דבר

יום חמישי, ט"ז בשבט תשמ"ח, 4 בפברואר 1988 • גליון 19336

היום 12 עמודים • המחיר 1.20 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.04 ש"ח

היום בדבר

- מאומה לא השתנה / טדי פרויס
- לירות כדי להרוג / דליה שרון, לונדון
- כל אחד וההווה שלו / יצחק רועה
- צעדת ט"ז בשבט / צבי אילן
- בורסה (עמ' 4), כלכלה (5), עכשיו (9)
- ספורט (עמ' 11), בידור (12)

מזג האויר

(ש). – תחזית מזג האויר ליום חמישי: נאה. הטמפרטורות: ירושלים: 4־10; רמת הגולן: 4־13; צפת: 4־10; חיפה: 9־16; טבריה: 7־19; נצרת: 7־14; עפולה: 8־18; השפלה: 8־18; הטובהון: 6־14; ת"א 9־18; נמל התעופה לוד: 8־17; יריחו: 10־19; עזה: 10־18; באר שבע: 6־17; אילת: 11־22.

אופטימיות בארה"ב: התקדמות טובה ליוזמה; חוסיין ומובארק פסימיים, אך נתנו אור ירוק

מרפי עומד לצאת למזה"ת בימים הקרובים • חוסיין בפאריס לסופר „דבר": לא קיבלתי שום מסר משמיר • ירדן תקבע עמדתה על־פי ההתאמה לעמדות הקונסנסוס הערבי שגובש בפיסגת רבת־עמון

יוון דוחה בקשת ישראל למנוע הפלגת ספינת המגורשים

(עיר"). – יוון הודיעה אתמול כי היא דוחה בקשה ישראלית ולא תמנע בעד אוניה יוונית להפליג לישראל כשעל סיפונה פלשתינים שגורשו מהשטחים הכבושים.

לממשלת יוון אין זכות להתערב כל עוד מצב הבטיחות של האוניה משביע רצון ולא הופרו חוקים יווניים, אמר דובר ממשלת יוון.

שר החוץ שמעון פרס ביקש מיוון למנוע מהספינה מלהפליג, ודובר ממשלתי ישראלי אמר כי נסיעה זו עשויה לעודד תסיסה בשטחים הכבושים ולפגוע ב„תהליך השלום".

רב החובל של ספינת המעבורת היוונית, „סול פאלומה", בת 6,000 הטונות, אמר כי הספינה אמורה להפליג ביום שלישי הקרוב מיוון, אך הוא ממתין לאישור הממשלה.

מאת אמנון הקטר, סופר „דבר" בארה"ב.

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הממשל האמריקאי היה אופטימי אתמול לגבי סיכוייה של יוזמת שולץ, למרות הדברים המסויגים שהשמיע ראש הממשלה שמיר.

בפגישה שהיתה אתמול בין שגריר ישראל בארה"ב משה ארד לבין עוזר מזכיר המדינה ריצ'רד מרפי, אמר מרפי כי יוזמת שולץ מתקדמת בשלב זה התקדמות טובה. הוא ביסס את הערכתו זו על הדיווח של פיליפ חביב מפגישותיו בעמאן ובפאריס. האמריקאים מרוצים מכך שהמלך חוסיין הגיב בחיוב, אם כי בלי התלהבות, על יוזמת שולץ.

מרפי הודיע לארד כי הוא עומד לצאת לאזור כבר בימים הקרובים, ומקורות אמריקאים אמרו, כי יגיע בסוף השבוע או בראשית השבוע הבא. הוא יפתח את ביקורו בדמשק, יסע משם לריאד וירושלים תהיה תחנתו השלישית. עדיין לא ברור אם יהיו תחנות נוספות במסע הדילוגים שלו. מרפי יקבע בתום מסעו, האם יש מקום למסע דילוגים של שולץ, ככל הנראה בחודש אפריל.

„הניו־יורק טיימס" קרא אתמול במאמר מערכת לממשל „שלא

(המשך בעמ' 2)

חוסיין: נחכה ונראה

מיטראן והמלך חוסיין בפאריס (צילום: אי.פי.)

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

נשיא מצרים חוסני מובארק וחוסיין מלך ירדן מבודדים כי יוזמת השלום החדשה של ארה"ב תיכשל. דברי הנשיא מובארק שנאמרו למנהיגי צרפת השבוע, בלוליב בביקור שהעביר לירושלים ותובנו הגיע לידיעת „דבר".

על־פי דיווח זה התבטא נשיא מצרים בספקנות ובזעם נגד יוזמת השלום של וואשינגטון. הוא ציין כי הוא שב מביקורו בארה"ב „בידיים ריקות" בלי שיצליח להשיג דבר. הוא משוכנע כי ארה"ב אינה מתכוונת ברצינות להגשים את תוכנית השלום שלה, וכי לא תנקוט מהלכים שעלולים להרגיז את ברה"מ עד למפגש הפסגה במאי בין הנשיא רייגן למיכאיל גורבצ'וב.

גם המלך חוסיין הביע ספקות דומים. עם זאת, הסכימו שני המנהיגים הערביים לתת „אור ירוק" למהלך המדיני שיזם שר החוץ ג'ורג' שולץ, וזאת כדי שלא יואשמו בסירוב.

בתוך כך ממשיכים להגיע לירושלים הערכות נוספות על לוח הזמנים שמייעד הממשל לבצוע יוזמתו. להערכת פקידים ישראליים מדובר בלוח זמנים „שאפתני מדי",

(המשך בעמ' 2)

מאת גדעון קוץ ודן אבידה, כתבי „דבר"

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). – „לא קיבלתי כל מסר ממר שמיר", כך אמר אתמול חוסיין מלך ירדן בתשובה לשאלת כתבי „דבר" האם קיבל באמצעותו מסר כזה, על רקע הידיעות על שליחותו בפאריס של מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין.

בשגרירות ישראל בפאריס לא היה ידוע אתמול דבר על ביקור רובינשטיין. חוסיין נועד אתמול לפגישה בארבע עיניים ולסעודת צהריים עם נשיא צרפת פרנסואה מיטראן כשהוא מלווה ברעייתו, בראש הממשלה זייד אל־ריפאי ושר החוץ טלאל אל חסן. בצאתו מן הפגישה ביקר חוסיין בחריפות את הווטו האמריקאי שלשום במועצת הבטחון. הוא הביע "כאב עמוק" על ההצבעה ש"איננה הוגנת ואיננה קונסטרוקטיבית בכל הקשור להתנהגות הישראלית בשטחים הכבושים. אנו מתייחסים לעבודה זו כאל צעד דראמאטי שמעודד את ההתנהגות הבלתי אנושית נגד משפחותינו ואחינו בשטחים. יהיו לה השלכות יקרות על אמינותה של ארצות הברית".

חוסיין פסל אפשרות של מפגש

(המשך בעמ' 2)

זוהי בובת ראש הממשלה יצחק שמיר, שתנועת „שלום עכשיו" תציג החל מהיום מול ביתו בקריאה ש„יפסיק להיות בובה בידי הקיצונים ויזום מהלך שלום אמיתי שישחרר את ישראל מהשטחים (צילום: יצחק הררי)

רבין במלאות חודשיים למהומות

ניצנים של התקוממות המונית – תושבי השטחים פועלים בעצמם

מאת עלי ולינגר, המערכת הצבאית של „דבר"

חודשיים בדיוק אחרי שהחלו המהומות בשטחים, התבהרה מאד תמונת המצב. עכשיו כבר ברור כי אם זה לא מרי אזרחי במלואו, אלה הם בהחלט ניצנים של התקוממות המונית.

שר הבטחון יצחק רבין בעצמו הגדיר זאת כבר כי הפעם, לראשונה, פועלים תושבי השטחים עצמם לאחר שנואשו מהסרוב של אש"ף ומהאידיאות של מדינות ערב.

כבר ברור שהמצב הוא בלתי הפיך; כבר ברור שהתפרצות המהומות היא מלאה, שקשה לשבור אותן גם באמצעות פגיעה כלכלית בתושבים ושהיא איננה פוסחת על פגיעה באזרחים ישראלים; כבר ברור ששום דבר איננו כובן באליו או בלתי־אפשרי וכל תרחיש, חמור ככל שיהא, עלול להתרחש; כבר ברור והוכח גם במחקרי־אינטנסיב שנעשו, שלצה"ל כמבצע המצב נזקים נפשיים ואחרים; כבר ברור שזוהי מלחמת התשה.

בימים האחרונים נעשה בצה"ל מאמץ להחליף חלקים מהכוחות הפועלים עתה בשטחים בחיילי מילואים. לא רק בגלל הפגיעה במהלך הסדיר של תוכניות האימונים ההכרחי השוטף של הצבא. גם כשיוחלפו חלקים של הכוחות, עדיין תהיה האימרה שהתגבשה אחרי מלחמת לבנון: אחרי שיוציאו את החיילים הסדירים של צה"ל מהשטחים, יקח עוד די זמן להוציא את השטחים מצה"ל.

במסגרת רכישת „סל הפגנות"

המשטרה תגדיל את מלאי האלות שברשותה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לעניני משטרה

המשטרה מתכוונת להגדיל בשנת התקציב הקרובה את מלאי האלות הנמצאות ברשותה אך היא איננה מתכוונת לרכוש אלות חשמליות בנוסף לי־1 האלות החשמליות הנמצאות בידי היחידה להתהבה בבהירה.

בידי המשטרה עשרות אלפי אלות אך הן לא הועברו לצה"ל בזמן המהומות בשטחים למרות המחסור, והחיילים נאלצו להמתין לאלות החדשות שיוצרו בבית מלאכה של שב"ס בתל־אביב.

דובר משטרת ישראל אמר אתמול כי בערכת היחסים בין המשטרה לצה"ל מושתתת על סיוע הדדי ועל כן לא יוכל לפרט מה משטרת ישראל העבירה לצה"ל בעת המהומות.

משטרת ישראל מתכוונת להשקיע 400,000 ש"ח בהכנת ציוד לפיזור הפגנות ועריכת סיורים. בין המוצרים שנמצאים ב„סל ההפגנות" גם אלות סטנדרטיות שיתוספו למחסני המשטרה. אין במשטרה כוונה לשנות את צורת האלות.

מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס אמר כי המשטרה איננה מתכוונת לשבור את שביתת המסחר שנמשכת כבר חודשיים במזרח ירושלים אך אם תתקבל החלטה בממשלה לשבור את השביתה נשבור את המנעולים, אמר המפכ"ל.

המפכ"ל האשים את רק"ח בארגון המהומות האחרונות ואמר כי למרות שרק"ח אירגנה את השביתות היא איבדה את השליטה. „לא לכך היא התכוונה", הסביר קראוס.

חשש לאלימות וזיהומים בבתי־החולים

נסים וקיסר נפגשים היום לדיון על משבר הבריאות

מאת אמנון אבר ודנקה הרליגר, סופרי „דבר"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ושר האוצר משה נסים ייפגשו הבוקר בלשכת השר בירושלים לדיון במשבר בשירותי הבריאות. בפגישה יעלה קיסר את בעיית החלטת האוצר לעקל כ־60 מיליון ש"ח מכספי קופת־חולים ואת אי־החזרת האוצר לקופה. באוצר טוענים כי אי־העברת הכספים תרמה לא מעט ליצירת המשבר הכספי הנוכחי בתקציב בתי־החולים הממשלתיים.

אתמול יצא משרד האוצר בהתקפה חריפה על קופת־חולים של ההסתדרות והאשימה באי קיום ההסכם עם הממשלה על העברת התמורה לקניית שירותי אישפוז.

בנוסף לכך מאשים האוצר את קופת־חולים בהפרת סעיפים נוספים בתוכנית ההבראה שסוכמה איתה. לטענת האוצר קופת חולים אינה עומדת בסעיף לפיו יהיה עליה למכור נכסים בשווי 50 מיליון דולר עד לסוף חודש זה. סעיף נוסף, שלדעת האוצר לא קויים, הוא התחייבותה של קופת־חולים לצמצם את מצבת עובדיה בכ־325 משרות.

דובר קופת־חולים אמר אמש בתגובה כי ההאשמות של משרד האוצר הן נסיון להסיח את דעת־הקהל מן המשבר במערכת הבריאות הממשלתית ולמצוא שעיר לעזאזל. „קופת־חולים איננה חייבת כספים למערכת האשפוז הממשלתית", אמר הדובר והוסיף כי קופ"ח צימצמה את מספר עובדיה ב־1700, ותעמוד בהסכם עד הפסוק האחרון, זה־חל גם על מכירת הנכסים שהוצעו למכירה, אלא שקיימת מגבלה, בלתי־תלויה בקופת־חולים, בכושר הספיגה של שוק נכסי דלא ניידי.

החשש לאלימות וזיהומים

בבתי החולים הממשלתיים נפתחו אתמול המחסנים לשעת חירום לאחר שאזל המלאי השוטף, כתוצאה משביתת עובדי המינהל והמשק, הנכנסת ליומה השמיני.

בבתי־החולים הגריאטריים והפסיכיאטריים תפוסת המיטות מלאה, כי אין לאן להעביר את החולים. הרופאים הביעו אתמול חשש להתפרצויות אלימות של חולי נפש קשים.

(המשך בעמ' 2)

קלנדיה: עם אלה – למעצר

מעצרים בקלנדיה, אתמול (צילום: יצחק הררי)

סקר בין תלמידי שמינית בערד:

כ־60 אחוז תומכים בהקשחת המדיניות הנוכחית בשטחים

מאת אמיר רוזנבלום, סופר „דבר"

סקר שיזמו תלמידי שמיניות בבית הספר המקיף „אורט" בערד מצביע כי 58.6 אחוז מהם תומכים במדיניות הנוכחית של ישראל בשטחים. תלמידים שהעבירו את ממצאי הסקר לסופר „דבר" טענו אתמול כי הנהלת בית הספר אסרה עליהם להעביר ממצאים אלה לעתונות או להתראיין בנושא זה בפני התקשורת.

הסקר, שנערך על ידי התלמיד יובל קרני מכתה י"ב במגמה העיונית, הקיף 110 תלמידי שמיניות בבית הספר. לשאלה „האם אתה מסכים עם מדיניות ישראל בשטחים?", השיבו בשלילה 32.7 אחוז ו־7.7 ציינו כי אין להם עמדה בנושא זה.

לשאלה „האם, לדעתך, כדאי להנהיג יד קשה יותר כלפי הערבים בשטחים?", השיבו בחיוב 57.7 אחוז מהנשאלים, 33 אחוז השיבו בשלילה, ו־8 אחוזים היו חסרי עמדה. בתגובתם לשאלה „האם אתה בעד מתן אוטונומיה לתושבי השטחים?" השיבו 33 אחוז – כן, 50 אחוז – לא ול־16 אחוז לא היתה עמדה בנושא.

שאלה נוספת שהוצגה לתלמידים היתה „האם אתה תומך ברעיון הועידה הבינלאומית?". כאן השיבו 32 אחוז בחיוב, 37 בשלילה ול־29 אחוז אין עמדה בנושא זה. השאלה האחרונה התייחסה למפלגות: המערך קיבל כאן 22.1 אחוז, הליכוד 19.2 אחוז, התחיה 15.4 אחוז, ר"צ 4.8 אחוזים ואילו „כך" של כהנא קיבל 5.8 אחוזים (!). נתון מפתיע אחר הוא שיעורם הגבוה של התלמידים שטרם החליטו כיצד יצביעו, 22 אחוז.

במסגרת הסקר, התבקשו התלמידים לחוות, במספר משפטים, את דעתם על האירועים האחרונים

(המשך בעמ' 2)

הלימודים והמסחר מושבתים בגדה; צעיר נהרג בטול־כרם

חייל ושני אזרחים ישראלים נפצעו מיידוי אבנים • עוצר בשכם, טול־כרם וענבתא

מאת דני רובינשטיין, יהודה לוי ודני צדוקי, סופרי „דבר"

אין בימים רגיעה בגדה המערבית. מערכת הלימודים מושבתת במעט כולה וכן מושבת המסחר. עוצר מלא בטול־כרם, בשכם, בענבתא ובעוד כמה כפרים ומחנות פליטים. בהתפרצויות של מהומות חריפות נפצעו אתמול שישה ערבים מירי כוחות הבטחון. רבים אחרים נפצעו מכדורי גומי ומכות. בין הנפצעים אזרח וחייל ישראליים שנחבלו מאבנים בהיתקלות.

אתמול אחרי הצהריים פרצו מהומות אלימות בטול־כרם, במהלכן נהרג מירי צעיר בן 26. על העיר הוטל עוצר. המהומות החלו לאחר דרשה שהושמעה במסגדים ובה נאמר שמתנחלים יהודים חטפו מספר ילדים ערבים וכי הם פוגעים בתושבי העיר. לשמועות אלה לא

(המשך בעמ' 2)

רבין: המתנחלים – נטל לבטחון
המתנחלים: תנו להגן על עצמנו

מאת יוסי מלמן ואוריאל ברקמר, סופרי „דבר"

שר הבטחון יצחק רבין כינה את המתנחלים ביהודה ושומרון בשם „נטל על הבטחון". הדבר היה בעת עימות חילופי דברים קשים עם השר יוסף שפירא אתמול ובנוכחות הרמטכ"ל וקציני צה"ל בכירים לאחר ישיבת הקבינט.

לאחר שהגיעו דיווחים אל לשכת השר שפירא לפיהם עוזרו של השר, אבנר פוקסמן, היה בין הנפגעים מיידוי אבנים, ולאחר שנתקבלו שיחות טלפון ממתיישבים ביהודה ושומרון שהתלוננו שהצבא אינו עושה די להבטחת שלומם, שיגר השר יוסף שפירא את עוזרו עם פתק תלונה אל ראש הממשלה יצחק שמיר.

בדרך אחר נמסר כי הפתק הוכנס לשמיר בעת ישיבת הקבינט, שהביא את תוכנו לידיעת השר רבין. מיד עם סיום הישיבה נכנס השר שפירא אל חדר הישיבות והחל להטיח בשר הבטחון, ברמטכ"ל, סגנו וראש אמ"ן את הדברים הבאים: אין בגללכם בטחון בדרכים. זורקים אבנים על מתיישבים והצבא אינו נמצא בשטח. בתגובה השיב רבין: „המתיישבים שלך הם נטל. צה"ל ממלא את משימתו. תגיד להם שילמדו מהתנהגות האנשים בישובי קו העימות בצפון. אי אפשר להעמיד חייל על כל מתנחל".

השר שפירא לא נשאר חייב ושאל: „איפה הצבא".

השר עזר וייצמן ששמע את חילופי הדברים, זעם על השר שפירא: „כיצד אתה נוזף בשר הבטחון ועוד בנוכחות הרמטכ"ל וקציני צה"ל? כל אחד מהם יכול ללמד אותך פרק בבטחון".

השר שפירא: „כל אחד יכול ללמוד וללמד".

התכנסויות חירום

בישובים היהודים ביו"ש נערכו אתמול כינוסי חירום כדי לדון במצב הבטחוני ובדרישה להתיר למתנחלים להגיב בכוחות עצמם במקרי חירום. זעם רב עוררו דברי שר הבטחון לשפירא.

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע אמר: „אני מבין שאוהבים להתעסק ביהודים, אבל הבעיה שלנו זו התושבים הערביים. אנחנו נטפל בכל בעיה ולא נתיר לאחרים לטפל במצב הבטחוני. אני מצפה מהיהודים שיאפשרו לנו לבצע את העבודה כמו שצריך".

ראש מועצת יש"ע, שילה בל, קרא אתמול למתנחלים ביו"ש לגלות התאפקות ולא לקחת את החוק בידיים ולהותיר את המלאכה לכוחות הבטחון. אורי אריאל, מזכיר תנועת „אמנה", התנועה המיישבת של גוש אמונים, קרא לשר הבטחון לחזור בו מדבריו. הוא טען שהאלוף מצנע אמר השבוע בתוכ"ם כי יש שיתוף פעולה מלא ושביעות רצון בין כוחות הבטחון למתיישבים היהודים. הוא הביע תקוה שהדברים של שר הבטחון נאמרו בעידנא דריתחא אך אם לא, צריך לדעת שזהו בזיון ולא שמץ למתורת ההתפרעות ואסור להטיל דופי בשום מתיישב".

בכנסי החירום שהתקיימו אמש בין השאר בקרית ארבע, בעפרה במסעות ובקרני־שומרון, טענו חלק מן המתיישבים שלא יתכן שהם ימשיכו להיהרג באבנים ולא יותר להם להגיב. הם טענו שמועצת יש"ע נוקטת קו מאופק מידי ואנשים אף הביעו חוסר אמון במועצת יש"ע. בין היתר הוחלט בכנסים כיצד לשפר את היחסים עם המקומות ולאפשר מידע אמין על התנועות המתנחלים.

סקר דעת קהל של „בני־ברית":

אין שחיקה בתמיכתו של הציבור האמריקאי בישראל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

סקר דעת קהל שנערך בחודש שעבר בקרב אזרחי ארה"ב מגלה כי לא חלה שחיקה בתמיכה הבסיסית של תושבי ארה"ב בישראל ורבים רואים בישראל „נכס צבאי ואסטרטגי לארה"ב".

78 אחוז מהנשאלים תמכו ברעיון הועידה הבינלאומית לעומת 15 אחוז שהתנגדו לה.

מבין התומכים, 74 אחוז סבורים שיש להזמין את אש"ף להשתתף בועידה ו־48 אחוז היינו קשר ישיר בין ארה"ב לאש"ף. למרות זאת, יחסם של רבים מהנשאלים לאש"ף היה שלילי, 61 אחוז טענו שאין הם מאמינים שהוא אכן מייצג את הפלשתינים ו־43 אחוז הצביעו עליו כאחראי עיקרי לאי השקט בשטחים.

הסקר, שתוצאותיו מתפרסמות היום בארה"ב, נערך בין ה־20 ל־24 בינואר, בשיאם של המאורעות בשטחים בהזמנת „הליגה למניעת השמצה" של „בני ברית". במהלכו רואיינו 810 אזרחים אמריקאים בעלי רקע חברתי, אתני, דתי, גיאוגרפי וכלכלי שונה.

בממצאי הסקר עולה כי האמריקאים רואים באיראן את האויב הגדול ביותר לשלום במזרח התיכון ולאינטרסים האמריקאיים באיזור.

בשאלה שעסקה בתגובה הישראלית להפגנות, 36 אחוז טענו שהתגובה היתה חריפה מדי, 12 אחוז טענו שהיא לא היתה חריפה מספיק, 29 אמרו שהתגובה היתה הולמת בהתחשב בנסיבות ול־23 אחוז לא היתה דעה.

מנכ"ל הליגה למניעת השמצה בארה"ב, אברהם פוקסמן, אמר כי בסקר נבדקו שתי שאלות מרכזיות. האחת, האם חלה שחיקה בתמיכה בישראל מאז החלו המהומות בשטחים, והשניה – מהי תגובת הציבור האמריקאי למתרחש במזרח התיכון. כדי לבחון את מהימנות התשובות נערכה השוואה בין תוצאות סקר זה לבין תוצאותיו של סקר דומה שנערך על ידי אותו מכון מחקר באוגוסט 1981. ההשוואה הראתה כי לא זו בלבד שלא חלה שחיקה בתמיכה בישראל, אלא שאמריקאים רבים מאשר ב־1981 רואים בישראל בת ברית נאמנה לארה"ב.

בהממצאים העיקריים בסקר עולה כי רוב 56 אחוז מהציבור האמריקאי רואים בישראל ובמדינות ערב גם יחד אחראים לרווחתם של הפלשתינים בשטחים. 39 אחוז מהנשאלים השיבו כי המהומות בשטחים לובו על ידי אש"ף למטרותיו הפוליטיות לעומת 33 אחוז שטענו כי ההתקוממות נגד ישראל היתה לגיטימית. בשאלה האם מדינה פלשתינית עשויה להוות איום על ישראל, ענו 48 אחוז כי היא אכן עלולה להוות איום לעומת 32 אחוז שטענו שהיא לא תהווה איום.

הסקר חשף גם מידה רבה של בורות לגבי הסיבה לשליטה הישראלית בשטחים הכבושים.

מיס

פאמלה נייל בת ה־25 ממיסיסיפי מחויכת אל המצלמות לאחר שזכתה אתמול באוסטרליה בתואר „מיס עולם", אותו נטלה ממלכת השנה שעברה ברברה רוזלי. (צילום: א.פ.)

הסכם פיצוי לגמלאים ולרשויות – ייחתם היום

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

הבוקר צפויה התחימה הפורמלית של ההסכם שהושג בין ההסתדרות לאוצר המבטיח פיצוי שחיקה לכ־50 אלף גמלאים שפרשו משירות המדינה ומהרשויות המקומיות.

הפיצוי, שישולם למפרע מאפריל 87', ינוע בין 5 ל־43 אחוז וברמות בסוציאליות בדירוגים המקצועיים (מהנדסים, כלכנאים, אקדמאים במדעי החברה והרוח) אף יגיע ל־50 אחוז.

למעשה, מדובר בהתאמה של דרגות הגמלאים לדרגות של העובדים הממלאים היום את תפקידיהם. הפיצוי גבוה יותר ככל שחלפו שנים רבות יותר מאז פרישתו של הגמלאי. בהתאם לכך גמלאים קשישים שפרשו עד שנת 69' (כולל) יקבלו את הפיצוי המרבי. המאסף הגדולה של גמלאים תקבל פיצוי של 15 עד 20 אחוז ואילו גמלאים שפרשו בשנת 84' יסתפקו בפיצוי של 5 אחוזים.

גמלאים „טריים" שפרשו בשנת 85' ואילך לא יזכו בשום פיצוי, בנימוק שבגמלתם לא חלה שחיקה.

בראש הוועדה המשותפת להסתדרות ולאוצר שגיבשה את ההסכם עמדו אפרים ז'ילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ודוד כלינובייץ מנציבות שירות המדינה.

החשוד ברצח מסביר המניע: נקמה על פיטוריו מ„קו־אופ"

כתב האישום נגד פרוספר לוגסי, החשוד ברצח הכפול ב„משביר" בי"ם, יוגש ביום ג' • החשוד השני, בן־חיים, שיחזר הרצח והודה בכל

מכלוף בן־חיים — אחד משני החשודים ברצח הכפול (צילום: יצחק הררי)

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

מחקירתו של פרוספר לוגסי, אחד החשודים ברצח הכפול בסופרמרקט „המשביר" בירושלים, עולה שהמניע לרצח היה נקמה על כך שהוא פוטר מעבודתו כקצין בטחון ברשת הקו־אופ. אתמול הוארך ב־15 ימים מעצרו של החשוד השני, מכלוף בן־חיים בן 43, תושב שכונת קטמון בירושלים שכבר שיחזר שלשום בערב את מעשיו בזמן הרצח.

שני החשודים הציגו גרסאות סותרות באשר לחלקו של כל אחד מהם ברצח והמשטרה ממשיכה לבדוק זאת. במשטרה הסבירו אתמול כי מבחינה משפטית אין זה משנה מי מהם רצח בפועל כי שניהם שותפים לעבירה במידה שווה.

מחקירת המשטרה מתברר כי ההיכרות בין לוגסי לבן־חיים החלה עוד בזמן ששרתו יחד כסוהרים בכלא רמאללה. ידידותם נמשכה גם לאחר שפרשו מן השרות והם הרבו להתרועע במשחקי קלפים. כנראה בשל מצוקה כספית הסכים בן־חיים להצטרף ללוגסי, שתכנן לפרוץ את הכספת בסופרמרקט „המשביר". לדברי בן־חיים הוא לא אמר לו שכוונתו האמיתית לנקום על פיטוריו.

לוגסי, שהכיר את נהלי העבודה בחנות, הגיע עם חברו זמן לא רב אחרי הסגירה, פתח את הדלת שהיתה נעולה מבפנים ובאיומי אקדח שהחזיק ברשיון מחברת השמירה בה עבד, הורה למנהל הסופרמרקט, רפי ויצמן, ולקצין הבטחון זכריה מימוני לגשת לחלקו האחורי של המרכול. שם התפתח ויכוח קולני שבמהלכו האשים לוגסי את השניים בפיטוריו. לוגסי ובן־חיים כפתו אותם בעזרת חבלי ניילון שמצאו בפתח הסופרמרקט ואחר כך שיספו את צוואריהם באכזריות בעזרת סכין קצבים שלקחו ממחלקת הבשר.

לסופר „דבר" נודע כי לאחר שלוגסי נעצר הפעיל צוות החקירה המיוחד בראשות רפ"ק יוסי פורטוגל ומפקח ששון בסון שיטות חקירה מתוחכמות שהביאו לכך שלוגסי נשבר והחל לשתף פעולה. בין היתר הוחדר לבית־המעצר סוכן משטרתי שקנה את אמונו של לוגסי ועשה עבורו „שרותים" שונים וכך הוא קשר עצמו לרצח ומסר פרטים על שותפו.

בן־חיים נעצר שלשום בבוקר ולאחר שהוצגו בפניו הראיות נגדו הוא הודה. בשעות הערב, מיד לאחר שהסופרמרקט נסגר, הגיעו אנשי צוות החקירה, ומפקד משטרת ירושלים, תנ"ץ יוסף יהודאי, וצפו בשיחזור בן־חיים למעשיו בליל הרצח.

בבית המשפט השיב בן־חיים להאשמות שהשמיעו חוקרי המשטרה באומרו: „הכל אמת".

עד יום ג' הבא יוגש כתב האישום גם נגד לוגסי.

ח"כ חיים רמון כיכב אמש במדי נבחרת הכנסת, שגברה על נבחרת „גלי צה"ל" בתוצאה 23:24. רמון נראה כאן במאבק עיקש על הכדור החוזר (צילום: אריה קנפר).

עיריית ת"א בודקת מספר בני המיעוטים הגרים בעיר

מאת בנין רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, מסר כי העירייה עורכת סקר לבדיקה של מספר בני המיעוטים המתגוררים בתל־אביב.

בפגישה עם תושבים בשכונת כרם התימנים שהתקיימה ביום ד' בערב, העלו התושבים טרוניות על כך שערבים רבים מתגוררים בשכונה והדבר מעורר פחדים בקרב הנערות והילדים. ראש העירייה אמר, העירייה עורכת סקר לבדיקה של מקום מגוריהם של בני המיעוטים ותסיק מסקנות מכך.

לדברי להט, בעת האחרונה עושה המשטרה פעולות רבות יותר מאלה שנעשו בעבר נגד מפירי חוק מקרב בני המיעוטים.

במהלך השיחה העלו תושבי השכונה טענות על פשיעה גוברת בשכונה ועל הגעתם של נרקומנים בשעות הלילה, דבר שמסכן את התושבים.

החלו דיונים על פרישה מרצון ופיטורים במפעלי „תדיראן"

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

ועדי העובדים והנהלות במפעלי „תדיראן" החלו אתמול בדיונים על פרישת עובדים מרצון או פיטוריהם תוך פיצויים מוגדלים.

בשלב ראשון מתנהלים הדיונים בקבוצת הקשר של „תדיראן" בחולון ובמפעל המכני בחולון ובמפעל „אל אופ" בנס ציונה. בסך הכל, מבקשת החברה לפטר במקומות אלה כ־450 עובדים, מהם 350 בקבוצת הקשר.

ועדי העובדים העלו התנגדות לפיטורים וציינו כי עדיפה פרישה מרצון. במקרה של פיטורים דורשים הוועדים פיצויים מוגדלים הנעים סביב 300 אחוז.

הדיונים בקבוצת הקשר התנהלו בצל התלונה במשטרה שהגישה ההנהלה נגד עובדים שהתפרעו בשבוע שעבר וגרמו נזקים למשרדים. הוועדים דורשים שההנהלה תבטל את התלונה כדי ליצור „אווירה נוחה" למו"מ.

הוזלו הסיגריות המיובאות והמקומיות

מאת דני גבע, סופר הכלכלי של „דבר"

הסיגריות המיובאות וחלק מהמקומיות, מתוצרת „דובק", הוזלו אמש לאחר ששרי התעשיה והמסחר והאוצר חתמו על צו מחירים מרביים לסיגריות מיובאות ומקומיות.

עם תיקון תחשיב מס קנייה והורדת המכס על סיגריות מייבוא, שנעשה בעקבות פניית משרד התמ"ס לאוצר, מתבקשת הורדת מחירי סיגריות מיובאות ומקומיות בקטגוריות שמחירן עד היום היה מעל שקל אחד.

במשרד התמ"ס נמסר אמש ל„דבר", כי החל בהיום יש למכור את כל הסיגריות במחיר החדש, כולל סיגריות המצויות במלאים, גם אם נרכשו במחיר הישן.

להלן המחירים החדשים:

סיגריות מיובאות - "שייק", "סודאן" - 90 אגורות לצרכן כולל מע"מ. "דנהיל", "סנט מוריץ", "קרטיה" ו"כנט" - 2.60 אגורות לצרכן כולל מע"מ. "קנט", "מרלבורו" - 2.20 אגורות לצרכן כולל מע"מ. "קאמל", "וינסטון" - 2.30 אגורות לצרכן כולל מע"מ. "איב סנט לורן" - 3.10 אגורות לצרכן כולל מע"מ.

סיגריות מקומיות - "מונטנה" ו"ברודווי 80" מתוצרת "דובק" - 1.10 שקל. "ברודווי 100" ו"טיים 100" ו"מונטנה" מתוצרת דובק - 1.15 שקל.

חוסיין ידון ברכישת מטוסי מיראז' 2000

מאת [illegible]

המלך חוסיין אמור להיפגש היום בפאריס עם שר ההגנה הצרפתי אנדרה ז'ירו לדון עמו באפשרות שירדן תרכוש מטוסי מיראז' 2000 עבור חיל האוויר שלה.

מקורות צרפתיים מסרו בהקשר זה כי האפשרות שירדן תרכוש מטוסים אלה התחזקה לאחרונה לאחר שחוסיין החליט כנראה שלא לרכוש את מטוסי המיג 29 הסובייטיים, ולאחר שהסעודים הבטיחו לירדנים לממן את עיסקת מטוסי המיראז'.

בליכוד: דבקים באוטונומיה הנגזרת מקמפ־דיוויד

מאת עליזה ולך, מכתבת „דבר" לענייני מפלגות

שרי הליכוד הביעו אתמול אחדות דעים לגבי דבקותם בהסכמי קמפ־דיוויד ובתוכנית האוטונומיה הנגזרת מהם.

בישיבה השבועית של שרי הליכוד דיווח אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בהרחבה על הרעיונות שהעלו האמריקאים לקידום נושא האוטונומיה, והבהיר חד משמעית שהאוטונומיה שמדובר בה, לפי תפיסתו, היא זו שנקבעה בהסכמי קמפ דיוויד, אף שהאמריקאים מציעים גם מחשבות אחרות לגביה. שמיר הדגיש שכל הנושא הוא עדיין בוסר ולא מגובש דיו, וכשתחול התפתחות נוספת יביא אותה לדיון בקרב שרי הליכוד.

ראש הממשלה ציין גם שאין לקשור את התהליך המדיני עם האירועים בשטחים.

השר אריאל שרון הציע בישיבה לקבוע מראש עמדות וקווים מוצקים שלא יהיה ויתור בהם. שמיר דחה את ההצעה בטענה שבשלב זה מיותר לקבוע מראש קווים מגבילים. יצויין, שהשר לוי, שהסתייג אף הוא בימים האחרונים מכמה שנדמה היה לו כוויתורים שעשה שמיר במגעיו עם הממשל האמריקאי, נפגש אתמול לשיחה בארבע עיניים עם ראש הממשלה ויצא ממנה מרוצה מאוד.

כ־60 אחוז תומכים

(המשך מעמ' 1)

בשטחים. „לא צריך להתחשב בדעת הקהל בעולם" כתב אחד התלמידים „כי ממילא העולם כולו נגדנו. יש להתיר לחיילים להשתמש בכוח רב יותר ולנסק חם לדיכוי המהומות ואין ספק שתוך שבעה ימים, יחזור המצב לקדמותו". תלמיד אחר כתב: „המצב בשטחים איום. הערבים, שחיו תחת 20 שנות כיבוש, אינם יכולים לסבול יותר את המצב, ובצדק, ומה שנותר להם לעשות זה לפעול בדרכי טרור, נגד הצבא המדכא".

עשרות אלפי ילדים יצאו לנטיעות ט"ו בשבט

מאת יורם לוי, דני צדוקי ונתן רועי סופרי „דבר"

למרות מזג האוויר הסוער יצאו אתמול עשרות אלפי ילדים לנטיעות ט"ו בשבט שהתקיימו על ידי הקרן הקיימת.

20,000 שתילי הדס, לבנה, ושיטה ניטעו אתמול באשדוד על־ידי תלמידי בתי הספר בעיר בשיתוף עם הקק"ל. ראש העירייה אריה אזולאי אמר כי העצים נמצאו מתאימים לאיזור החוף, וכמסגל נגד ליזהומים הנובעים מהיותה של עירו מרכז תעשייה ואנרגיה גדול.

באשדוד השתתפו 20,000 ילדים בנטיעות סביב כל העיר. בראשון לציון נטעו עצים ליד [illegible] וכן ליד אגני החמצון, לשיפור הרמה האקולוגית והנוף במקום זה.

נהגים ואורחים רבים נטעו עצים בתנופת נטיעה שהוקמה במנחן דרך בורמה ליד שער הגיא. בין הנוטעים היו יוסף ביגון ורעייתו נחמה, אייבי נתן, דן בדאמון, לוחמי תש"ח שהשתתפו בפריצת הדרך, תיירים, קשישים ותלמידים מבית־שמש ופרוזדור ירושלים.

בשל מזג האוויר נדחו טקסי הנטיעות המרכזיים בגליל ובירושלים לשבוע הבא. בחודש שבט נטעו בסך הכל 3.5 מיליון עצים מסוגים שונים על שטח של 25,000 דונם, מקצרין ועד אילת.

9,985 שתילים מסוגים שונים חולקו אתמול חינם על ידי עיריית תל־אביב יפו לתושבי העיר. השתילים חולקו ב־14 נקודות חלוקה. ברוב הנקודות אזל המלאי תוך מספר שעות. חלק מהתושבים נאלצו לחזור בידיים ריקות לביתם. ביקוש גדול לשתילים ניכר בעג'מי ועובדי העירייה ניסו להשיג שתילים נוספים ולחלקם.

חסידי „אומות העולם" בישראל נטעו אתמול שתילים לכבודו של ראול ולנברג בקיבוץ תל־יצחק. היוזמה לאירוע חסידי אומות העולם היא של המדור לחסידי אומות עולם ב„יד ושם" וברוך (בנק) סרוני חבר תל־יצחק.

הלימודים והמסחר

(המשך מעמ' 1)

היה איסור. שלושה פצועים מירי היו גם בעירה סלוואד ליד עפרה.

בבית־החולים תל־השומר מתה מפצעיה אסכה סבובה, בת 25 מענבתא, שנפצעה מירי בראשה לפני יומיים. היא נקברה בענבתא, הנתונה בעוצר מאז התקרית.

תקריות, ידויי אבנים וחסימת כבישים היו בכל השומרון אולם מרכז ההמונות היה באיזור יהודה, רמאללה, בית־לחם וחברון.

אור ליום אתמול נכנס כח צבא למחנה כדורא, סמוך לרמאללה, והוציא תושבים מבתיהם כדי שיפנו את מחסומי הברזלים והאבנים שחסמו את הכבישים. צבא נכנס גם למחנות הפליטים הקבנים ליד קבר־רחל בבואות בית־לחם. במקום היו הפגנות וצעירים בירעו תושבי המחנה כסרו על יותר מ־30 עצורים. בבוקר פרצו במקום הפגנות ואבנים נזרקו על מכוניות ישראליות. חייל ואזרח ישראלי נחבלו באבנים ואושפזו לבדיקות. על מחנה הפליטים עאידה ליד קבר־רחל הוטל עוצר.

תקריות חמורות היו בנפת חברון. בכפר אדנא פורזו מפגינים שחסמו כבישים ושנים נפצעו מכדורי גומי. בעיירה דורא נעשה נסיון לשרוף את בית העירייה. ליד אדהריה נרגם אוטובוס ישראלי הנוסע בקו לקרית ארבע ונוסעיו רדפו אחרי מיידי האבנים עד שהגיעו כוחות הבטחון והשליטו סדר.

המינהל האזרחי הפסיק אתמול את הלימודים בכל הגדה המערבית לאחר שחלק גדול מהתקריות התרכז סביב בתי־הספר ומוסדות החינוך.

עוד נמסר אתמול שכמה משמשות הרכבת בקו ירושלים תל אביב נופצו באבנים ליד הכפר בתיר.

אוטובוס בקו 25 נרגם אתמול בבוקר בעת שחלף ליד שועפט שמצפון לירושלים. נוסעת מבוגרת נפצעה מרסיסי זכוכית ונזקקה לטיפול בבית־החולים „הדסה" הר־הצופים.

בשעות הבוקר רגמו צעירים מן הכפר ג'בל מוכבר בתים בשכונת ארמון הנציב וניפצו שבה זגוגיות.

אתמול האריך בית־משפט השלום בירושלים את מעצרם של שני חשודים מאבו־תור ועניית זורקו בקבוקי־תבערה על כלי רכב.

קצין בכיר במשטרת ירושלים טען אתמול כי נוכחות של צוותי טלוויזיה גורמת בימים האחרונים לליבוי יצרים ולתקריות שלא היו קורות אלמלא נוכחותן של המצלמות.

שביתת המסחר בבזרה ירושלים נמשכת ואין עדיין שום כוונה בצד המשטרה לפתוח את החנויות בהוראת צווים.

נסים

(המשך מעמ' 1)

בבתי־החולים הכלליים תפוסת המיטות ירדה ל־50 עד 70 אחוז, וכל הנותרים הם במצב רציני. שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו תבעה אתמול מראש הממשלה יצחק שמיר להקים מיד צוות שרים מיוחד לטיפול בסכסוכי העבודה במערכת הבריאות, כי לא ניתן להשאיר עוד את הטיפול בידי האוצר הנוהג אדישות ושאננות ביחס לשלום החולים.

מטה החרום של משרד הבריאות קרא אתמול לכל משפחות המאושפזים להביא פיז'מות, סדינים ומגבות. בבתי החולים נערמים עשרות טונות של כביסה מלוכלכת והשובתים מונעים העברתה למכבסות בחוץ. מנהלי בתי־החולים ומומחים למחלות זיהומיות התריעו אמש מפני התפרצות זיהומים שעלולים לסכן את [illegible].

קרובים רבים טענו אתמול שאין הם יכולים לשאת יותר בטיפול לבני משפחותיהם המאושפזים. „אני כאן כל יום מאז פרוץ השביתה, לא הלכתי לעבודה ומזניחה את הילדים. כמה זמן אוכל להמשיך" – שאלה אשת אחד המאושפזים בשיבא. גם האחיות העובדות במשמרות מתגברות ובשעות נוספות רבות מתקשות לעמוד בעומס. [illegible] האחיות והאחים של בתי־החולים אילנה כהן [illegible] אתמול לשרת הבריאות כי המצב חמור ודורש להביא מיד לסיום השביתה. היא ציינה, כי האחיות חוששות מתביעות של עובדי המינהל והמשק לשכר שווה עבור עבודה שווה.

מטה השביתה המשקי קרא אתמול למשרד הבריאות לפנות את בתי החולים, משום שהחולים אינם מקבלים את הטיפול הראוי. „אנחנו רואים צורך להתריע ולהודיע, אבל לא אנחנו אחראים על החולים אלא משרד הבריאות" – טען יו"ר ארגון העובדים משה אבגוש. המטה החליט להחריף מחר בבוקר את העיצומים, ולא להעלים יותר עין מהמתנדבים שבאים לעבוד במקום העובדים. „מחר בבוקר אין למתנדבים כניסה לבתי החולים" – הודיע מטה השביתה. מהמטה נמסר, כי הפגנת עובדי המינהל והמשק מול הוועד הפועל של ההסתדרות נדחתה ליום א'.

הוועד הארצי של ארגון רופאי המדינה הודיע אתמול, כי תוכניתו של משרד האוצר לקיצור תורים לניתוחים מתוכננים בבתי חולים אינה עונה על הבעיה. נמסר, כי ארגון רופאי המדינה רואה בחיוב שנתתם בקופת חולים הכללית תשובה מתאימה לאפשרות מתן טיפול שיוויוני במערכת הרפואה הציבורית. הארגון מוכן להכנס למשא ומתן מידי עם משרדי הבריאות והאוצר על בסיס הצעות רציניות ומתקבלות על הדעת.

מהיום ועד להודעה חדשה משביתים הרופאים הזוטרים ניתוחים בבתי חולים הממשלתיים „וולפסון", „הקריה" – יולדות ו„שיבא" ואת מרפאות החוץ בבתי החולים הפסיכיאטריים „שער מנשה" ו„כפר שאול" ובבתי החולים בצפת, „בילינסון" ו„אסף הרופא".

בפנייה ליוגוסלאוויה בפרשת ואלדהיים

ההיסטוריונים דורשים מסמך שפירסם העיתון „דר שפיגל"

מאת ריטה קרן, כתבת „דבר" בווינה

נוכח העירבוביה בפרסומים האחרונים ממקורות יוגוסלוויים לגבי מעורבות נשיא אוסטריה, ד"ר קורט ואלדהיים, במעשי מלחמה, פנתה אתמול ועדת ההיסטוריונים הבינ־לאומית, המתקרבת לסיום עבודתה, לממשלת יוגוסלוויה בבקשה להבהיר את המצב ולהמציא לה את המסמכים המקוריים שהעתקים מהם התפרסמו באמצעי התקשורת.

נודע גם כי שר החוץ [illegible] עומד לקיים הבוקר מסיבת עיתונאים שבה הוא יתייחס לנושא, אך מקורות חוץ הביעו ספק אם אמנם צפויה הבהרת הפרשה.

בראיון שוולדהיים נתן לעיתון „קוריר" של יום ה' נשיא אוסטריה אומר עכשיו שיכול להיות אומנם שהמסמך אותו פרסם „דר שפיגל" אמיתי, אבל אין בכך שום דבר שלילי היות שבזמן מלחמה ידוע שמתקיימת תמיד תנועת צבא ואנשים.

יו"ר ועדת ההיסטוריונים הפרופ' קורץ משוויצריה כינס בשעות הערב המאוחרות של יום ד' מסיבת עיתונאים כדי להודיע שוועדת ההיסטוריונים פנתה ברדיפות באופן רשמי לממשלת יוגוסלוויה כדי לבקש ממנה להציג המקור של המסמך שהופיע ב„דר שפיגל", כדי לאפשר לוועדה להמשיך בעבודתה מבלי להשאיר ספקות. [illegible] לממשלת יוגוסלוויה לעזור שהוועדה תוכל להציג כל מסמך העומד לרשותה.

לדברי מקורות יודעי דבר עומד הנשיא הנוכחי של יוגוסלוויה עצמו מאחורי הפרסומים האחרונים של ההיסטוריונים ואנשי התקשורת היוגוסלווית. לעומת זאת, יש ליוגוסלוויה אינטרס בהמשך קשרי הגומלין הכלכליים ובהמשך עבודתם של רבבות יוגוסלווים באוסטריה. דבר זה משפיע על היחסים בפרשת ואלדהיים. גרסה אחרת, שפורסמה לראשונה בשבועון אמריקאי בקיץ שעבר, ציינה כי היחס הזיוף של מרשל טיטו המנוח לואלדהיים נבע מהעובדה כי בעת שהותו בצבא הגרמני במלחמת העולם השנייה היה ואלדהיים מעורב בשיחות להפסקת אש בין הצבא הגרמני לפרטיזנים של טיטו, [illegible] הקומוניסטים. [illegible] מהלוחמים האנטי קומוניסטים המלוכנים. התוכנית לא יצאה לפועל בגלל התנגדותו של היטלר.

אופטימיות בארה"ב: התקדמות טובה ליוזמה

(המשך מעמ' 1)

להרפות מהיוזמה המדינית במזרח התיכון. העיתון קרא לממשל למנות כשגריר נשיאותי מיוחד לטיפול בתהליך השלום אישיות מרכזית ונכבדה מתחום הדיפלומטי, משום שלמרפי ולפיליפ חביב אין משקל אישי מספיק ומשום שמזכיר המדינה שולץ יהיה עסוק עד הקיץ בדיונים עם הסובייטים על השגת הסכם לצמצום החימוש האסטרטגי. ה„ניו־יורק טיימס" הציע לשקול את מינויים של הנרי קיסינג'ר או סיירוס ואנס כמזכירי מדינה קודמים שיכולו להשקיע את כל זמנם ומרצם בתיווך בין הצדדים לסיכסוך.

שגריר ישראל בארה"ב נפגש אתמול גם עם סגן מזכיר המדינה מייקל ארמקוסט, שגם הוא עתיד לבקר באיזור באמצע החודש. השגריר ארד היה אמור לסעוד אמש על שולחנו של מזכיר המדינה שולץ.

(המשך מעמ' 1)

שיהיה קשה מאוד, אם בכלל, לעמוד בו. הפקידים התרשמו כי הסיכויים לביקורו של שר החוץ שולץ במזרח התיכון הם קלושים ביותר.

על־פי הערכות אלה יגיע לאיזור בעוד שבוע תת שר החוץ של ארה"ב ריצ'ארד מרפי. אחר כך יחל המשא ומתן על הסדר ביניים בין ישראל לנציגות ירדנית־פלסטינית על בסיס תוכנית אוטונומיה מורחבת. אפשר שהמשא ומתן יפתח או יהיה מלווה ב„חסות בין־לאומית" של נציגים משתי מעצמות העל. ארה"ב מקווה גם כי המשא ומתן על הסדר ומיד לאחר הבחירות בארה"ב ובישראל יחל משא ומתן על אופי מעמד הקבע של השטחים ועל הסדר שלום קבוע וסופי.

בתוך כך גם טענו מקורות מדיניים כי נסיעתו של מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין לפאריס תוכננה מבעוד מועד ואינה קשורה, בניגוד לרושם שנוצר אתמול בשידורי התקשורת ברדיו, לביקוריהם של נשיא מצרים ומלך ירדן בבירת צרפת. לדברי המקורות יצא מזכיר הממשלה בשליחות בעלת „אופי טכני" שאינה קשורה כלל למהלכי השלום.

(המשך מעמ' 1)

בין ראשי ירדן, מצרים וישראל ואמר כי "המסגרת היחידה היא ועידת שלום בין־לאומית שתאפשר להגיע לפתרון כולל, בהשתתפות כל הצדדים הנוגעים בדבר ובהם חמש המעצמות הקבועות במועצת הבטחון". כשנשאל על היוזמה האמריקאית האחרונה ועל שליחותו של פיליפ חביב אמר חוסיין: "נחכה ונראה מה יתפתח. אולי מה שקורה בשטחים יגרום לכולם לתקן את עמדותיהם ולהכיר בנחיצותה של פעולה מהירה למציאת פתרון כולל".

על יוזמתו של הנשיא מובארק הסכים לומר רק „מובארק עושה הרבה למען העניין הערבי ומרכז את מאמציו בשאלה הפלסטינית". הוא אמר שעם אירופה "אין לו בעיות" וכי הוא שבע רצון מעמדותיה.

חוסיין אמר לכתבים, כי ירדן תקבע את עמדתה כלפי רעיונות ארה"ב על־פי התאמתם לקונסנסוס הערבי שגובש בוועידת הפיסגה ברבת־עמון.

בתוך כך, מתחו אתמול אמצעי התקשורת הסוריים ביקורת על שליחותו הצפויה באיזור של עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'רד מרפי. פרשן רדיו דמשק אמר ששליחות זו נועדה לכשלון משום שמרפי מביא עימו רעיונות להסדר הזהים להסכמי קמפ־דייוויד שהערבים דחו בעבר. הפרשן ציין שהאמריקאים יוכלו לקצור פירות מדיניים במזרח התיכון רק אם הם יחדלו מלתמוך באופן חד צדדי בישראל וילחצו עליה לפנות את כל השטחים שנכבשו מידי הערבים ולהעניק זכויות לפלסטינים.

גם אבו ג'יהאד, עוזרו הבכיר של ערפאת, מתח ביקורת על רעיונות ההסדר האמריקאיים. בראיון לעיתון הכוויתי „אל־ווטן" הוא אמר שרעיונות אלה נועדו לשים קץ להתקוממות של תושבי השטחים בעוד שאש"ף מעוניין בהתרחבותה עד להקמת מדינה פלסטינית עצמאית שלה מתנגדים האמריקאים. שר החוץ הכוויתי דחה אף הוא את היוזמה האמריקאית בלי לנקוב בשמה והכריז אמש בתושבי השטחים להתמיד בהתקוממות נגד שלטונות ישראל.

קלמנוביץ במצב קשה אך יציב

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

מצבו של דב קלמנוביץ שנפגע מבקבוק תבערה מוסיף להיות קשה אך יציב, כך נמסר אמש בבית החולים הדסה עין כרם שם הוא מאושפז ביחידה לטיפול נמרץ כוויות.

דוברת ביה"ח מסרה, כי קלמנוביץ עבר שני ניתוחים במהלכם הוסרו רקמות עור שנכוו ובמקומן הושתל עור ממקומות אחרים בגופו וכן מבנק העור. חל שיפור בתפקוד מערכת הנשימה שלו, אם כי הוא עדיין אינו נושם עצמאית. הוא יישאר לפחות עוד כמה ימים ביחידה לטיפול נמרץ משום שכל גופו רגיש לזיהומים.

במלאת שנה לפטירת יקירנו

ישראל ציטולובסקי ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום א' י"ט בשבט תשמ"ח 7.2.88 בשעה 15.30 בבית העלמין ברמות השבים. אוטובוס ייצא מבית המנוח רחוב משאבים 14 הוד השרון בשעה 15.15

המשפחה

לחברנו צבי ליבמן
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף הקסטל
ההנהלה והעובדים

עם משפחת תמיר
וקיבוץ אשדות יעקב מאוחד
אתכם באבלכם הכבד במות
רבקה תמיר
קיבוץ גשר

לחברנו יהודה ליבמן
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
מנהלת אזור ת"א
ההנהלה והעובדים

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד הפועל
הסתדרות פועלי הבנין

הודעה על קיום בחירות לועידה התשיעית של הסתדרות פועלי הבנין ולמועצות האגודות המקומיות

מרכז הסתדרות פועלי הבנין בישיבתו מיום 3.12.87, החליט על קיום בחירות לועידת ההסתדרות המקצועית הארצית ולאגודות המקצועיות המקומיות.

הבחירות יתקיימו ביום שלישי כ"ב בסיון תשמ"ח 7.6.88

יו"ר ועדת הבחירות המרכזיות

משחת השיניים
אלמקס
יעילה פי 3 במניעת עששת.

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
[illegible] – קופ"ח מכבי השל"ה 7 – 463371-6
ירושלים
[illegible] – 28 – 523191
חיפה
[illegible] – 22 – 231905
פתח תקוה
קופת חולים הכללית – חיים עוזר 905271
בני ברק – רמת גן
רמת גן – ביאליק 51 רמת גן – 721514
בת ים – חולון
[illegible] – 583360
[illegible] 52 [illegible] – 889153
קופת חולים – עין יהב 2 חולון – 684854

אלמקס [illegible]

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי עמק חפר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית.

בזאת ניתנת הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק חפר מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת „תכנית מספר עח/6־81".

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: איזור התעשיה עמק חפר.
גוש 0 חלקות 0,
גוש 8389 חלקות 45־46, 50־53, 64, 66, 67, 70־72,
גוש 8389 ח"ח 4, 17, 18, 54, 56־58, 62, 63, 65־69.

עיקרי הוראות התכנית:
ביטול דרכים קיימות והתוית דרכים חדשות.
איחוד וחלוקה מחדש של שטחים שונים.
יעוד שטחים למטרות מסחר, ש.צ.פ., תעשיה, מבני ציבור לשירותי האיזור ושירותי תחבורה.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המחוזית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. התנגדות לתכנית לא תתקבל אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שריס
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז
27.1.1988

הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible]

הודעה על פי סעיף 149, 920, 910 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible] הקלה באזורי בניה. [illegible] הקמת בית מגורים 8 יח' דיור [illegible] (3) עליית גג [illegible] 105% במקום 94% [illegible].
גוש [illegible] חלקה 104 בגוש 18170
רחוב ויצמן 47 עיר [illegible]
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעיריית [illegible].
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. [illegible]
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible]

ועדה משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 1010

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 131 בגוש 6021 רח' הארי מס' 5 חולון. ההקלה [illegible] (577 מ"ר) בקומה אחת בלבד.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב־1. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות הקבלה. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ת. שרין
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

דבר
DAVAR
מאוחד עם [illegible]

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברטוב

המו"ל – „דבר" בע"מ
מודפס בדפוס דבר בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רחוב שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)

מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

מנויים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רחוב המלך ג'ורג' 16
בית מאירה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רחוב הנביאים 27
טלפונים 04-642111-3
מ. 33104

יוסף בינגן נוטע עץ ביער בורמה, אתמול, ט"ו בשבט (צילום: יצחק הררי)

שמיר נטע זית בישוב נילי וקרא למלא הארץ בישובים

„הסכמי קמפ־דיוויד – הדרך להצלחה בחזית המדינית"

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר הגיע במסוק לישוב נילי, הסמוך לאיזור מודיעין. בסה"כ 40 קי"מ מירושלים, אבל עקב בעיות במותן בבכירי יו"ש, הוחלט לשמור על ראש הממשלה ולהנחיתו במסוק, לבל יתקל באירועי מחסום אבנים בדרך.

לישוב נילי עוד אין כביש גישה והמתיישבים כאן מבקשים משמיר לקיים הבטחה ארוכת שנים. הם מספרים שרובם עובדי התעשיה האווירית, הגיעו לכאן ולישוב נעלה הסמוך רק בגלל ההבטחות אבל אלה לא קוימו והמתיישבים במצוקה. שאול עציון מנעלה מבקש להודיע שרק 26 משפחות מתוך 500 שנרשמו הגיעו לכאן, השאר נבהלו מן המצב ומן העובדה שאין כביש ולא באו.

שמיר שומע, מהנהן בראשו ונראה כמסכים.

בפתח ביתה של משפחת בראפרת נוטע שמיר עץ זית חוכה למחיאות כפיים. אחר־כך הוא מסתגר עם ראשי „אמנה", התנועה המיישבת של גוש־אמונים, לפגישה סגורה בפני התקשורת.

סודות גדולים לא יצאו משם, כי גם לא היו שם. המתיישבים ביקשו לעלות מיד ישובים חדשים, אבל הפעם באזורים המוסכמים על המערך. הם גם ביקשו מעורבות בעניני הבטחון ורשות לסייע לצה"ל עקב המצב החדש.

אחר־כך יצא שמיר אל העיתונאים וגילה: „יש פה ושם שיחות וגישושים, אבל אי־אפשר לדבר היום על מ"מ. ממשלת ארה"ב בודקת רעיונות שונים". עוד טען שאין היום שום חילוקי דעות בליכוד וכי הכל מאוחדים סביב הסכמי קמפ־דיוויד.

בהודעה סתומה במקצת לעתונות אמר שמיר: „אני בטוח במאה אחוזים כי אנו עושים בימים אלה דברים חשובים והכרחיים. ישראל איננה אי בודד, ישראל נמצאת במציאות מסויימת שיש בה הרבה קשיים ומכשולים. למרות זאת, יש לקדם את המטרה ולמלא את הארץ בישובים יהודיים", שמיר מבטיח שיקומו ישובים יהודיים במהרה, עוד השנה, ביו"ש עזה וגם בגולן.

שמיר היה אתמול בכל זאת קצת שונה. הוא כבר אינו לוקח סיכונים ומסייג את הבטחותיו: „עם כל הכבוד להתיישבות, ההכרעות המדיניות הן שתקבענה את גורלה. בלי הצלחה בחזית המדינית, אי־אפשר להתקדם בשום חזית אחרת, כולל ההתיישבות, ויש לנו לשם כך אמצעי חשוב אחד והוא הסכמי קמפ־דיוויד".

בסוף לביקור אמר שמיר שלא איכפת לו אם אנשי גוש־אמונים מפגינים וצועקים נגד המדינאים, אבל עליהם לדעת ש„אני ואתם פועלים בחזית אחת".

לקראת אישור תקנון הבחירה:

הצעירים ב„עבודה" מוחים על קיפוחם בייצוג לכנסת

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לעניני מפלגות. לקראת אישור תקנון הבחירה לרשימת מועמדי מפלגת העבודה בישיבת הלשכה היום גוברת מחאת הצעירים על קיפוחם בתקנון.

במסיבת עתונאים שכינס אתמול האשים מזכיר המשמרת הצעירה, אפרים דינגר (דיגי), את מנסחי התקנון באינטרסנטיות ובאגואיזם, ותבע מהם כיבוד התקנון הקיים, שעל פיו משוריין לצעירים ייצוג של 15 אחוז. „הדיבורים על דמוקרטיזציה היו רק עלה תאנה ודיבורים בעלמא", אמר דינגר והאשים את מנסחי התקנון בפחד מפני הצעירים.

על־פי ההצעה לשיטת בחירת מועמדי המפלגה שתובא לאישור היום ישוריין בסבב בחירת המועמדים רק מקום אחד ל„צעיר" ואין שום אפשרויות לשכבו בסבב השני במקום ריאלי. לעומת זאת שומר התקנון על שריון 20 אחוז ייצוג לנשים. „דינגר מסר שסקר שהזמינה מפלגת העבודה מורה ש־37 אחוז מהנשאלים יכריעו אם להצביע למפלגת העבודה בהתאם לדירוג המועמדים.

יצויין כי בקרב חוגי הצעירים למיניהם במפלגת העבודה נטוש ויכוח האם המועמד הצעיר מוכרח להיות איש המשמרת הצעירה, או כל מי שלא מלאו לו 35 שנים. עד כה נאבקה המשמרת הצעירה שיכירו בה כבמתח, ואילו התקבלה קביעתה היתה בחירתו של דינגר כמעט אוטומטית, אלא שצעירים שאינם פעילים במסגרת המשמרת רואים עצמם מועמדים לרשימה לכנסת ולכן לא תמכו בהקמת מתח.

דו"ח האו"ם בנושא העינויים:

ישראל, איראן וסוריה בין „החייבות תשובה" למחבר הדו"ח

ז'נבה, (עי"ר). – תופעת העינויים עדיין נפוצה ברחבי העולם ונוספו שיטות זוועה חדשות ומכשירי עינוי חדשים, על אף מאמצי האו"ם להילחם ברעה חולה זו – נאמר בדו"ח האו"ם שיצא לאור כאן שלשום.

הדו"ח, שהוגש לוועדת זכויות האדם לרגל מושבה השנתי אומר בין היתר: ממשיכות להגיע האשמות על שימוש בעינויים ממספר מדינות, גם מכאלה שהתחלף אצלן המשטר והמנהיגים החדשים הודיעו, כי העינויים יבוטלו לחלוטין. במקומות רבים טיפול נוקשה בעצורים, לפעמים עד כדי עינויים, היה לדרך חיים וקשה מאד לשנות סוג התנהגות זה".

הדו"ח מוסיף: „הומצאו גם שיטות עינויים חדשות לפעמים מתוחכמות עד כדי זוועה. כמו כן ידוע על מכשירי עינויים חדשים, לפעמים כאלה שפותחו מתוך כוונה שלא להשאיר שום סימנים פיסיים על גוף האדם".

מחבר הדו"ח, פיטר קויימאנס מהולנד, דיווח כי בשנה שעברה הוא ביקש תגובות של 29 ממשלות על שורה ארוכה של תלונות על עינויים שהגיעו אליו ממקורות שונים. הוא שלח גם 17 תזכורות למדינות שונות על תלונות על עינויים שהגיעו ב־1985 ו־1986.

קויימאנס לא נקב בשם כל המדינות הנוקטות עינויים אולם אמר, כי בעת שהכין את הדו"ח הוא עדיין מצפה לתשובות מן המדינות הבאות: אפגאניסטאן, בורקינה פאסו, קונגו, גוואטמלה, איראן, ישראל, מוזאמביק, סודאן, סורינאם, סוריה, טוגו, אוגנדה, זאיר וזימבאבוה.

הוא אמר כי הפנה קריאות דחופות למידע על עינויים בשנה שעברה בקשר לאנשים עצורים באל סאלוודור, לבנון, פאראגוואי, פרו, דרום אפריקה וטורקיה.

מסע נגד עינויים כו פתח האו"ם ביוני שעבר הביא להכנתה של אמנה בינלאומית שעד כה אושרה על ידי 28 מדינות. האמנה אוסרת עינויים ומחייבת הענשת אנשים העוסקים בעינויים ומתן פיצויים לקרבנות.

על מנת להקטין את האפשרות לענות עצורים, הציע קויימאנס בדו"ח להוציא אל מחוץ לחוק מעצר יחיד. עוד תבע כי העצורים יועברו ללא דיחוי בפני שופט מוסמך ויעברו בדיקה רפואית מוקדם ככל האפשר. הדו"ח מציע עוד כי עצור המת בתקופת מעצר חייב לעבור ניתוח לאחר המוות בנוכחות מישהו מקרוביו.

חשש למיתון במשק האמריקאי; הדאו־ג'ונס ירד ב־28 נקודות

וואשינגטון, (עי"ר). – ירידה חדשית שלישית ברציפות של המדד המאחד את כל המדדים הכלכליים החשובים במשק האמריקני לחודש דצמבר אישר ידיעות קודמות כי חלה האטה במשק האמריקני. כלכלנים אמריקניים עדיין חלוקים בדעתם אם האטה זו היא תחילתו של מיתון, אך ירידת שערי המניות בוול־סטריט ביום ב' וירידת הדאו־ג'ונס ב־8 נקודות הגבירו חשש זה.

משרד המסחר הודיע ביום שלישי שהמדד המאוחד, המודד את הפעילות הכלכלית הכוללת החל מרישום המובטלים ועד להשקעות הרשות, ירד ב־0.2 אחוז בדצמבר, לאחר ירידה מתוקנת של 1.2 אחוז בנובמבר ו־0.1 אחוז באוקטובר.

בעבר, ירידה רצופה במשך שלושה חודשים של מדד המדדים סימנה מיתון כלכלי ב־8 מתוך 12 המקרים של ירידות רצופות מסוג כזה. מיתון מוגדר כאן בדרך כלל כהאטה בפעילות הכלכלית בשני רבעים רצופים של השנה.

כלכלן הבית הלבן, בריל ספרינקל אמר, כי הממשל עדיין צמוד לתחזית שלו בדבר צמיחה ריאלית של 2.4 אחוזים במשק האמריקאי ב־1988, ירידה קלה לעומת צמיחה של 3.8 אחוז בשנה שעברה.

ירידות בוול־סטריט

שערי המניות ירדו בוול סטריט ביום ב', לנוכח המידע שמדדים ראשיים של הכלכלה האמריקנית ירדו זה החודש השלישי ברציפות. הודעת משרד המסחר האמריקני אף עוררה חששות למיתון במשק האמריקני.

מדד דאו ג'ונס ירד בעשרים ושמונה נקודות, ונרשם בשעת נעילה ב־1924 נקודות, תוך מסחר דליל.

הדולר ירד ביום ג' לשער של 1.6840 מרק גרמני ו־128.30 יאן. ואילו הלירה הבריטית עלתה לשער של 1.7670 דולר.

יציבות לדולר בשוקי העולם

הדולר התייצב בשוקי הכספים באירופה בשעות הראשונות של יום רביעי ונסחר בתנודות קלות לאחר סימני יציבות גם בטוקיו ובניו יורק.

את החיזוק של הדולר מייחסים בעיקר להקטנת הריבית „פריים רייט" בבנקים האמריקניים ביום שלישי ברבע אחוז ל־8.5 אחוזים (פריים רייט היא הריבית המועדפת שמשלמים לקוחות גדולים).

הדולר נסחר בפתיחה בלונדון ברמה של 1.680 מארק ו־127.90 יאן לאחר שערי סגירה בטוקיו של 1.680 מרק ו־127.88 יאן. שערי הסגירה לפני כן בניו־יורק היו 1.684 מרק ו־128.30 יאן.

הסוחרים בשוקי ההון אמרו כי הסקטורים עדיין מצפים לתוצאה הסופית של המכירה המתמשכת של אגרות חוב האוצר האמריקני ב־27 מיליארד דולר שהחלה ביום שלישי. היתה דרישה גדולה של ביקושים לאגרות חוב אלה והמצפים כי הביקוש להן יהיה חזק עד סוף המכירה.

אתמול בכנסת

שלמה גינוסר וטובה צימוקי

בדיון באי־אמון בנושא המדיניות בשטחים

פה תהיה מלחמה – הסעירה גאולה כהן את הח"כים – יו"ש אינו סיני!

אחר־כך חזרה בה ח"כית התחיה והסבירה כי התכוונה למלחמה בדרכים דמוקרטיות

מאת טובה צימוקי סופרת „דבר" בכנסת

הכנסת דחתה אתמול שתי הצעות אי אמון בנושא ההצעות להסדר מדיני וגיור רפורמים. קואליציה מורה של חיים, התחיה ומורשה, בהימנעות אגו"י וש"ס הצביעה אי־אמון בנושא המדיני. אברהם ורדיגר, מציע אי־האמון בנושא הגיור, חבר לשים המפד"ל והתחיה, והצביעו אי־אמון בעוד שרי המפד"ל נעדרים מהאולם.

סערת רוחות שבקושי נרגעה פרצה למשמע דברי מציעת אי־האמון בנושא המדיני ח"כ גאולה כהן שבישראל תהיה מלחמה אם תהיה נסיגה מיהודה שומרון ועזה. דבריה אלו גררו קריאות ביניים נזעמות של חברי הכנסת מהמערך והשמאל. לאחר שנרגעה הסערה והבינה את משמעות דבריה היא התפתלה באומרה כי התכוונה למלחמה בדרכים דמוקרטיות נגד הנסיגה.

הממשלה, נאמנה לזלזול שלה בכנסת, שלחה את שר התחבורה חיים קורפו להשיב בשמה על הצעות אי האמון. בהשיבו על אי־האמון של התחיה בנושא המדיני, אמר קורפו כי בפני הממשלה לא הוצגה כל תוכנית אוטונומיה על־ידי ממשלת ארה"ב ואף לא לוח זמנים לביצועה. "כאשר יביאו בפני ראש הממשלה הצעות ספציפיות, נדון בהן". קורפו אמר עוד כי בתוכנית האוטונומיה רואים את הדרך למו"מ על שלום ומן הראוי לעשות ניסיון ולדון ביוזמה האמריקאית. הוא ציין כי הממשלה והקבינט מלווים בקביעות את ההתרחשויות ביהודה ושומרון. בשגרו עקיצה לעבר התחיה אמר קורפו: "הסכם השלום היה נושא מרכזי במערכת הבחירות: שתי סיעות זכו ב־59 מנדטים ואילו התחיה זכתה רק ב־3".

ח"כ גאולה כהן מ"התחיה" אמרה כי מטר האבנים הנזרקות, מטרתן להבריח את ישראל מיהודה ושומרון. היא תקפה את ראש הממשלה יצחק שמיר הנעדר מהאולם והאשימה אותו בנטיעת אשליות, ערפולים והטעיות המובילות לנסיגה. "אולם הפעם, כאשר חוסיין יעמוד על הדוכן הזה בכנסת בירושלים, לא יהיו עוד יהודה ושומרון כדי לנסוגה אליהם ויפו ותל־אביב – גם בהם עשו לנו היום תזכורת שאפשר להבריח אותנו באבנים". היא קראה לשמיר לעצור את המהלכים המדיניים שיביאו בסופו של דבר לכינון מדינה פלסטינית. היא לעגה לשמיר שכבר אינו אומר לא אלא סומך על הלא של חוסיין. "ראו את צחוק הגורל – אלה שלא רצו בשלמות הארץ הביאו אותנו עד גדות הירדן. אבל איזו טרגדיה – אלו שלחמו וחלמו על ארץ־ישראל השלמה עלולים להביא אותנו לשתי גדות הירקון". כהן אמרה כי "התחיה" אינה סומכת על שמיר, לא על חוסיין אלא על העם הזה שיש אלוהים בלבו. "לא רק אהבת הארץ אלא גם הנכונות להאבק על ארץ־ישראל. אמרתי שיהודה שומרון ועזה אינם סיני. פה תהיה מלחמה."

דבריה אלה של כהן עוררו סערה וקריאות ביניים עליהן התקשה יו"ר הישיבה ח"כ כהן־אבידב להתגבר. ח"כ דדי צוקר (ר"צ): „את מסיתה למלחמה". חיים רמון מהמערך: "זה מה שאומרים הפאשיסטים... את לא תקבלי דין של ממשלה ריבונית?" צ'רלי ביטון מחד"ש: "את מפלצת". וגאולה כהן לא נותרה חייבת: "אתה מנהל מלחמה. כנגד המלחמה שלך תהיה מלחמה שלנו לאי־נסיגה".

ח"כ אהרון הראל גרעש כולו, ביקש קריאת־ביניים: „עוד לא היה תקדים כזה שחבר כנסת עלה על במת הכנסת, כחבר כנסת במשטר דמוקרטי ואמר: תהיה מלחמה בארץ הזאת. זה לקרוא למרד". וכהן מבהירה תוך שהיא נסוגה קצת מדבריה: „המלחמה שאנו ננהל היא היום גם בבית הזה, מלחמה לנסיגה שלנו מיהודה ושומרון. אנחנו נשתמש באמצעים לא מכוערים כאלה שמשתמשים בהם אויבינו. אמצעים המגיעים עד כדי שיתוף פעולה עם האויב. אנחנו נשתמש בכל האמצעים שהפרלמנט והרחוב הדמוקרטי במדינת ישראל מרשים לנו להשתמש בהם וזה היה מאבק מוסרי יותר, צודק יותר ואלים פחות מהמאבק שמנהלים היום כל אלה – כולל כמה ח"כים. היא סיימה את דבריה בקריאה לאנשי „התחיה" שלא לחזור על שאננותם מימי קמפ־דיוויד, שכן מהלכי התחלת הנסיגה כבר החלו.

ח"כ עוזיה עלי (ליכוד) אמר כי שמח לשמוע שאין כל שינוי במדיניותו של יצחק שמיר. הוא שיגר חיצים לעבר השמאל באומרו שהתעמולה הבאה מכיוונו גורמת נזקים לישראל במאבקה נגד המסיתים בשטחים ומערימה קשיים על הסברת ישראל בחו"ל. הוא גם לא חסך את שבט הבקורת משמעון פרס, שלדבריו מרבה להופיע בטלוויזיה במקום לנהוג במדיניות של עשיה.

ח"כ מרדכי וירשובסקי (ר"צ) אמר כי התחזקות עמדת התחיה היא סכנה לדמוקרטיה. "האיום כאילו תפרוץ מלחמת אחים אם יוחזרו שטחים אינו אי־אמון במלחמה או בשר אלא בדמוקרטיה הישראלית".

ח"כ אמירה סרטני (מפ"ם) אמרה, כי עשר שנים אחרי קמפ־דיוויד ואין שלום אלא מצב של מיני מלחמה. "זו מלחמה המצמחת ספיחים של שנאה והפרות חוק ובקרב המתנחלים ואנשי "כך" יש המנצלים את השנאה הגוברת ובחסות אנשי צבא פורעים בתושבים ערבים". הח"כ מחמד מיעארי מהרשימה המתקדמת אמר, כי בבתי־החולים בשכם יש תפוסת־יתר. בביקורו שם ראה 20 מאושפזים מיום ב' פצועים מכדורי עופרת ועוד 50 פצועים מכדורי גומי ומאלות. "ברחובות הראשיים של שכם ראיתי הרבה חנויות פתוחות לגמרי, בעקבות פריצות בכח. בעלי החנויות אינם בנמצא וכל אחד יכול להיכנס וליטול רכוש כרצונו. עשרות מכוניות פרטיות הרוסות, מוטלות בצידי הדרכים".

ח"כ אברהם ורדיגר שהעלה את הצעת אי־האמון שלו בנושא גיור הרפורמים, זעק נגד החדרת הרפורמים המסוכן אשר כבר נעץ את ציפורניו בתוככי המדינה ומרגיש עצמו שותף לבניין ארץ־ישראל. אבל מכוחו הרב, ולא רק בבחינה דתית לאומית אלא גם לאומית. "זכי הוא הקופץ בראש התוקפים את מדינת ישראל בימים טרופים אלו! הלוא הוא הרבי הרפורמי שינדלר – קרינגלה, עוכר ישראל אשר לועג לתורת משה. הוא אשר עומד בראש המסיתים והמדיחים נגד מדינת ישראל הנאבקת על קיומה".

בתשובתו על האי־אמון בנושא הגיורים, קרא קורפו מתוך תשובת המדינה לבג"ץ, לפיה אין שינוי עמדה כלשהו – לא של הממשלה ולא של היועץ המשפטי שלה בנושא. "יתכן שלמר ורדיגר מדויקת מוצדקת מטעמו על המצב המשפטי הקיים וכמו גלוי הוא כי יש בעם ישראל ובכנסת ישראל מחלוקת רבת־שנים בשאלה מי הוא יהודי ומה הוא גיור ומי מוסמך לגייר". קורפו הטעים כי שאלות אלו לא תבאנה על פתרונן אגב הצעות אי־אמון בממשלה אלא בגיבוש רוב פרלמנטרי בוצק לאחד משני הכיוונים.

ח"כ אבנר שאקי מהמפד"ל הודיע, כי סיעתו לא תוכל בשום פנים ואופן להבוך בממשלה שמשרד הפנים שלה רשם או אבור לרשום השבוע גרים רפורמים כיהודים. הוא מחה על עמדת היועץ המשפטי לממשלה שסטה מעמדת קודמיו בקשר לרישום גרים.

ועדת החינוך

יעקב אגמון, המנהל האמנותי של חגיגות ה־40 למדינה, אמר לוועדת החינוך כי העובדה שבתוך אולם בו הוצג "סנהדרין ירושלים" נזרק חזיר מהווה מפנה חמור ביותר לחופש האמנות התרבות ולדיון הציבורי על היצירה העברית.

יו"ר הועדה, נחמן רז, הזכיר לחברי הועדה כי גם אברהם לינקולן נרצח בעת הצגת תיאטרון והוסיף כי ההפרעות המאורגנות של קהל שהובא כדי להדיר את ההצגה ולא כדי לראותה הן חמורות ביותר.

ברק: תפקיד השופט אינו מקנה חסינות לבעליו – יש למצות הדין

מאת אבי שוברט, סופר „דבר"

„ללא אמון הציבור, כי השפיטה נעשית באמון הוגן ונייטראלי לא תוכל הרשות השופטת לפעול. אמון הציבור ברשות השופטת הוא הנכס היקר ביותר שיש לה, והוא גם אחד מנכסיה היקרים ביותר של האומה" – אמר אתמול שופט בית המשפט העליון, פרופ' אהרון ברק, בטקס הענקת תעודות לתלמידים מצטיינים בפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת תל־אביב.

בהתייחסו לפרשת השחיתויות בהיכל המשפט אמר פרופ' ברק „זה שאדם משמש בתפקיד שופט אינו הופך אותו לחסין ויש „לחקור ולמצות עימו את הדין עד תום. אולם אין להוציא את הדברים מן הפרופורציות. יש חשדות כבדים לגבי מספר מוגבל וקטן של אנשים ולפיכך אסור לראות בכך התמוטטות של המערכת כולה".

ברק הדגיש כי „אסור לקחת את הארועים שהתרחשו באחרונה ולהסיק מהם מסקנות לגבי המערכת כולה" והציע להפיק לקחים לגבי השאלה, מדוע זה קרה ומה היו התנאים האובייקטיביים שאיפשרו את הארועים. „מה שכואב לי הוא שמערכת שיפוטית נאמנה שנבנתה במשך שנים נפגעה במכה אחת". אמר פרופ' ברק.

השופט ברק התייחס גם להצעה לחוקק חוקה לישראל, ואמר כי יש לעגן את מהותו של המשטר הדמוקרטי בחוקה, חוקה שתאזן בין ריסון לאקטיביזם, ותהווה מסגרת שתכפה עצמה על הרשות המחוקקת ועל הרשות השופטת.

על „מוסד" השימוע אצל היועץ המשפטי לממשלה אמר פרופ' ברק כי זה מוסד חשוב מאד „בהיותו מחסום המשמש הגנה על האזרח מפני אישום שלילי נגדו אך אין להגבילו למיוחסים".

המדינה נגד דמיאניוק/

התובע בלטמן סיכם את הטיעונים נגד הנאשם:

דמיאניוק, שהתכוון להשמיד העם היהודי, לא יוכל עוד לחיות בשלווה

(עז). – מדינת ישראל מבקשת להרשיע את הנאשם איוואן דמיאניוק בהשתתפות פעילה באחד ממעשי הרצח הגדולים והאיומים ביותר נגד העם היהודי – קרא פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן, בסכמו אתמול את טיעוני התביעה במשפט דמיאניוק בבנייני האומה בירושלים.

דברי הסיכום הוקראו בסיום שבעה ימים רצופים של סיכומי התביעה, שהובאו מפי עו"ד מיכאל שקד ופרקליט המדינה בלטמן. לאחר שהתובעים התייחסו אחת לאחת, לכל העדויות והראיות שהועלו לאורך השנה שבה התנהל המשפט, סיכם עו"ד בלטמן את ההיבטים ההיסטוריים היהודיים והכלל אנושיים של משפט זה. „הוכחנו את כל האלמנטים הדרושים מבחינת החוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם, כוונה מצד הנאשם להשמיד את העם היהודי, השמדה גמורה או חלקית, כל אלה הוכחו במעשיו של איש זה, מעשים איומים שנמשכו מספר חודשים וכללו פעילות אכזרית ללא ליאות, לרבות הפעלת מנוע הגז בתאי הגזים וכן יוזמות אישיות שלו – לדחיפת אנשים לתוך תאי ההשמדה, התעללות אכזרית בגוויות ועוד".

התובע ציין, כי על מנת לראות את התמונה כולה, מן הראוי להזכיר כמה דברים יסודיים: התביעה הביאה שמונה עדויות של ניצולי השואה, מתוכם שלוש הודעות של ניצולים, כשבכל אחת מהן בנפרד זוהה הנאשם כמי שהיה בטרבלינקה. ראייה מכרעת נוספת, מיסמך טרווניקי, מוכיח לדברי התביעה שחור על גבי לבן את שירותו של הנאשם כ"וכמן" בטרבלינקה. „אם נשאלת השאלה, המסוגלים אותם ניצולים לזהות את האיש אחרי 40 שנה ויותר, הרי מצטרף אותו מסמך ומפליל אותו ללא ספק. וכל אלו, צריכים להביא למסקנה החד משמעית – שהנאשם היה שם", אמר התובע.

לעדות הניצולים יש להוסיף את עדותו של הנרצח אוטו הורן, שפעל באותו מחנה, וזיהה את הנאשם בתמונות, כמי שפעל בטרבלינקה.

„הוכחנו שכל מעשיו של הנאשם נעשו בכוונה להשמיד את העם היהודי. למרות הכחשתו הטוטלית, הוכחנו כי הוא אשר ביצע את העבירות שבוצעו על־ידי איוואן האיום בטרבלינקה" אמר התובע, והוסיף: „ברור לכל, כי לא היה לו תפקיד שולי והוא לא שימש שם בורג קטן, אלא היה שותף פעיל באחד ממעשי הרצח הנוראים בהיסטוריה".

„הנאשם לא יוכל יותר לחיות חיים שלווים ושקטים בארה"ב, לאחר שהצליח להימלט בעבר מגורלו, שכן, מאחורי איש זה מסתתרת דמותו האימתנית של איוואן האיום. לכן, אנו מבקשים להרשיע את הנאשם באישומים שיוחסו לו בכתב האישום" – סיים התובע.

סיכומי ההגנה יישמעו בשבוע הבא.

ממצאים ראשונים בחקירת דליקת הגז:

איש ממתדלקי „פזגז" לא נכח בחווה בעת התידלוק

בשלב מסוים נשקל פינוי תושבים מרחבי מפרץ חיפה

מאת יוסי ליברוביץ, סופר „דבר"

בחקירת נסיבות הפיצוץ בחוות המיכלים למילוי גז בקרית־אתא התברר כי איש מבין המתדלקים של חברת „פזגז" לא נכח בשעת התדלוק המשאית שגרמה לדליקה. מתחקיר אותם מהשותפים ונהגי מיכליות הגז שהיו בליל שבת בחווה מתברר כי במקום היו תשעה אנשים: ארבעה נהגי מיכליות, שלושה שומרים מטעם מינהל הדלק ועוד שני עובדי חברת פזגז, גיורא שגב ואהוד עגבל, שנפצעו במהלך הפיצוץ והם עדיין מאושפזים בבית־החולים רמב"ם בחיפה.

מהחקירה עולה גם כי אחד מנהגי המיכלית הספיק לתדלק את משאיתו ולנסוע מהמקום. שלושה נהגי מיכליות הנותרים ושני עובדי פזגז התרכזו במחסן של החברה, שהוא גם ניזוק בדליקה בצורה קשה. שלושה השומרים עמדו בתוך הסככה בכניסה לשער המפעל.

אחת ההשערות של החוקרים מן הועדות השונות שמונו לבדיקת הנושא, היא שהניצוץ החשמלי נגרם כתוצאה מחיכוך בין הסתום (מופא) המחבר את צינור הגז למשאבה. חיכוכו של שסתום זה עם האספלט יכול לגרום ניצוץ. כזכור ניתק צינור הגז של המיכלית מהמשאבה. השערה נוספת היא שניצוץ חשמלי נגרם מפנס רדיאור שהדליק אחד העובדים כשיצא בשמעו את רעש דליפת הגז. הושכל שבא במגע עם ענן הגז ברגע שהפנס נדלק עלול היה לגרום לניצוץ. תימוכין להשערה זו מצאו החוקרים בזירת האירוע.

כעת מתברר כי כמה עשרות תושבים בהקריות הזליכו בעצמם להתפנות עם ילדיהם מהאיזור עוד לפני שנתקבלה ההחלטה הרשמית. עוד נודע כי בשלב מסויים ביקש ראש שירותי הכיבוי בחיפה, ספסר משה ורדי, לפנות את כל התושבים מאיזור המפרץ. מפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב שלמה חרזן, החליט לאחר חישובים שלא לקבל את עצתו של ורדי. מקור שביקש להישאר בעילום שם מסר ל„דבר" כי מתוך הנתונים שהיו בידי מקבלי ההחלטות בזמן הפיצוץ היה צורך לפנות את כל תושבי מפרץ חיפה.

בביקור של 3 ימים בישראל

קינוק ייוועד עם פרס שמיר קיסר וברעם

מאת סופר „דבר"

מנהיג מפלגת הלייבור בבריטניה ניל קינוק עומד להגיע לארץ ב־17 בחודש זה לביקור של שלושה ימים יחד עם רעייתו. כפי שנמסר לסופר „דבר", כבר נקבעו לו פגישות עם ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס ועם מזכ"ל „העבודה" ח"כ עוזי ברעם.

כן ייוועד האורח עם מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר. ובימים הקרובים ייקבע מועד פגישתו עם ראש הממשלה יצחק שמיר. קינוק המעוניין לעמוד על ההתפתחויות באזור יגיע לארץ מירדן דרך גשר אלנבי. הוא ייוועד כאן גם עם אישים פלשתינים בשטחים.

התחנה הראשונה במסעו המזרח־תיכוני של קינוק היא מצרים, לשם יגיע ב־14 בפברואר. בקאהיר הוא ייוועד עם הנשיא מובארק ובעמאן עם המלך חוסיין.

ביקורו של קינוק בישראל הוא ביקורו הראשון כאן. כבר חלפו למעלה מעשור מאז ביקר כאן מנהיג הלייבור הבריטי. בתקופת הרולד וילסון וג'יימס קאלאהן היו היחסים בין שתי המפלגות ידידותיים והדוקים אך בעשור האחרון התרופפו קשרים אלה.

לדברי מנכ"ל המחלקה לקשרי חוץ של „העבודה" אביהם הצמרי, עומדת לבקר כאן בתחילת השבוע הבא משלחת המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית בראשות ליונל ז'וספן. המשלחת שהוזמנה על־ידי „העבודה" תבקש לעמוד מקרוב על המצב בשטחים ולבחון את ההתפתחויות האחרונות. באיחור יותר, במחצית השניה של החודש, עומדת להגיע הנה ועדת־המשנה של האינטרנציונל הסוציאליסטי בראשותו של האנס־יורגן וישניבסקי.

המצב בשטחים וההתפתחויות המדיניות יעברו גם על סדר־היום של הפגישה הבאה של נציגי העבודה בכנסת והסוציאל־דמוקראטים בבונדסטאג, שתיערך בעוד שבועיים בבון.

שולץ דחה הצעת מרוקו להצבת אף־16 בתחומה

וושינגטון (א.פ.). – מרוקו הציעה לארה"ב להציב בתחומה את טייסת מטוסי האף־16 האמריקאיים שהוצאו מספרד.

שגריר מרוקו בארה"ב אמר אמש שארצו מוכנה לקלוט את הטייסת באסטרטגיה של כחות נאט"ו ולהחשב בתצורת של פריסתה באזור מערב אירופה. „מרוקו היתה מסורה תמיד לעקרון הברית ותהיה גאה להמשיך לעשות כך היום ומחר", אמר השגריר.

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ אמר בתגובה להודעה זו, כי ארה"ב תעדיף להציב את מטוסיה באירופה לאור ההסכם עם ברית המועצות שנחתם לאחרונה.

ספרד דרשה לאחרונה, כי ארה"ב תסיר את מטוסיה מארצה תוך שלוש שנים. ארה"ב ובנות בריתה בנאט"ו ערכו כאן דיונים באשר למיקומם החדש של המטוסים.

פקיד אמריקאי אחר אמר כי ארה"ב בבצבצת את פריסתה לאיטליה, אשר מעוניינת גם כן לשמור את המטוסים האמריקאים בגבולות אירופה.

רייגן אישר ייצור פצצת גאז־עצבים חדשה

וואשינגטון (עי"ר ועי"צ).– הנשיא רייגן אישר למשרד ההגנה התחלת ייצור פצצה בינארית חדשה, הודיע הפנטגון ביום שלישי.

פקידים בכירים במשרד ההגנה מסרו כי בייצור תתחיל בקרוב חברת „מארקוארדט". החברה תייצר מספר גופי פצצה שלתוכן יוכנס גאז עצבים מסוג חדש. הייצור יתחיל בוואן־נייז, קליפורניה באפריל השנה.

יחד עם זאת, נמסר כי ייצור מלא של הנשק ביחד עם הרכיבים הכימיים יתחיל רק בתחילת 1990.

נשק בינארי, בדומה לפצצה „ביגיי", השם שניתן לפצצה הכימית שאישר הנשיא רייגן, מורכב משני יסודות כימיים שאינם קטלניים ואשר מתערבבים אלה באלה לאחר שהפצצה משוגרת. התערובת הזו יוצרת תרכובת כימית קטלנית.

הנשיא אישר את ייצור הפצצה בנימוק כי הדבר תואם את האינטרס הלאומי האמריקאי.

לאחר ניתוק של שנתיים:

קדאפי – היום לתוניס

תוניס (א.פ.) – מנהיג לוב מועמר קדאפי צפוי לבקר בתוניס היום, כחמישה שבועות לאחר ששתי המדינות הודיעו על חידוש הקשרים ביניהן לאחר ניתוק של שנתיים.

העתונים בתוניס מסרו, כי קדאפי ונשיא תוניס בן עלי יערכו פגישות במשך יומיים וידונו בהידוק יחסי הידידות ושיתוף הפעולה בין שתי המדינות.

קדאפי יהיה המנהיג השני שייפגש עם בן עלי מאז הסתלקותו על תונים. המנהיג הקודם היה שאדלי בן ג'דיד, נשיא אלג'יריה, אשר נטל חלק מכריע, לדברי ניקרוה, בהידוק היחסים בין תוניס ללוב.

אלג'יריה קשורה לתוניס ולמאוריטניה בברית ידידות מאז. שיפור היחסים בין לוב לאלג'יריה הביא את אלג'יריה ללחוץ על לוב לשפר יחסיה גם עם תוניס כדי להצטרף ולהרחיב את הברית.

שיחות הפישור על טאבה יימשכו מעבר למתוכנן

ג'נבה (רויטר). – מצרים וישראל יקיימו באבטחיה לייבב את סיכסוך טאבה בדרך של פישור, על כך מסרו אתמול נציגים של שני הצדדים בג'נבה.

ועדת הפישור שהיתה אמורה לסיים את עבודתה עד יום ב' החליטה במקום זאת להמשיך בשיחות. והם הורו לעצבב להמשיך בשיחות במשך כמה שבועות נוספים. אמר הבייר היועץ הישראלי ראלף ולדן, בשיחה עם כתב רויטר.

אם ועדת הפישור תיכשל במאבציה, החליטו שני הצדדים להעלות את סיכסוך טאבה לדיון בפני צוות שופטים בינלאומי לא יאוחר מה־14 במארס, כלומר שבועיים מאוחר יותר מן המועד שנקבע בתחילה.

ספינות־מירוץ איראניות תקפו מכלית נורווגית

דובאי (עי"ר ועי"צ).– סירות מירוץ איראניות, מצויידות בתותחים, מקלעים ומשגרי טילי יבי"ם תקפו אתמול מכלית נורווגית ודליקה פרצה בה, מסרו מקורות חברות הספנות במפרץ.

סירות המירוץ פתחו באש על המכלית „פטרובאלק ווילד" בשעה 6.20 בבוקר לפי השעון המקומי מול גבל עלי שבחוף הנסיכויות האמוחרות, מסרו המקורות.

המקורות אמרו, כי עשן עדיין התאבך מן ה„פטרובאלק ווילד", במעכס 34,000 טון בעת שספינות גרר יצאו להציגה מאסרצ'אה. האניה הותקפה במרחק של 18 ק"מ מן החוף והמשיכה בדרכה ללא סיוע.

ההתקפה על המכלית הנורווגית באה 17 שעות לאחר שמטוס איראני שיגר שני טילים אל מכלית ליבריה במעכס 39,000 טון, גם כן מול חוף הנסיכויות האמורות אבל בצפון יותר. טיל אחד התפוצץ באוויר והאחר נחת בים ללא גרימת נזק.

ההתקפות האיראניות האחרונות באו ככל הנראה בתגובה על ההתקפות של חיל האוויר העיראקי בשבוע שעבר על צי המכליות האיראניות הפועלות כמכליות מעבורת ומעבירות כמויות גדולות של נפט מן המסוף הראשי באי חארג', המותקף על ידי חיל האוויר העיראקי, לנמלים מרוחקים יותר משם ניתן לייצא את הנפט ללא הפרעה.

198

هكذا من الاصل

נמשכת השחיקה במניות

● במניות ההופשיות אין חדש – נמשכת השחיקה בשערים כרגיל באחרונה ● בעלי עניין ממשיכים לרכוש מניות אך בעיקר נגד ירידות תוך השתלבות באווירה העכורה ומבלי לנסות לבלום את תהליך השחיקה המתמשכת ● במניות חופשיות רבות נרשם היצע של מאות שקלים בודדים המספיקים לעיתים תכופות לירידות שערים תלולות ביותר ● שווי כלכלי ואינדיקטורים בורסאיים חיוביים מעניינים כעת כשלג דאשתקד ● קרנות הנאמנות זוכות לפדיונות מתמשכים וממשיכות לקלוט הצעים בפרופיל נמוך ובאי נכונות מאכזבת לפעול באורח נמרץ יותר לייצוב המסחר ● הנפקת מניות וגיוסי הון של חברות חדשות הופכים לחלום באספמיא ● לאחר שצלבו את ששינסקי, שיטת המשתנים, הרשימה המקבילה, קרנות הנאמנות וסיבות נוספות, תולים בבורסה את האשמה במצב הפוליטי כלכלי ● עוד מעגל של משקיעים ומנהלי תיקים נשבר אתמול מול השחיקה.

מאת שמואל רוזנבלום

שוק המניות המשיך במסלול שחיקת השערים הקבוע באחרונה בנפח כספי דל עד מצומצם. את קולר האשמה למתרחש בשוק המניות תלו מקורבי הבורסה על ארועים שונים ורבים החל מששינסקי וכלה בקרנות הנאמנות. הפעם קיימת מגמת תליית האשם במצב הפוליטי בעייתי. נראה שכל הסיבות יחדיו בבואות בעצם לחוסר עניין ציבורי שהולך בהתרחש בבורסה בצירוף העדר גורם בולם או מנהיג מרכזי בשוק המניות. פרשנים שונים העריכו בימים האחרונים כי הנטיה הברורה לירידות שערים בבורסה הנה בעצם פרופורציה מוגזמת הקיימת בעת עליות או ירידות כאחד. קשה להעריך גישה זו, אך אין ספק שחוסר העניין הסמוך בבורסה תורם ביותר ועבוס ולפיכך לא ניתן לקבוע בשלב זה אם זוהי קיצוניות.

גם אתמול נמשכה מגמת המכירות מצד מעגל נוסף של מנהלי תיקים ומשקיעים שהתאכזבו כהמשך השחיקה. מצב זה הביא למגמת מכירות מצד בטוחה, כללי, מרכזית, כווחי חברי בורסה נוספים. הקונים הגדולים היו כרגיל באחרונה קרנות לאומי־פיא, פועלים ודיסקונט. שינויי שער בולטים במסחר אתמול נרשמו במניות, פרוטרום 10%־, מאיר עזרא 10%־, קרמני 10%־, יעסור 9.9%־, סקאנריה מוכרים בלבד, גל 5 9.8%־, נגב 5.5%־. עליות חריגות נרשמו בלודזיה 10.1%+, קריסטל 10%+ לאחר רכישות אינטנסיביות מצד כלל סחר במניות קריסטל באחרונה. כבמה מעורבת שררה בבנקאות שבהסדר תוך יציבות בשערים: מדד המשתנים ירד 0.26%, עליה בלטה בפטרוכימיים 1.25%+ וירידות בלטו בכלל נדל"ן 3.75%־, הסנה 2.5%־.

קרנות הנאמנות – בלאומי פיא גידול קל בינואר

חלקה של לאומי פיא במערכת קרנות הנאמנות גדל בחודש ינואר 1988 משיעור של 40.8% ל־41.7%. העליה הקלה בנתח השוק של לאומי פיא באה בחלקה על חשבון קרנות הפועלים שירדו מסך של 28.4% לשיעור של 28%. ראוי לציין שבמהלך שנת 1987 גדל נתח השוק של קרנות בנק הפועלים בשיעור מרשים ובעיקר על חשבון קרנות לאומי פיא. סך נכסי הקרנות הכולל מסתכם כעת בכ־3.3 מיליארד שקל לעומת 3.56 מיליארד שקל בחודש דצמבר 87. גם אתמול נמשכו פדיונות קלים בקרנות הנאמנות כאשר חלק משמעותי מהיקף הפדיונות באחרונה מופנה לקרנות הסולידיות שעיקר נכסיהן באג"ח למיניהן. קרנות הנאמנות הסולידיות הגדילו בחודשים האחרונים את נתח המניות במרכיב אחזקותיהן, במספר קרנות המתמחות באג"ח הגיע קטע המניות עד לשיעור של כ־15% חוזי ללא ספק פרופורציית מניות גבוהה יחסית. בכידה ותרשם בשלב מסויים התאוששות בבורסה עשויות הקרנות הסולידיות להחזיר במכירת מניות, דבר העלול לבלום עד באיבה התאוששות כלשהי, אם תהיה. חלק המניות בקרנות הסולידיות גדל גם בשל לחץ הפדיונות בקרנות המניות ואי יכולתן של קרנות אלו למכור מניות. בבורסה מטילים אשמה למצב העגום גם במנהלי הקרנות, לדעת הסוחרים יכולות הקרנות באמצעות "הבנה" מסויימת ביניהן לפעול לייצוב הבהלה תוך השקעת [...] בכספים נמוכים ביותר. אחרי האשמות כנגד ששינסקי, שיטת המשתנים, הרשימה המקבילה, הרעות, עלות בנוספת אכזבה זו אינה כבר בגדר הפתעה מיוחדת במינה.

בעלי עניין – יש מספיק זמן לרכישות

פעילות הרכישה במניות רבות בעלות שווי כלכלי מוצק מצד בעלי עניין ומקורבים מקבלת אט אט צביון שקט של השתלבות במגמת הירידות ולא בניסיון לבלום מגמה זו. עד כה במקרים רבים פעלו חלק מבעלי העניין בקניות אגרסיביות במניות שחפצו ביקרן תוך קביעת ריצפה למניה וקליטת ההיצע במחיר שנקבע. באחרונה כאשר מסתמכת חולשה ושבירה בשוק המניות החלו בעלי העניין המקורבים לקלוט הצעים רק תוך ירידות. אין ספק שהורדת פרופיל זו מביאה לחולשה נוספת בשוק המניות חוזי מריבית נבונה של הקונים.

שינויים בקבוצת מניות – 21.12.87 – 2.2.88

עד כמה מצב הבורסה עגום וקודר ניתן ללמוד משחיקת השערים התלולה במניות דלהלן (שנבחרו במקריות) במהלך חודש ינואר בלבד, הבינלאומי 26.4%־, הסנה 30.3%־, שופרסל א' 17.5%־, דלק 21%־, אזורים 24.5%־, אפריקה 25.1%־, מהדרין 23%־, דובק 31%־, דלתא גליל 1 33%־, אורדן 28%־, אלקטרה 5 19%־, כתב 36%־, אי.פי. 21%־, פולגת 4 26%־, אגן 26%־, כבע 22%־, פטרוכימיים 18.5%־, אנרין 1 38%־, מרכזית 26.5%־, אי.די.בי. פיתוח 28%־, כלל 10 24%־, ים סוף 39%־, תגל 52%־, נפטא 34%־, פמה 5 29%־, יונידרס 36%־.

קונצרן כלל – קנה במדד 125 מאוכזב במדד 100

קונצרן כלל בלט במגמת רכישות מתמשכת במניות הבית במהלך החודשים נובמבר – דצמבר 87 כשמדד המניות עמד על כ־125 לערך. מאז ירד מדד המניות בכ־19% לערך וכלל מיתנה את רכישותיה. סביר היה להניח שגוף כלכלי חזק ומתוחכם כקונצרן כלל הנהנה ממוניטין בורסאי גדול יזהה את המתרחש בבורסה באורח מעט מעמיק יותר. פרשני ומקורבי כלל רבוו שרמת השערים בזמן הרכישות הינה אטרקטיבית ביותר. מאז כאמור חלה שחיקה חדה נוספת בשערי המניות והקונצרן נראה כבלהב פחות לרכוש סחורה. נראה שגם מוסדי כלל לא השכילו להבין את עומק המשבר בו שרוי שוק המניות וההליכתיות האופטימיות מלפני זמן קצר נתגלו כמוצלחות פחות מכפי שניתן היה לצפות.

הסנה – נמשכים ההצעים והירידות

עקב פרשת אושיות דתוגו זכות מניות חברת הסנה להצעים בורסאים מתמשכים ושחיקת שערים קבועה באחרונה. יעקב דנגברג מבעלי אושיות הטיח האשמות בלתי ברורות בראשי הסנה שהכחישו אותם. נראה כי מינוי מנהל מורשה מטעם המפקח על הביטוח באוצר לחברת אושיות הקשורה בעסקיה לרותם ולהסנה מביא בבורסה להתייחסות חשדנית כלפי המסחר במניות הסנה. ההצעים למניות הסנה נקלטים תוך ירידות שערים (לעתים חדות) ע"י קרנות הנאמנות של בנק הפועלים בעיקר. בבורסה נפוצו שמועות שמאזן הסנה יהיה ביותר עד עתם וזהו עלול להצביע על הפסדים ניכרים. חברת הסנה ידעה קשיים בעבר ונחלצה מהם, החברה [...] ביותר. בבשם, סביר להניח שקשיים באלה נאחרים הנם עניין חולף ומוגבל.

* הכותב מנהל תיקי השקעות.

מעותנים

שם המדד	מספר מניות	השער הבסיסי	השער היום	שינוי באחוזים	מחזור
הבינלאומי	12	5579	5537	.76	1822.0
הסנה	15	181.00	184.00	-1.63	85528
כלל-סחר	6	371	376	-1.33	10979
שופרסל ב'	17	8517	8435	-1.00	7054.0
דיק ב'	5	1946	1946	.00	5576.0
אפריקה-1		27471	27471	.00	23.0
אזורים	5	829	827	.24	17073
נכסים ובנ'	12	2309	2292	.74	5183.0
השקעות ה'	7	55961	55407	1.00	225.0
כלל-סחר	1	642	662	-3.25	5960.0
עלית	3	11314	11314	.00	576.0
פולגת ב'	3	555	555	.00	14933
שמפא פה	3	3491	3456	1.01	667.0
אורדן	2	185853	185853	.00	10.0
כבע	7	6933	6916	.25	1331.0
ים הכלה	2	2178	2167	.51	2042.0
פטרוכימים	16	741	734	.95	14357
נייר חדרה	15	240504	242321	-.75	54.0
מרכזית		11173	11173	-1.00	50.0
כלל תעשיות	12	196.50	197.00	-.51	51899
אי די בי פ	4	5585	5641	-.99	1250.0
אלון ק' ס	5	789	789	.00	7283.0
חבל ישר'	14	3407	3424	-.50	4271.0
ר' בהשקעות	15	1808	1813	-.28	11543
כלל ישר"ה	5	1006	1011	-.49	9287.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5101.66	5027.73
אבוקה	417.57	409.39
אגוז	263.05	257.97
אגם	102.85	100.81
אדיר	1724.66	1711.79
אדום	155.47	153.92
אופיר	161.10	160.05
אור	433.34	429.54
אורדן	135.99	133.25
אוליב	288.77	286.63
אורן	801.00	785.57
אייל	5246.55	5144.48
איריס	5512.18	5393.60
איתן	777.67	762.45
אלון	636.64	623.65
אלבטג	685.75	672.38
אליטס א	102.50	101.15
אליטס ג	97.84	95.55
אליטס ב	87.07	84.99
ארז	299.25	293.4
אש	132.01	129.13
אשל	185.98	182.57
אתגר	83.71	82.12
אתרוג	255.41	252.94
בדולח	153.51	152.09
ברוש	504.05	494.35
ברק	461.01	451.92
בקעת	317.22	314.93
בניים	1518.75	1508.45
גבע	114.12	112.45
גדי	446.52	444.66
גיא	103.45	101.90
גיל	3229.29	3166.51
גלית	649.50	641.85
גומא	339.35	336.01
גלבוע	493.24	483.62
דולב	248.73	243.63
דורון	1569.89	1541.39
דודו	269.99	265.11
דליה	582.93	573.34
דרור	318.97	313.09
דקל	346.06	339.47
הדס	377.22	373.85
הילה	406.40	402.62
הוד	554.85	545.70
הגבית	2129.84	2075.53
זוהר	109.30	107.62
זיו	134.77	132.78
זמיר	435.25	426.77
חוחית	164.64	161.01
חליפין	144.17	143.77
חלמיש	216.04	214.61
חץ	150.35	149.73
טופז	113.45	112.48
טל	6378.58	6305.15
יובל	460.13	451.30
יהלום	161.48	159.94
יחזית	361.62	358.60
ישה	449.95	441.31
יפתח	292.22	286.50
כוכב	133.56	130.97
כלנית	659.16	628.53
כנפיים	265.12	263.23
כרמל	141.14	138.95
כתר	1209.35	1192.17
להב	4711.26	4619.31
לבשקע	129.12	127.59
לביד	—	—
לקט	1909.62	1894.65
לשם	379.46	376.97
מבחר	1379.97	1353.66
מכמת	3984.25	3949.30
מגד	259.22	255.50
מגוון	3742.54	3709.46
מדור	1564.78	1542.51
מזוז	858.51	850.42
מאה	25267.08	24879.06
מיתר	1046.47	1026.50
מכלול	93.22	92.61
מעוף	4497.94	4412.81
מעיין	768.02	753.81
מסקה	385.73	383.21
מרוח	125.55	125.07
מרום	1366.30	1340.92
נגה	146.63	144.45
נביון	261.72	259.98
נטע	455.57	448.71
ניר	134.95	132.97
סביון	646.39	635.37
סגולה	139.15	138.10
סלע	375.94	373.45
סנבית	540.10	529.57
ספיר	373.48	366.41
סמדר	175.65	175.21
ש"ד	355.80	347.15
עדית	722.67	717.68
עידן	486.57	479.49
ענבר	115.47	112.45
עפר	—	—
עפרוני	505.88	496.04
עיטון	131.45	128.97
פיא	1564.12	1552.87
פגר	558.25	542.18
צופית	469.87	460.66
צוק	127.39	126.89
צמיר	1124.55	1115.49
צפרית	514.84	507.36
צמרת	146.70	145.64
קלע	164.36	163.95
קשת	103.80	101.77
רונית	17819.51	17665.95
ריבון	133.68	133.45
רקפת	849.48	836.03
רשף	419.60	411.04
סבים	455.86	447.05
שהם	348.56	345.21
שוף	103.42	101.42
שידה	441.19	437.97
שביר	406.78	405.92
שובב	679.31	669.91
ששר	674.24	671.29
שפר	188.69	185.01
תאנה	239.01	237.45
תדהר	491.91	489.46
תרשיש	558.93	544.44
תמטה	102.65	101.86
תמד	252.18	247.32
תמות	197.71	196.35
תרשיש	114.68	113.92
תקפי	533.37	529.12

שערי מניות

בנקים מסחריים

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושרותים

מקרקעין ופיתוח

תעשייה

חברות להשקעה

נסחרות במט"ח

רשימה מקבילה

הלוח הכללי

דירות למכירה

מכוניות

עסקים

אולמות

הצעות עבודה

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

מקרים

מכונות כתיבה

הלוואות

ריהוט והדיה

שפ"ת שירות התעסוקה דרושים:

ממונה על מתן היתרים לעובדים זרים (15/87)

למפעל מזון באזור התעשיה הרצליה דרוש

מנהל חשבונות מנוסה

עם ידע במחשב

במשרה מלאה 8.00–16.30

לטלפן: 052-558748

ש. שבח – שירותים בע"מ סניף תל־אביב דרושים:

★ **מפקחת נקיון**

★ **עובדי נקיון**

למפעל בדרום תל־אביב דרושים:

1. בוגר בית־ספר מקצועי מגמת מכניקה אחרי צבא למגע עם לקוחות.
2. דרושים עובדים להפעלת ציוד ב־3 משמרות.

בטלפון 03-826174, לפנות אל דוד.

סוף לוח בעמוד 11

חברת העובדים בודקת היבטי מס בהקצאת מניות לעובדים

מאת דני גוב

ועדה מיוחדת מטעם הנהלת חברת העובדים, בודקת בימים אלה אפשרות של הקצאת מניות לעובדים בחברות חברת העובדים במסגרת גיוסי הון.

אחת הבעיות שהועלו בוחנת היא חיובי המס של העובדים הרוכשים מניות, לאחר הקצאת התשלומים הללו. הבעייתיות היא מתי לחייבם במס, בשעה שהם רוכשים את המניה, או בשעה שהם ממששים אותה. במקרה כזה, אומרים בהנהלת חברת העובדים, תדרש חקיקה מתאימה.

חברת העובדים מתכוונת לחזור ולהקים את חברת ההשקעות שלה כפי שהיה בעבר, כדי שזו תוכל להחזיק הון לסיוע למפעלים במצוקה, ובעיקר לקונצרנים הגדולים. בעלות על חברת החזקות כזו ויכולת הזרמת כספים בעת הצורך מחזקת את השפעתה של חברת העובדים על הקונצרנים שבבעלותה. חברת ההשקעות אמורה להיות כלי פיננסי בידי הנהלת החברה, אומרים מנהליה, אך אין מדובר בפרויקט מיידי.

בשעתו היתה לחברת העובדים קרן השקעות פעילה, אך משבוטלה התכנית הכספית של חברת העובדים בעת כהונתו של יגאל הורביץ כשר האוצר הקרן אינה פעילה.

ראשי ענף הרהיטים מכחישים קיום משבר: הקשיים „מקומיים"

מאת דני גוב

ענף שיווק הרהיטים נמצא כיום במעין מיני־משבר, לאחר התמוטטות כמה חברות שיווק רהיטים ידועות. המצב בענף מוגדר כקשה, משום שקודם נהנה כשגשוג רב כך שהנפילה חדה, אומרים ראשי הענף.

יש לזכור, כי שתי הנפילות האחרונות, סגירת חברת "דניש אינטריורס" ולפני שבוע פרשת "חוות הרהיטים", יוצרות רושם קשה והציבור חושש מפני רכישות לטווח ארוך, במסגרת תשלום מראש תמורת אספקה מאוחרת. במקרה של דניש אינטריורס, נותרו כאלף קונים ללא התמורה המגיעה להם ובמקרה של חוות הרהיטים מדובר כנראה בכמה מאות לקוחות. בשני המקרים מדובר כנראה בחובות של כשני מיליון דולר.

בענף מבקשים להדגיש, כי למרות שמדובר בחברות גדולות שקרסו אין להסיק מכך על מצבו של הענף כולו הנהנה מיציבות יחסית מסך שנים. נפילת החברות נגרמה מבעיות "מקומיות" בניהול המפעל. הענף רגיש ביותר, אומרים ראשיו, משום שהוא מאופיין במכירת רהיטים באמצעות תשלומים לטווח ארוך מאוד, הגורמת לקשיי מימון ונזילות. בענף מציינים כי החברות המתקשות הן בדרך כלל כאלה שהגדילו את היקף עסקיהן במהלך תקופת השגשוג, ככל הנראה מעבר ליכולתן.

רוב הקשיים הם במגזר הקמעונאי ולאו דווקא במגזר הייצור המייצא חלק מתוצרתו.

אשתקד גדל יצוא הרהיטים מישראל בשעור של 17.9% והסתכם ב־13.5 מיליון דולר, לעומת 11.5 מיליון דולר ב־1988. ישראל ברג, יו"ר הענף בהתאחדות התעשיינים אומר כי יצוא רהיטי העץ גדל בשנה החולפת עוד יותר, אם לוקחים בחשבון רהיטי גן מפלסטיק בסך כולל של כ־8 מיליון דולר. סך יצוא הרהיטים - עץ ופלסטיק הסתכם ב־21.5 מיליון דולר. רוב היצוא היה לאירופה.

יבוא הרהיטים גדל אשתקד ב־11.7% והסתכם ב־38.4 מיליון דולר לעומת 34 מיליון דולר ב־1986. הגידול העיקרי ביבוא היה בכסאות ומושבים מרופדים – עליה של 31.7%. תעשית העץ כולה: רהיטים, לבידים ואחרים ייצאה אשתקד ב־38.7 מיליון דולר - עליה של 10%.

הסינים סוחרים במניות

סחר במניות נחשב להתגלמות השיטה הקפיטליסטית של שוק חופשי בסחורות, בנכסים פיננסיים וגם בדברים אחרים. אך מתברר שהשיטה הקפיטליסטית של שוק מניות הגיעה גם לסין העממית, הקומוניסטית.

לפני שנה הסכימו השלטונות של פקין לאשר פתיחת שוק חופשי באיגרות חוב. המקום שנבחר – שנגחאי, שלפני המהפכה נחשבה לבירה הכלכלית והפיננסית של סין.

דבר הסחר במניות הוא סוד ידוע וגלוי, אך בכל זאת סוד, כי בעיניהם של קומוניסטים ותיקים סחר במניות ובעלות על אמצעי הייצור הוא דבר פסול ביותר.

עד כה היו שבע הנפקות, מאחר שהמדינה לא תאפשר, לפחות בשלב זה, לשערי המניות לרדת, ההשקעה במניות נחשבת להשקעה טובה בעיני סינים רבים, במיוחד שרוב הגורמים הרשמיים מדברים על תשלומי דיווידנד של בעשרה אחוזים לשנה.

מרבית הנפקת המניות בבורסת שנגחאי היא של חברות אלקטרוניקה.

ברה"מ משקיעה בברזיל

על פי הפרטים שנודעו מהתוכנית המוצעת הסובייטים ישקיעו כ־250 מיליון דולר בבניית מסילת הברזל באמצעות הבנק לסחר חוץ הסובייטי שמושבו בלונדון.

מסילת הברזל המתוכננת מיועדת לשפר את דרכי התחבורה לאיזור העני והבלתי מפותח ביותר בברזיל על ידי שיפור אמצעי התובלה החקלאיים של האיזור למרכזי האוכלוסיה של ברזיל.

ברה"מ החליטה להשקיע בהקמת מסילת ברזל בברזיל.

משקיפים במערב הופתעו מהחלטת ברה"מ לבנות מסילת ברזל באיזור הצחיח הצפון מזרחי של ברזיל וציינו שזה עוד סימן של הליברליזציה הכלכלית העובר על ברה"מ.

מעניין לציין שבמערב לא מאשימים את ברה"מ בניסיון לחדור פוליטית לברזיל אלה פשוט מבינים שהיא מחפשת השקעות כדאיות מחוץ לגבולות ברה"מ.

בתעשייה / דני גוב

אלביט רוצה ב"אלקטרו־גליל"

"אלביט מחשבים" חתמה בימים אלה הסכם המקנה לה אופציה לרכישת חברת "אלקטרו־גליל" בתוך שלושה חדשים. החברה מקרית שמונה עוסקת בפיתוח כרטיס מגנטי "חכם" בעל שימושים פוטנציאליים מגוונים לתחומים שונים ובהם אבטחה, בקרה תעשייתית ויישומים רפואיים וצבאיים. אלקטרו־גליל זכתה לאחרונה בהזמנת יצוא לאירופה בהיקף של כמיליון דולר לכרטיסים לשימוש תעשייתי ומנהלת מגעים נוספים בדבר הזמנת יצוא לישומים אחרים. באלקטרו־גליל עובדים כ־70 איש ובכוונת אלביט להמשיך בהפעלת החברה בקרית שמונה כחברת־בת.

מכללה משותפת לתעשיה ולאקדמיה

פרופסור בן בסט מאוניברסיטת תל אביב מצדד בהקמת מכללה משותפת לאוניברסיטאות ולתעשיה משום שבמרבית האוניברסיטאות בעולם מקבלים סטודנטים תואר במדעי המחשב עם ידע במעט אפסי בכל הקשור לתחום חקר הבעיה וניתוחה. לדעתו, מכללה כזו, שתכשיר את הסטודנטים על בסיס צרכי התעשיה, תדגיש קשר זה וזאת על מנת להכשיר כוח אדם מיומן המסוגל להתמודד עם הצרכים האמיתיים של התעשיה העומדים בבסיס הבינה המלאכותית. בן בסט דיבר בעת הדיון על הכשרת כח אדם בבינה מלאכותית, שסגר את הכנס הרביעי של איב"מ – איגוד ישראלי לבינה מלאכותית.

אמקור תובעת לבטל אפליה

חברת "אמקור" תובעת ממשרדי החוץ והתעשיה לפעול ברתיפות לביטול ההפלייה הקיימת כיום בשעורי המכס בין יצוא מוצרים מישראל ליוון לבין היבוא משם. אורי ברנשטין, מנכ"ל החברה אומר, כי ההפלייה פוגעת קשות ביכולת החברה להגדיל משמעותית את היקף המכירות שלה ביוון. יוון מטילה כיום מכס בשעור של 52% על יבוא מדיחי כלים מסוג "פוני". המכס שעל מדיחים מיוון המיובאים לכאן מסתכם ב־5% בלבד. ברנשטין אומר, כי הפליית המכסים מנוגדת להסכמי הסחר בין שתי המדינות ולהסכמים עם השוק המשותף. אמקור ייצאה אשתקד כ־3000 מדיחים כאלה ליוון, אך ללא המכסים ניתן היה לייצא 15 אלף מדיחי "פוני".

מינויים בכ.י.ל.

– אלוף (מיל.) חיים ארז החל את תפקידו כמנכ"ל קונצרן כימיקלים לישראל. באישור מינויים במסגרת מועצות המנהלים של מנכ"לים בשתים מחברות הבת של הקבוצה - "דשנים והחומרים כימיים" ו"פוספטים בנגב". כמנכ"ל דשנים וחומרים כימיים אושר מינויו של דניאל יקיר, המכהן כיום כמנכ"ל פוספטים בנגב. במקומו אושר מינויו של האלוף עמנואל סקל, שפרש מצה"ל בימים אלה. כמנהל חדש במלכור - זהממה אדלר נתמנה באחרונה לתפקיד מנהל הייצור ב"סלכור" זאת במסגרת השינויים הארגוניים, שבוצעו בחברה עם הצטרפותה לקונצרן "תדיראן" באפריל 1987.

ליטון תרכוש מעגלים מודפסים בתדיראן

חטיבת הרכיבים של קונצרן התעשיה "ליטון" שוקלת ביצוע של רכש מעגלים מודפסים מתוצרת "תדיראן". מדובר בכרטיסים מודפסים רב שכבתיים הדו־צדדיים המיוצרים במפעל טי.פי.סי בקרית מלאכי. ליטון פנתה לתדיראן וציינה, כי בכוונתה למנות את המפעל הישראלי לספק מאושר למפעלי ההרכבה שלה בגרמניה, סקוטלנד וישראל. היקף מכירת המעגלים בגרמניה לבדה מגיע ל־35 מיליון דולר בשנה. צריכת המעגלים הערומים של ליטון בשנה באירופה מגיע ל־11 מיליון דולר ונתח נכבד מכך מתכוונת ליטון למסור לתדיראן.

יצוא קורסים ביוניקס מישראל

חברת ICC ישראל כתחילה החודש ביצוא מסוג חדש - קורסים ללימוד מערכת הפעלה יוניקס באחת ממדינות־אפריקה. ג'ק מארק, מנכ"ל החברה אומר, כי החודש יתקיימו במדינה זו במשך שבועיים 4 סמינרים בערים שונות אליהם נרשמו כבר 370 איש. לאחר כל סמינר ייפתח קורס קבוע של שבוע ללימוד מערכת הפעלה יוניקס המיועד למנהלי עסקים ופיננסים ומנהלי יחידות מחשב. מחיר הקורס למשתתף הוא כ־500 דולר.

יועץ שר הבטחון שמעון שבס:

הוכפל חלק מפעלים באיזורי פיתוח בהתקשרויות משרד הבטחון

מאת שמעון וייס

למרות הירידה המשמעותית בתקציב הבטחון וכתוצאה מכך בהיקף ההתקשרויות של משרד הבטחון, הרי שמרכיבי העבודות המופנות למפעלים באזורי הפיתוח הוכפל ובמסגרת מדיניות משרד הבטחון, מעניק המשרד עדיפויות למפעלים באזורי פיתוח מעל ומעבר למה שמוגדר בהחלטות הממשלה" כך אומר שמעון שבס, יועץ שר הבטחון להתיישבות ולערי פיתוח.

בשלוש השנים האחרונות, מאז נסוג צה"ל מלבנון, היה שבס אחראי על נושאי המיגון, ביקלוט ומרכיבי בטחון אחרים וכן על מתן העדפות לישובים ותושבים בקו העימות בצפון בכל הקשור לקבלת הזמנות עבודה ממערכת הבטחון ובנית מפעלים חדשים. במסגרת זו הושקעו בישובי העימות כחמישים מליון דולר מדי שנה בהזמנות למוצרים מטעם מערכת הבטחון.

שבס שהוא חבר קיבוץ אפיק בגולן ואיש התק"ם מונה בין הסיבות להרחבת פעילות מערכת הבטחון באזורי הפיתוח המועדפים: העדפה עד 15 אחוז מעבר למחירים במרכז הארץ למפעלים בישובי קו העימות, כל התקשרות עד כמאה אלף ש"ח מופנה בעדיפות ראשונה למפעלים קיימים באזורים אלו, כשלושים אחוז מהיקף ההתקשרויות של למעלה ממאה אלף ש"ח מופנים כמעט אוטומטי למפעלים בישובי העימות ואזורי פיתוח וספקים של מערכת הבטחון ממרכז הארץ נדרשים להפריש לפחות עשרה אחוז מהיקף עיסקאות גדולות שהם מבצעים עם מערכת הבטחון, לטובת מפעלים באזורי פיתוח שיהוו קבלני משנה.

יצויין כי במערכת הבטחון ובקרב ראשי רשויות בצפון ובעיירות פיתוח, שוררת הערכה רבה לתפקודו של שבס.

רה־ארגון ב„עלית": מכירת אחזקות שינוי פריסה וחיזוק מערך היצוא

מאת דני גוב

קונצרן "עלית", העובר בימים אלה התארגנות מבנית חדשה, מתכוון לחזק בעתיד הקרוב בעיקר את קידום השיווק ולהפנות את עיקר משאבים ליצוא לחו"ל.

היצוא של עלית נפגע בעבר מהשינויים בערכי המטבעות בעולם ובעיקר מנפילת הדולר, אך כעת נעשה מאמץ מיוחד לחזור ולהגדיל את היצוא לארה"ב ולארצות אחרות, בכללן יפן ולהעמידו על שעור גבוה יותר מהשעור הנוכחי של 10% מהמכירות.

היצוא, יחד עם ההתייעלות הפנימית והסרת הפיקוח על המחירים, אמורים להשיב את עלית למסלול התפתחות שנבלם לדברי ההנהלה בשל התכנית הכלכלית.

בעלית סבורים, כי נסתיים כיום שלב הרכישות ולכן יש לארגן מחדש את האחזקות הקיימות. בעלית גורסים, כי מספר כה גדול של מפעלים שחלקם ממוקם במרכזי הערים אינו מסייע לשמירה על היקף הפעילות של החברה. בחברה מעריכים כי יש לאחד חלק מהמפעלים הקטנים לתוך הגדולים ולכן מבוצעת בימים אלה תכנית הרה־ארגון שהוכנה על ידי ההנהלה.

במסגרת זו הוחלט על יציאה מ"מעדנות", תוך מכירת החזקות עלית ל"אוסם" ו"סנפרוסט", שתי השותפות האחרות. מפעל הקפה בבית שמש נסגר ופעילות "ליבר" תועבר מתל אביב למפעל החדש של "ממתקי מוטי" באשקלון. מפעל "פריכן" יסגר או יועתק. הפריסה החדשה תאפשר להנהלת החברה לטפל ביצירת התמחויות המוגבלות של כל אחד מהמפעלים ולא תיצור קשיי שליטה וניהול כפי שמתרחש שמספר היחידות העצמאיות גדול מדי.

הכנסות הפרדסן קטנו ב־120 דולר לדונם

מאת דויד מושיוב

הקפאת שער הדולר ביחס לשקל מצד אחד ובמקביל ייקור ההוצאות של הפרדסנים בשקלים שווה ערך לדולרים מקטינה את הכנסות הפרדסנים במאה ועשרים דולר לדונם - דבר זה טוען יו"ר המועצה לייצור ושיווק פרי הדר ראובן איילנד.

ראובן איילנד אמר לסופר „דבר", כי בעקבות ההתייקרויות שחלו במרכיבים שונים של הוצאות הפרדסן כגון רכישה של חומרי אריזה, הוצאות הובלה, הוצאות נמל והוצאות אחרות גדלו הוצאות הפרדסן מסכום של שני דולר ושלושים וחמישה סנט לתיבה מיוצאה לחו"ל אשתקד לכדי שלושה דולר ושלושה עשר סנט לתיבה השנה. כתוצאה מגידול זה הצטמקה הכנסת הפרדסן קטנה הכנסתו במאה ועשרים דולר לדונם, ברור כי תופעה זו פוגעת קשות ברווחיות ענף ההדרים. גם ביטוח השער הנהוג כיום אינו מסייע, מאחר שהערך המוסף של ההדרים הוא גבוה ומגיע ליותר משמונים אחוז.

בינתיים מתברר, כי עד כה שלחה מועצת ההדרים 16 מיליון תיבות הדרים לארצות אירופה וארצות אחרות. הביקוש לתוצרת פרי ההדר הישראלי הוא טוב וגם המחירים המתקבלים השנה הם טובים בהשואה לאשתקד.

שר החקלאות אריק נחמקין אמר לסופר „דבר", כי הוא מעריך שהשנה ישארו לחלוקה בין הפרדסנים, לאחר נכוי הוצאות הקטיף האריזה ההובלה והשיווק, 100 מיליון דולר.

מעות / איתן יעקובסון

הצהרת הון נפרדת לאשה

שלטונות המס מאפשרים לבעל ולאישה להגיש הצהרת הון בנפרד. הדבר נובע מכך שזוגות לא מעטים נמצאים בהליכי גירושין. ההצהרה על הרכוש בנפרד מונעת חשיפה הדדית של הנכסים בין הבעל והאישה. בחשיפה זו יש משום פגיעה בצנעת הפרט. ומה עוד? סעיף 9 (22) לפקודת המס מקנה לאישה פטור ממס על דמי מזונות שהיא מקבלת. פטור זה יכול לתת לה תמריץ יותר לדרוש מזונות גבוהים יותר מבעלה, בפרט אם תדע שיש לו נכסים ומקורות הכנסה נוספים.

דיור ממעביד חייב במס

עובד המקבל דיור חינם ממעבידו, יחויב במס על שווי דיור, הנחשב לטובת הנאה. אם הוצאות הכרוכות באחזקת הדירה משתלמות ע"י המעביד – יש לחייב במס את המתגורר חינם בדירה גם על הוצאות אלה. שווי שכר הדירה בדירות שרד חייב אף הוא במס על ידי העובד, אלא אם כן מדובר בדירה המשמשת בעיקרה את העובד בתוקף תפקידו. לדוגמה: דירת שרד של שר, בה מתבצעים תפקידים מגוונים הקשורים במילוי תפקידו.

יש תמורה במכירת דירה

מכרת דירה לקרוב בלי תמורה – הוא ישלם פחות מס רכישה. סעיף 21 לתקנות מס רכישה מקנה הקלה במס רכישה במקרה של מכירת זכות במקרקעין מיחיד לקרובו, ללא תמורה. מס הרכישה בעיסקה זו יהיה שליש ממס הרכישה הרגיל שהיה מוטל על עיסקה זו – אילולא היתה מתבצעת ללא תמורה. מי מוגדר כקרוב לצורך ההקלה? בן־זוג, הורה, צאצא, בן זוגו של צאצא, אח ואחות. כמו כן מי שהיה בן זוג במשך ששה חודשים, שקדמו למכירת הזכות במקרקעין.

מה המשמעות? מס הרכישה מהווה בדרך כלל כ־3% מערך הדירה (פלוס־מינוס, תלוי בערך הדירה). תשלום מס רכישה בשיעור של כ־1% מערך הדירה מהווה חסכון של כ־2% מערכה. אם נוסיף לזה את החסכון בדמי תיווך ובשכר טרחה של עו"ד, אזי שניתן להגיע ל־5% מערך הדירה, וזה לא מעט כסף.

פרס ייעול חייב במס

עובדים מקבלים לעתים פרסים עבור הצעות ייעול. האם פרסים אלה חייבים במס? יש להבחין בין פרס המשולם ע"י המעביד ובין פרס המשולם ע"י מי שאינו מעביד, כמו ההסתדרות, איגוד מקצועי, קרנות למיניהן וכדומה. פרס ייעול המשולם ע"י המעביד, יש לראותו כחלק מהכנסת העובד לפי סעיף 2(2) לפקודת המס, מאחר שהוא ניתן בעד שירות העובד למעבידו. לפיכך, סכום הפרס יהיה חייב במס. אולם, פרס ייעול המשולם לעובד שאינו מעבידו – פטור ממס.

ג'יין ג'פריס, מנכ"ל "אייביס" מלונדון:

יצואנים מישראל מחמיצים אפשרויות יצוא כי אינם מודעים לשימוש בחלק המערכתי בעתונות המקצועית הבינלאומית

ג'יין ג'פריס, מנכ"ל חברת "אייביס", העוסקת בכתיבה והפצת מאמרים לעתונות העולמית, שהוזמנה מלונדון כדי להרצות בפני יצואנים ישראלים בשני כנסים אומרת, כי יצואנים ישראלים אינם מודעים לאפשרויות קידום מוצרים באמצעות העתונות המסחרית והמקצועית הבינלאומית.

יצואנים שברשותם תקציב מסוים עשויים להופיע בעתונות זו בפרסומת, אך בדרך כלל יזניחו את הדרך המועילה של הופעה בחלק המערכתי, צורת קידום שהיא מועילה ביותר וזולה יחסית.

זו דרך מצוינת, אומרת ג'פריס, להכניס ידיעות על מוצרים בעלי ערך חדשותי, על ידי כתיבת חומר טוב ומקצועי ולאחר הכרה יסודית של העתונות העולמית.

במסגרת ה"אל תעשה" מנתה ג'פריס כתיבה מתבדחת, סופרלטיבים כלליים למוצר או לחברה יצרנית והפצה ללא אבחנה. הסוד כולו, היא אומרת טמון בכתיבה זהירה, בתרגום מקצועי ובחירה בעתונים המתאימים לפי המסורות השיווקיות של היצרן.

דני גוב

האוצר טוען כי הקציב לשירותים חברתיים ב־1988 12.5 מיליארד שקל. לנירה שמאי גירסה שונה:

רק 6 מיליארד שקל הוקצבו לשירותים חברתיים ב־1988

להוצאה התקציבית לחינוך, בריאות וקצבאות „הדביק" האוצר סעיפים שאינם לעניין

מאת נירה שמאי

ההוצאה על שירותים חברתיים והביטוח הלאומי המוצגת בחוברות „עיקרי התקציב" לשנים 1988 ו־1987 הינה הצגה מטעה.

ניתן להציג את הנושא בשתי דרכים. דרך אחת היא להציג את סה"כ ההוצאה לשירותים חברתיים (הציבורית והפרטית) מתוך התוצר הלאומי ללא התייחסות לצד המימון. דרך שניה היא להציג את ההוצאה על שירותים חברתיים כסך תקציב המדינה, דהיינו אותו חלק מהשירותים הממומן באמצעות התקציב. דרך ההצגה אשר נבחרה בחוברת „עיקרי התקציב" אינה לא הדרך הראשונה וגם לא השניה.

מצד אחד אין הנתונים משקפים אומדן מלא לעלות הכוללת של השרותים החברתיים של המיגזר הציבורי ושל משקי הבית, ומצד שני נכללה בהם לא רק ההוצאה המכוונת מתקציב המדינה אלא תערובת של מימון מתקציב המדינה עם דרכי מימון נוספות כמו השתתפות העובדים והמעבידים בביטוח לאומי או כמס מקביל.

התוצאה לכן היא הצגה לא מלאה ומטעה.

להלן נסיון לנתח באופן ביקורתי את דרך ההצגה של התקציב.

בעיקרי התקציב לשנים 1988 ו־1987 מוצגת התפלגות ההוצאה לשירותים חברתיים בסך כולל של 12.5 מיליארד ש"ח לשנת 1988, ו־10.3 מיליארד ש"ח לשנת 1987.

יש להדגיש מבד כי חלק נכבד מסכום זהה איננו הוצאה בתקציב המדינה, אלא הוצאה המותנית בהכנסה על פי גבייה המיועדת לתחום, כמו גמלאות על פי חוק הביטוח הלאומי, הוצאות בריאות הממומנות ע"י גביית מס מקביל על פי חוק מס מקביל, מימון חלק ההשכלה הגבוהה שלא באמצעות התקציב. יש לנכות אם כך מסכום בסדר גודל של כ־3.8 מיליארד ש"ח ל־1988 ו־3.1 מיליארד ש"ח ל־1987 שאינו שייך להשתתפות תקציב המדינה בשרותים החברתיים.

מתוך היתרה של 8.7 מיליארד ש"ח יש לנכות עוד 1.4 מיליארד ש"ח זאת משום שבתוך השתתפות הממשלה בתקציב המוסד לביטוח לאומי (3.2 מיליארד ש"ח) נכלל סכום עבור שיפוי של המוסד לביטוח לאומי בגין צמצום הגביה מהמעסיקים, (הפחתת עלות העבודה) הן במסגרת הצעת החוק 2.8% והן במסגרת הוראת השעה 2.7%.

סכום זה נכלל במסגרת הגבייה הביזורית של המוסד לביטוח לאומי לביטוח הגמלאות לפי חוק הביטוח הלאומי, ואין לראות בו הגדלת השתתפות אוצר המדינה במימון השוטף של גמלאות הביטוח הלאומי. בשנת 1987 היה קיים הסדר דומה והסכום אותו היה צריך לנכות עקרונית עמד על 1.1 מיליארד ש"ח.

מכאן שסך ההוצאה בתקציב המדינה לשירותים החברתיים היא 7.3 מיליארד ש"ח בשנת 1988 ו־6.1 מיליארד ש"ח ב־1987.

בסכום זה כלול בשתי השנים סכום של קרוב למיליארד ש"ח השתתפות האוצר, על פי סעיף 217 לחוק הביטוח הלאומי, בתקציב ענף ילדים, מימון קיצבת יוצאי צבא בילד שלישי ואילך, ענף זיקנה ושארים וענף נכות כללית. השתתפויות אלה נקבעו במסגרת הרפורמה במס הכנסה בשנת 1975 כתחליף לניכויי המס שהיו קיימים במערכת עד או עבור ילדים, קשישים ונכים. סכום זה בודד את ההתחשבות במערכת מס הכנסה בגודל המשפחה, בגיל או במצב בריאות, ואין לו משמעות לצורך ההוצאה החברתית, בדומה למדידה אפשרית של הזיכויים האישיים במערכת המס, אשר התקציב אינו מציג את עלותם כהוצאה חברתית.

הצגה נכונה של השתתפות תקציב המדינה בשירותים החברתיים היתה צריכה על כן להסתכם במחצית הסכום המוצג בעיקרי התקציב.

התקציב הכולל של גמלאות לציבור המשולמות ע"י הביטוח הלאומי, הן על פי חוק הביטוח הלאומי והן על פי חוקים אחרים, קרוב ל־5.4 מיליארד ש"ח בשנת 1988, מזה קצבאות למעוטי הכנסה המשולמות ע"ח תקציב המדינה 500 מיליון ש"ח בלבד, והיתר גמלאות על פי חוק הביטוח הלאומי הממומנות ע"י גביה המצטברת עבורו מהעובדים והמעבידים (4.2 מיליארד ש"ח) וחוק החיילים המשוחררים (ק"צ 300 מיליון ש"ח ע"ח האוצר).

• הכותבת היא מנהלת המכון לחקר כלכלי חברתי של ההסתדרות.

משיכת מזומנים עד 1000 ש"ח הנחות ופוליסת ביטוח חנם למחזיקי „ישראכרט עסקים"

חברת „ישראכרט" תנפיק החל מאמצע החודש כרטיס אשראי חדשני בשם „ישראכרט עסקים", המיועד לאנשי עסקים, לבעלי מקצועות חופשיים וללקוחות פרטיים. הכרטיס בצבע כסף ונושא הלוגו המקובל בכרטיסי אשראי עסקיים בעולם.

הכרטיס החדש מעניק למחזיקים בו שורת הטבות והנחות בקניות, בשירותים בנקאיים, בשימוש בכרטיס אשראי בינלאומי כולקוד.

• משיכת מזומנים במכשירי „בנקקט" של בנק הפועלים בסכום מוגדל של עד 1,000 ש"ח ביממה, לעומת עד 150 ש"ח ביממה בכרטיסי אשראי רגילים.

• כרטיס „יורוקרד" בינלאומי ללא תשלום (מחירו של כרטיס יורוקרד לשנה הוא 25 דולר בתוספת מע"מ). • מגוון רחב מאד של הנחות, כרביתן בשעורים שלל 10%־25% ואף יותר, בבתי מלון, במסעדות, בחנויות, בסוכנויות רכב, בנסיעות לחו"ל ועוד. מחזיק הכרטיס יקבל קטלוג שבו יפורטו ההנחות שניתן לקבל באמצעות הכרטיס.

• סכום הקניה המירבי של מחזיק הכרטיס בחנויות ובבתי עסק ללא הזדקקות לאישור מוקדם של חברת „ישראכרט" יהיה גבוה בהרבה מהמקובל לגבי מחזיקי כרטיסי אשראי רגילים.

• למצטרפים עכשיו ניתנת ללא תשלום פוליסת ביטוח על 20,000 דולר למקרה של מות מתאונה.

• מחזיק הכרטיס יקבל דיווח תלת־חודשי מפורט על קניותיו באמצעות „ישראכרט עסקים", לפי ענפים. בדרך זו יוכל לעקוב אחר הוצאותיו לסוגיהן, תוך אבחנה בין הוצאות לרכישת מזון, לרכישת ביגוד והנעלה, לאחזקת רכב ודלק, מוסכים, בטוח) ועוד. זאת בנוסף לדיווח חודשי שוטף על רכישותיו, כמקובל. • עם קבלת כרטיס „ישראכרט עסקים" יקבל הלקוח שי של נרתיק עור.

מחירו של כרטיס „ישראכרט עסקים" יהיה 115 ש"ח לשנה (בתוספת מע"מ).

ישראכרט
ISRACARD LTD.
עסקים

ראול ברסלר מונה כמנהל החברה הכלכלית לפיתוח ראשל"צ

ראול ברסלר, נתמנה למנהל החברה הכלכלית לפיתוח ראשון - לציון. ברסלר שנולד בארגנטינה לפני 53 שנים, עלה לישראל בשנת 1957. סיים קורס למינהל ציבורי ומינהל עסקים במדרשת באר - שבע והשתלם בקורס לניהול בענף התיירות באוניברסיטה העברית בירושלים. עבד כמהנדס סניף אשדוד והדרום בחברת „שיכון עובדים". עמד בראש צוות פיקוח פרוייקטים מיוחדים במשרד הבטחון וכן כראש יחידה להתיישבות ותשתית לאומית במשרד זה. בשנים 1984 - 1986 עסק בקידום פרויקטים בעירית ראשון לציון, לפני כן ב־1979 היה חבר במועצת העיר והנהלתה. החברה לפיתוח ראשל"צ הוקמה לאחרונה ע"י העיריה במגמה לקדם את פיתוח העיר כולל ענף התיירות. כיו"ר מועצת המנהלים שלה כהן ראש העיריה מאיר ניצן.

בנימין מנסקי סמנכ"ל פיאט לעניני שירות

אינג' בנימין מנסקי נתמנה לסמנכ"ל פיאט לעניני שירות (מח' טכנית / מוסכי החברה ומוסכים מורשים).

מנסקי שימש עד כה כמהנדס הראשי ומנהל המחלקה הטכנית והשירות של פיאט. הקים את מערך השירות של פיאט ובכלל זה את המוסכים המרכזיים של החברה. נימנה על אחד הבכירים בהנהלת פיאט.

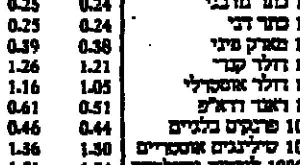

שערי מטבע חוץ ביום 03.02.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.54	1.61	1.54	1.61	1.54	1.61	1.5702	1.5898	1.5707	1.5903	1.5702	1.5900	1.5802
1 מארק גרמני	0.91	0.96	0.92	0.96	0.91	0.96	0.9319	0.9435	0.9324	0.9440	0.9336	0.9455	0.9382
1 ליש"ט	2.72	2.84	2.73	2.86	2.73	2.86	2.7777	2.8124	2.7801	2.8148	2.7808	2.8158	2.7951
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.26	0.28	0.27	0.28	0.2763	0.2797	0.2765	0.2800	0.2767	0.2802	0.2780
100 יינים יפאניים	1.20	1.26	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2277	1.2430	1.2249	1.2402	1.2276	1.2431	1.2336
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.81	0.85	0.81	0.85	0.8308	0.8412	0.8295	0.8397	0.8303	0.8408	0.8354
1 פרנק שוויצרי	1.12	1.17	1.12	1.18	1.12	1.18	1.1436	1.1579	1.1427	1.1570	1.1444	1.1588	1.1501
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2604	0.2636	0.2604	0.2636	0.2604	0.2637	0.2618
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.26	0.2461	0.2492	0.2461	0.2492	0.2461	0.2492	0.2475
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2439	0.2470	0.2440	0.2470	0.2442	0.2473	0.2454
1 מארק פיני	0.38	0.39	0.38	0.40	0.37	0.40	0.3841	0.3889	0.3845	0.3893	0.3841	0.3890	0.3865
1 דולר קנדי	1.21	1.26	1.21	1.27	1.20	1.26	1.2286	1.2440	1.2295	1.2449	1.2281	1.2436	1.2375
1 דולר אוסטרלי	1.05	1.16	1.08	1.16	1.09	1.17	1.1203	1.1343	1.1168	1.1307	1.1211	1.1352	1.1260
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7851	0.7949	0.7864	0.7962	0.7874	0.7973	0.7911
10 פרנקים בלגיים	0.44	0.46	0.43	0.46	0.43	0.46	0.4449	0.4505	0.4466	0.4522	0.4464	0.4520	0.4487
10 שילינגים אוסטריים	1.30	1.36	1.30	1.37	1.30	1.37	1.3262	1.3422	1.3269	1.3434	1.3267	1.3434	1.3343
1000 לירטות איטלקיות	1.24	1.31	1.24	1.32	1.24	1.33	1.2663	1.2821	1.2677	1.2835	1.2688	1.2848	1.2740
1 „סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9259	1.9499	1.9277	1.9518	—	—	1.9382
1 דינר ירדני	4.29	4.56	4.34	4.62	4.46	4.76	—	—	—	—	—	—	4.5552
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.02	0.03	—	—	—	—	—	—	0.0319
1 לירה מצרית	0.65	0.69	0.62	0.66	0.65	0.71	—	—	—	—	—	—	0.6716

هكذا من الاصل

198

صكنا من الاصل

גמול לטיפוח הפארק – מההטבות החריגות למנכ"ל „גני יהושע"

המנהל יחיאל פרצלינה קיבל התפקיד לאחר חשד בקבלת שוחד בעירייה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

מנכ"ל חברת „גני יהושע", יחיאל פרצלינה, נהנה מהסכם העסקה פרטי, המנוגד למקובל בשירות הציבורי. בהסכם נכללות תוספות של 30 אחוז „לטיפוח הפארק" ו־10 אחוזי „גמול תפקיד", וזאת בתוספת למשכורתו לפי הדרגה הבכירה ביותר בדירוג האחיד בעיריית תל־אביב, עם ותק מירבי והתוספות המקובלות בעירייה.

ל„דבר" הגיע הסכם ההעסקה, שנחתם ב־27 במארס 1986 בין העירייה לפרצלינה. הצעת ההסכם מתבססת על הבטחה של ראש העירייה שלמה להט, וכן על שיחה בין חבר הכנסת דב בן מאיר ובין פנחס להב, מנכ"ל שירותי העירייה באותה עת.

להלן הסיכום: א. פרצלינה יועסק במשכורת לפי הדרגה הבכירה ביותר בדירוג האחיד (כיום כ"ג) עם ותק מירבי והתוספות המקובלות בעירייה לרבות ספרות, ביגוד וקרן השתלמות. ב. בנוסף למשכורת, תשלם העירייה תוספת גלובלית עבור 60 שעות נוספות בחודש ותוספות חודשיות בשיעור של 15 אחוז לכוננות, 10 אחוז לשבתות וחגים, 10 אחוז גמול תפקיד ו־30 אחוז בגין טיפול בפיתוח הפארק. ג. החברה תישא במלוא הוצאות הטלפון בביתו, למעט שיחות פרטיות לחו"ל. ד. החברה תפריש כל חודש 13.3 אחוז ממשכורתו הכוללת לקופת גמל או קרן ביטוח מנהלים לפי בחירתו.

יחיאל פרצלינה שימש בתפקידו הקודם כראש אגף התברואה בעירייה. הוא נחשד בקבלת שוחד, ביחד עם ראש מחלקת המנגנון בעירייה אריה קרמר. כאמור, הוא לא פוטר מתפקידו ואף הועבר לתפקיד אחר בתנאי עבודה טובים יותר. באחרונה הודיע שר המשפטים, כי התיק הפלילי של פרצלינה וקרמר יידון בקרוב בפרקליטות מחוז תל־אביב ויוגש נגדם כתב אישום.

דובר עיריית תל־אביב בני כהן אמר אתמול בתגובה, כי „חוזה העסקתו של יחיאל פרצלינה נקבע לפי משכורתו בעירייה כפי שהיתה לפני שעזב. אני מבין שהיה שיפור מה, אבל הבסיס הוא במשכורתו הקודמת בעירייה."

פנחס להב, ראש לשכת החברות העירוניות האחד מהאנשים המעורבים ב„תפירת" משכורתו של פרצלינה הגיב באומרו: „הוא קיבל את מה שהגיע לו באגף התברואה. הוא מנהל יוצא מהכלל, אבל במדינת ישראל לא יסולח למנהל על שלושה דברים: א. על מכונית חדשה, על נסיעה לחו"ל ועל משכורת חריגה. על כל השאר יסולח לו".

הסתיימה השבתת המגן בבנק לפיתוח התעשייה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

השבתת המגן בבנק לפיתוח התעשייה, שנמשכה 10 ימים, הסתיימה, והיום מתחדשת בו העבודה.

על הפסקת ההשבתה הוסכם אתמול בעקבות מגעים ממושכים בין נציגי מועצת פועלי תל־אביב מרדכי גרוביץ, אביגדור דרגונר וציון שמע לבין הנהלת הבנק, בהשתתפות פרקליטיהם של שני הצדדים.

סוכם שהנהלת הבנק, מועצת פועלי תל־אביב וועד העובדים יחלו בדיון על הנושאים השנויים במחלוקת. יצויין, שאחת הסוגיות שהתסיסה את עובדי הבנק היא החלטת ההנהלה להתקין מערכת לרישום אוטומאטי של שיחות הטלפון היוצאות מהבנק. לאחר שאחד מעובדי הבנק עוכב למשרדי ההנהלה לבירור שיחותיו הטלפוניות, פתחו 100 העובדים בעיצומים, ובתגובה השביתה ההנהלה את העבודה בבנק ב־26 בינואר.

הנהלת הבנק לפיתוח התעשייה קראה להסתדרות להשעות את ועד העובדים ולמנות תחתיו ועד קרוא, מאחר שיזם עיצומים על דעת עצמו ללא מתן הודעה מוקדמת על סכסוך עבודה. כן הגישה ההנהלה תביעה לבית הדין לעבודה, כי יורה לוועד לפצות את הבנק על נזקי השביתה בסך 120,000 ש"ח.

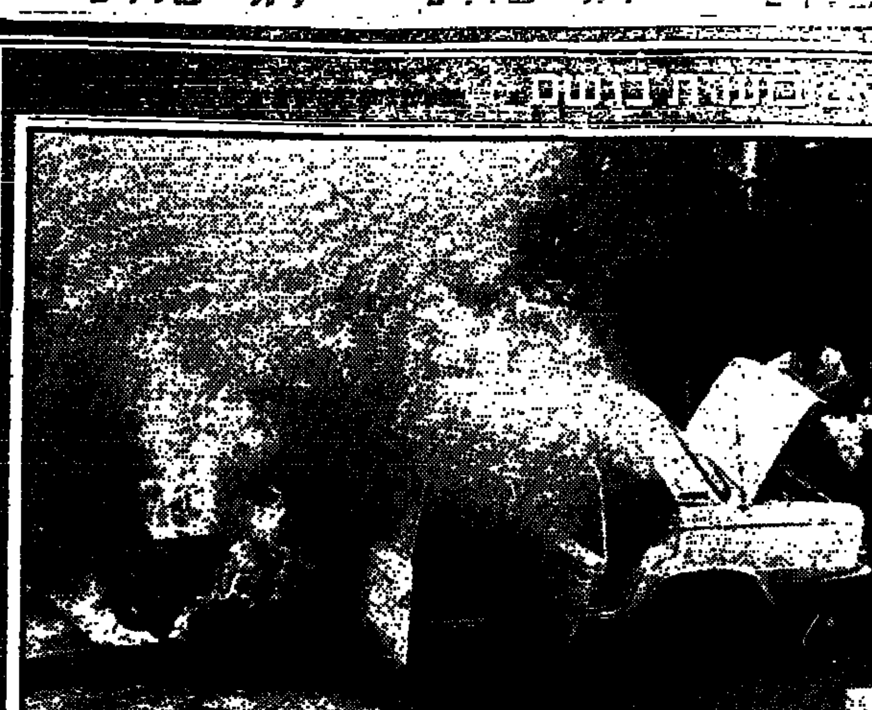

למרות הקור והטל של הבוקר נשרפה אתמול מכונית פיאט 124 בכפר זיו שבנווה שאנן בחיפה. נהגים שחשו לעזרה סייעו בידי הנהג להיחלץ מן המכונית הבוערת. לאחר כחצי שעה הופיע רכב של מכבי האש שתוך כדי נסיעתו לאזור הדליקה, התנגש קלות במכונית הפרטית וגרם לה נזק. הנהגת המבוהלת יצאה למרדף רגלי אחרי המכונית. הנהגת לא נפגעה. (צילם: פול מלינג/ ישראל סאן בע"מ)

דלת רומית בחיפה

דלת אבן של מערת קבורה רומית מהמאה ג'־ד' נתגלתה בימים אלה בשולי המושבה הגרמנית בחיפה. הדלת, שגודלה 1 מטר על 80 ס"מ ומשקלה כ־200 ק"ג, הועברה למוזיאון ראובן ועדית הכט לארכיאולוגיה באוניברסיטה חיפה למחקר ולמשמרת, ותוצג בקרוב לפני קהל המבקרים. האבן נמצאה על־ידי אהרון דגן תושב חיפה ברחוב אלנבי, כשהיא משובצת בתוך חומת אבנים בשדה פתוח. (כתב שמעון וייס, צילם אריק בלטינשטר)

99 עובדים יפוטרו מ„אל־אוף" בסבב־פיטורים שני בשנתיים

270 עובדים כבר פוטרו בגלל צמצום ההזמנות

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

הנהלת „אל אוף" הגישה אתמול למועצת פועלי נס־ציונה רשימה שמית ראשונה של 49 עובדים המועמדים לפיטורים. נודע, כי בשבוע הבא תגיש ההנהלה רשימה שמית נוספת של 50 מועמדים לפיטורים.

מפעל „אל אוף", המייצר מערכות אלקטרוניות מתוחכמות לשימוש אזרחי ובטחוני וציוד לראיית לילה, סובל מירידה ברווחיות, בין היתר עקב הקיצוץ בתקציב הבטחון. בנוסף ל־99 העובדים הצפויים לפיטורים, נפלטו מהמפעל בשנתיים האחרונות 270 עובדים ובסך הכל מקיפים הפיטורים 369 עובדים מבין 1,100 המועסקים במפעל.

בצד הפיטורים הודיעה הנהלת „אל אוף", כי לא תעלה את השכר בשנת 88' וגם לא יבוצע קידום העובדים בדרגות, בנימוק שהוצאות השכר מהוות אחוז גבוה מעלות העבודה.

מזכיר מועצת פועלי נס ציונה מני וייצמן אמר בתגובה, שהנהלת „אל אוף" ממהרת לאחוז בנשק הפיטורים ואחר כך מגיעה למצב של הזדקקות לידיים עובדות. הוא טען, שגם מפעל „אורלייט" בנס ציונה, שפיטר לפני חצי שנה 50 מעובדיו, זקוק עתה בדחיפות ל־50 עובדים, בעקבות הזמנה גדולה של קסדות שהיפנה אליו משרד הבטחון.

235 הלוואות העניקה קרן התעסוקה ההסת'

מאת סופר „דבר"

235 הלוואות בסכום של 150,000 ש"ח ניתנו למפעלים על־ידי קרן התעסוקה של ההסתדרות בשנה החולפת – מסר אתמול יו"ר הקרן יצחק ברקאי.

ההלוואות הוענקו לבתי מלאכה, לקואופרטיבים קטנים, לבודדים ולעולים חדשים. 26 מההלוואות ניתנו למפעלים באיזור תל אביב, 20 הלוואות – למפעלים בבית שאן ויתר ההלוואות הועברו לאיזורי פיתוח אחרים וכן למפעלים באיזור חיפה.

ברקאי ממליץ להגדיל את הון הקרן, שערך הלוואותיה נשחק בעקבות שנות האינפלציה.

דרום ת"א מתקנא בצפון: רוצה קיר חוסם־רעשים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

תושבי שכונת עזרא ושכונת התקווה התקנאו בתושבי שכונת שיכון בבלי בצפון תל־אביב שהחליטו לצאת למאבק להקמת קיר חוסם־רעש סמוך לכביש המהיר של חברת „נתיבי איילון", העוקף את העיר מהדרום עד לצומת הקאנטרי קלאב.

תושבי שכונת שיכון בבלי החליטו לפני זמן מה לצאת למאבק שיקטין את הנזקים, שהכביש המהיר, העובר ליד שכונתם, עלול לגרום לבריאותם. לאחר מו"מ ארוך הסכימה חברת „נתיבי איילון" לפתור את בעיית הרעש והזיהום האוויר על ידי בניית קיר מגן.

כמה מפעילי תנועת שה"ר, תנועת הנוער הפועלת בשכונות דרום תל־אביב, שמעו על הדבר ויצרו קשר עם חבר מועצת עיריית תל־אביב אריה צוקר (מפ"ם) ואף ערכו סקר כדי לקבוע את הנזקים ואת סכומי הכסף, שיש להשקיע בהקמת קיר חוסם רעש.

אריה צוקר אמר, כי המצב הנוכחי הוא בלתי נסבל. „לאורך כל השנים היתה חשופה התושבים בשכונות הדרום לרעש המכוניות, הנוסעות במהירות של 90 קמ"ש לפחות, ועוצמת הרעש נאמדת ב־80־70 דציבלים", אמר צוקר. לדבריו, מחסומי רעש אקוסטיים יפחיתו בכ־30 עד 40 אחוז את עוצמת הרעש.

מן העירייה נמסר אתמול בתגובה, כי לפני כמה שנים רצתה העירייה להקים מיגון אקוסטי, אבל תושבי השכונה התנגדו בטענה שמנסים להסתיר אותם. למרות זאת, ביקש ראש העירייה לבדוק בתקופה האחרונה את המיגון האקוסטי באיזור שכונת התקווה ויד אליהו, אף שלא היתה כל פניה של התושבים בעניין זה.

2 צעירות בחיפה שדדו 400 ד' מצעיר ברחוב

(ע)– שתי נשים חיפניות, שהורשעו בשוד של צעיר עולה מאתיופיה, נידונו אתמול בבית המשפט המחוזי בחיפה לשנתיים מאסר בפועל ולשנת מאסר על תנאי.

הנאשמות, דיין סראסו בת 25 ויפה אבן־צור בת 27, הורשעו על־פי הודאתן באשמת שוד חמור.

התביעה טענה, כי באוקטובר אשתקד תקפו השתיים עולה מאתיופיה, יוסף עזיזה בן 20, בעת שהמתין ליד תחנת אוטובוס בחיפה. שתי הנאשמות, בסיוע גבר אחר, שזהותו לא נודעה, הטיחו דברי עלבון במתלונן, ולאחר מכן תקפו ופצעו אותו בראשו ושדדו ממנו תיק, שהכיל 400 דולאר ובגדים.

חוקרים מסין ואתיופיה בקורס במכון וייצמן

מאת ארנון מגן, כתב „דבר" לענייני מדע

תלמידי מחקר, חוקרים ורופאים מסין העממית, מאתיופיה ומגואינה (אמריקה הדרומית) הם בין משתתפי קורס המעבדה הבין־לאומי על היבטים מולקולאריים ותאיים באימונולוגיה, הנערך עתה במכון וייצמן למדע.

המשתתף מסין בא לישראל לא מארצו, כי אם מקיימברידג' שבבריטניה, שם הוא שוהה לצורך לימודי פוסט־דוקטוראט. מאתיופיה באה לקורס מדענית בכירה, המכהנת כמ"מ מנהל מכוני הבריאות הלאומיים בארצה. הנציג מגואינה הוא דוקטוראנט השוהה עתה בקנדה.

מעצר לחשוד באונס בת"א

(עו)– אדם חיון בן 20 מרחוב אלנבי בתל אביב, החשוד באונס, נעצר אתמול ל־10 ימים, בפקודת שופטת השלום בתל אביב דבורה ברלינר.

בארכה המשטרה מפקח גיל קליימאן טען בדיון, כי ביום ג' בלילה נכנס החשוד לדירת האשה, בתואנה כי בא לקחת כלי עבודה. לאחר שנכנס לדירה, איים חיון על האשה בכלי נשק, ביצע בה אונס אכזרי ואיים עליה, כי אם תתלונן במשטרה, יבולע לה על־ידי חבריו.

חיון לעומתו טען בדיון, כי לא היה אונס, והדבר היה בהסכמתה.

יהלומים באלפי דולאר נגנבו בפריצה באופקים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

יהלומים וחומרי גלם, ששוויים מוערך בעשרות אלפי דולאר, נגנבו אתמול בלילה מהכספת של מלטשת היהלומים, הנמצאת בבעלות האחים ארמונד ודוד דרעי באופקים.

אלמונים חדרו למלטשה באישון לילה, עקרו את הסורגים בצדה האחורי ובאמצעות מכשירי ריתוך ו„ברנר" המוזן בגאז, פיצחו את הכספת ורוקנו את תכולתה. קצינים בכירים במשטרת מחוז הנגב אמרו אתמול, כי הפורצים ביצעו עבודה מקצועית.

בשנת 2000 65,000 קשישים סיעודיים בארץ

בסקר שנערך מטעם החברה למתנ"סים עולה, כי בשנת 2000 עשוי מספר הקשישים בארץ להגיע ל־460,000 – כך מוסר מנהלה של החברה הסיעודית הגדולה בארץ „ארם לשרות אנוש", אייל ליפשיץ.

„מכיוון ש־10 אחוז מכלל הקשישים ו־18 אחוז מבין הקשישים מעל גיל 75 הנם סיעודיים, צפויים בשנת 200 יותר מ־65,000 קשישים סיעודיים. לצערנו, מוסדות האשפוז הממלכתיים לקשישים סיעודיים יאפשרו מתן פתרונות לאלפים בודדים בלבד", אמר ליפשיץ.

האב שמע על מותו של בנו מושתל הכליה – וירה ברקתו

מאת יוסי דביבין(?), סופר „דבר"

אב מטירת הכרמל ניסה אתמול בבוקר להתאבד בירייה בראשו, לאחר ששמע כי בנו חולה הדיאליזה, שבגופו הושתלה כליה, נפטר שעה קלה לפני כן. האב מאושפז בבית החולים רמב"ם בחיפה במצב אנוש.

אתמול לפנות בוקר הוזעקה ניידת לטיפול נמרץ בחיפה לדירה בטירת הכרמל. בן המשפחה, יצחק פפסימרוב בן 22, שבגופו הושתלה כליה חדשה, שנתרמה על ידי אביו, נמצא ללא רוח חיים. לדברי אנשי „מד"א", בני המשפחה היו נרגשים מאוד והם אף איימו על חייהם של אנשי הצוות בסגנון „אם לא תחיו אותו, יהיה לכם רע".

צוות הנ.ט.ן ניסה לבצע בצעיר פעולות החיאה שנמשכו כשלושים דקות. לבסוף החליט להעביר את הצעיר לבית החולים „כרמל" בחיפה מבלי להודיע למשפחה על פטירת הבן, וזאת בחשש לתגובות אלימות מצדם.

בבית החולים בישרו לבני המשפחה את ההודעה המרה, ואז התחוללה במקום מהומה נוספת. המשטרה ביקשה לבצע בצעיר ניתוח שלאחר המוות, ואולם בני המשפחה התנגדו לכך בתוקף.

עקב מצבו הקשה של האב אלברט פפסימרוב בן 50, שקיבל את בשורת מות בנו בצורה קשה ביותר, החליטה המשטרה לצרף לרכב שבו נסע האב שוטר מנקודת המשטרה בטירת הכרמל. כשהגיעו לבית, נכנס האב פנימה, הוציא את הנשק שהיה ברשותו, ירה ירייה באוויר, ואחר־כך כיוון את הנשק לראשו וירה כדור לרקתו.

ובסורוקה התאבד גבר בגלל החשש למחלת לב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

תושב באר שבע בן 63 שם אתמול קץ לחייו בשירותים של חדר המיון בבית החולים „סורוקה" בבאר שבע, לאחר שהועלה החשש כי הוא סובל ממחלת לב.

תושב העיר הגיע אתמול סמוך לשעה ארבע לפנות בוקר לחדר המיון של בית החולים, ולאחר שנאמר לו על ידי הרופאים כי עליו להתאשפז במחלקה פנימית, משום החשש שהוא לוקה בלבו, הוא ירד לשירותים של חדר המיון וירה בראשו מאקדח שהיה ברשותו.

הצוות הרפואי במקום ביצע פעולות החייאה, אולם ללא הועיל, ותוך שניות האיש נפטר. יצויין, כי זהו המקרה השלישי השבוע של התאבדות קשישים בבאר שבע. אשה בת 66 נמצאה ביום שבת על ידי בעלה כשהיא תלויה על וו וילון בחדר האמבטיה. ביום ה' שעבר התאבד בעיר קשיש בן 70 בביתו שברחוב יואב.

פרופסור מומחה בתחום הפסיכיאטריה במשרד הבריאות אמר אתמול, כי זוהי תופעה מוכרת בעולם.

6 ספרי תורה נשרפו בדליקה שנייה תוך חודש באשקלון

(ע)– ששה ספרי תורה נשרפו כמעט כליל בדליקה, שפרצה בבית כנסת „בית אל" בשכונת שמשון באשקלון. בית הכנסת, שהיה בצריף אזבסט, נשרף כליל על תכולתו.

האש פרצה ביום ג' בשעה 10 בלילה. שכנים שחשו בלהבות הזעיקו את המשטרה והכבאים, אולם בית הכנסת כבר עלה באש. הכבאים מנעו התפשטות האש לבניינים סמוכים. המשטרה ומומחי כבאי האש חוקרים נסיבות הדליקה.

מתפללי בית הכנסת, יוצאי גרוזיה, התגודדו אתמול בבוקר סביב שרידי ששת ספרי התורה. בדליקה נשרפו גם ספרי תפילה, תפילין וספרי קודש רבים.

לפני כחודש נשרף כליל בית כנסת נוסף באותה שכונה, במרחק 200 מטר בלבד מבית הכנסת „בית אל". במקרה הקודם הצליחו מתפללי בית הכנסת „שער אברהם" של יוצאי מרוקו להציל את ספרי הקודש והתפילה.

מועצת הרבנות באשקלון קיימה דיונים לגבי סידורי קבורת שרידי ספרי התורה ועל האפשרות לקבוע יום אבל באשקלון, ביום הלוויה. קודם לכן יקיימו הרבנים המקומיים עצרת אבל נוכח שתי הדליקות.

שני בתי הכנסת שכנו במבנים ארעיים, והיו מגעים עם מנהל ההנדסה בעיריית אשקלון להעבירם למבנים קבועים במקום אחר. מתפללי בית הכנסת „בית אל" אמרו, שהם ישקמו לאלתר את בית הכנסת באותו מקום.

על
יוסף לוי ז"ל
כי איננו
אבלים
חבריו ותלמידיו בקיבוץ נען
תנחומים למשפחה האבלה

על **יוסף לוי**
מלווה ומדריך בימי העליה לקיסריה
אבלה
שדות־ים
תנחומים למשפחה
בית שדות־ים

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
אלעזר (לסיה) גלילי ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון י"ט שבט תשמ"ח 7.2.88 בשעה 15.00. יוצאים מהעיגול.
בגמר האזכרה בשעה 16.00 נתכנס בחדר האכילה להעלאת קווים לדמותו.
המשפחה
וקיבוץ אפיקים

למנשה הורדה
אתך באבלך הכבד במות
אמך
יאיר כהן
וצוות עובדי חברת מפעלי תרבות

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	2 – 3	מעונן
אמסטרדם	4 – 11	מעונן
בואנוס איירס	18 – 37	בהיר
הלסינקי	-6 – -1	שלג
הונג קונג	15 – 16	מעונן
וינה	2 – 12	בהיר
רומא	5 – 9	מעונן
טוקיו	2 – 7	בהיר
טורונטו	-11 – -4	מעונן
יוהנסבורג	14 – 27	בהיר
לונדון	4 – 9	מעונן
ליסבון	6 – 15	בהיר
מאדריד	3 – 11	מעונן
מונטריאול	-9 – -4	מעונן
ניו יורק	4 – 15	גשום
סאו פאולו	17 – 25	גשום
פריס	5 – 11	גשום
פרנקפורט	5 – 8	גשום
ציריך	3 – 8	גשום
ריו דה ז'נרו	22 – 31	גשום
שטוקהולם	-8 – 2	מעונן
שיקגו	-8 – -2	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102623; ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373; חיפה: דרך הים 2, טל. 384655; באר שבע: רח' האבות, טל. 35282

swissair

קבלת מודעות 24 שעות ב„דחף"
מודעות משפחתיות ודחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל'
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב' דחף־דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע
משחקים באוטונומיה
דני רובינשטיין, דן אבידן, חגי אשד, אוריאל בן־עמי, אמנון דנקנר
אדוארד סעיד רוצה לבקר בישראל
יוסי מלמן
חיים גורי / מסע במצרים 88'
הגנים של חוה אמוני
ארנון מגן
בהשפט השופטים
מוטה צימוקי
יש כבר רכבת פרברים
אבירמה גולן
אמיר אורן, יצחק בן־נר, דניאל בן־סימון, יאיר גרבוז, גדעון קיץ, טלי ליפקין־שחק(?), יגאל תומרקין, ורדה צימרמן, טלי כהן, עופר עמירב, אהרן שמי, דן בן־אמוץ, יגאל משית, שמעון וייס, ישראל דליות, יעל פישביין, מושיק

מועצה מקומית קיסריה
הארכת מועד למכרז 1/88
למכירת מגרש לבניה
בחלקה 35 גוש 8036. עד ליום ראשון 14.2.88 שעה 19.00.
טלפונים: 053־697548, 053־697111, 053־699004
עזרא לוי – ראש המועצה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הוועד הפועל
הסתדרות פועלי הבנין

ועדת הבחירות המרכזית
פרסום לוח המועדים
לבחירות להסתדרות הארצית
של פועלי הבנין

מועד הבחירות יום ג'
כ"ב בסיון תשמ"ח 7.6.88

1) **החלטה על מועד הבחירות:** לא יאוחר מ־120 יום לפני מועד הבחירות עד יום י"ז בשבט 5.2.88
2) **בחירת ועדת הבחירות המרכזית:** לא יאוחר מ־120 יום לפני יום הבחירות 5.2.88
3) **פרסום לוח המועדים:** ועדת הבחירות המרכזית תפרסם לוח מועדים בהתאם לחוקה, תוך 7 ימים מיום ההחלטה על מועד הבחירות עד יום כ"ד בשבט תשמ"ח 12.2.88
4) **קביעת מספר הצירים** ע"י המרכז: לא יאוחר מ־15 יום לפני היום הקובע עד יום ג' באדר תשמ"ח 21.2.88
5) **בחירת ועדות בחירות מקומיות:** הועדות המקומיות יבחרו לא יאוחר מ־7 ימים לפני היום הקובע י"א באדר תשמ"ח 29.2.88
6) **היום הקובע:** נקבע יום הבחירות, יהיה היום הקובע 90 יום לפני יום הבחירות, היום הקובע 7.3.88
7) **פרסום פנקס הבוחרים:** 25 יום מהיום הקובע 1.4.88
8) **גמר ערעורים לזכות בחירה:** המועד האחרון הוא 45 יום לפני יום הבחירות 22.4.88
9) **הגשת רשימת מועמדים:** לא יאוחר מ־20 יום לפני יום הבחירות בימים ובשעות שיפורסמו ברבים עד יום 18.5.88
10) **פרסום תחנות קלפי:** הועדות המקומיות מפרסמות רשימת תחנות הקלפי וכתובותיהם לא יאוחר מ־21 יום לפני הבחירות 17.5.88
11) **רשימת מילואים אחרונה של בעלי זכות בחירה:** לא יאוחר מ־15 יום לפני יום הבחירות 23.5.88
12) **שינויים ברשימת מועמדים:** לא יאוחר מ־14 יום לפני יום הבחירות 24.5.88
13) **חתימות נוספות לרשימת מועמדים:** מגישי הרשימות רשאים להוסיף חתימות במקום חתימות שנפסלו או בוטלו לא יאוחר מ־11 יום לפני הבחירות 27.5.88
14) **פרסום רשימות המועמדים:** רשימות המועמדים יפורסמו ע"י ועדת הבחירות המרכזית והוועדות המקומיות לא יאוחר מ־7 ימים לפני הבחירות 31.5.88

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית

לד"ר וולשטיין
ולצוות הרופאים והאחיות
של כירורגית ד' ביתן 15
בתל־השומר
בתודה והוקרה על מסירותכם
בברכה
יצחק לוי

דרושים
בעלי קטנועים/טוסטוסים
להלוקת עתונים בשעות הבוקר המוקדמות בתל־אביב.
טל. 286541. טל. 281287

חתום על דבר
עכשיו במחיר מיוחד
לשנת
1988
ותהנה מטובי הכותבים
דבר
דבר השבוע
דבר יאדר
דבר בעתונות
„דבר" אגף השיווק, טל. 03־286141.

דבר היום

עד מאה ועשרים

לדמוקרטיה הרבה מרכיבים, אך בחירות חופשיות וכלליות, שלפיהן נקבעת נציגות הציבור במוסדות המחוקקים והמבצעים, הן בלי ספק מרכיב מרכזי בה. מבחינה זו ניתן לומר כי הכנסת, שאתמול מלאו לה 39 שנים, מגלמת את הדמוקרטיה הישראלית.

אכן, יש בה הרבה פגמים, ואחדים מהם מנה יו"ר הכנסת בברכתו השבוע. כל תלמיד בבית־הספר יגיד לך שאין נוכחות במליאה – והטענה בדבר ישיבה בוועדות היא תירוץ קלוש. הרי התלמידים יתלוננו על סגנון אלים של נבחרי העם. ואף שאלה אולי אינם דברים מרכזיים הרי הם קובעים הרבה מדמותה של הכנסת בציבור. היו"ר קבל, בין השאר, על יחס זלזול מצד השרים המדירים רגליהם מהכנסת, אף שהם חלק ממנה, ועל שחיקת הנשק הפרלמנטרי מרוב שימוש, כגון הצעות להביע אי־אמון בממשלה, שהוגשו בכנסת הזאת 150 פעם.

על כל אלה יש להוסיף את הפרובלמטיקה של קואליציה רחבה, שכמעט איננה מותירה אופוזיציה בכנסת, מה גם שזו מפוצלת להרבה רסיסים. שלא לדבר על סילוף רצון הבוחר, על־ידי הינתקות מהסיעה שבה נבחר הח"כ, או מעבר מסיעה לסיעה. אין לשכוח גם תופעות בלתי־כשרות כמו הצבעת שרים, להבדיל מח"כים, המנועות מן הממשלה שהם חברים בה תמיכה בעת הצעות אי־אמון.

אך כל אלה הם הפגמים הקטנים יותר. חומרה מיוחדת יש בקשרים של סיעות פרלמנטריות עם כוחות מיליטנטיים חוץ־פרלמנטריים שפעלו בעבר ונערכים לפעול בעתיד נגד החלטות מוסמכות של הממשלה ונגד גורמים מוסמכים המוציאים החלטות אלה אל הפועל, ורק אתמול היה בדיוני הכנסת רמז די ברור לכך.

אך הסכנה הגדולה ביותר לדמוקרטיה הישראלית טמונה בעובדה שדמוקרטיה זאת נעצרת בקו הירוק, בשעה שלגבי שורה שלמה של נושאים אחרים הקו הזה נמחק למעשה, ובשעה שהשליטה הישראלית משתרעת מעבר לו. דמוקרטיה איננה ניתנת לחלוקה, וכל עוד שליטה ישראלית חורגת מן הגבול שבתחומו שולטת הדמוקרטיה, הרי שחריגה זו מאיימת גם על מהותה של הדמוקרטיה – וכל שינוי בשיטת הבחירות יהיה רק תרופת־סרק.

הכנסת היא מקור כל הסמכות. היא אשר צריכה להתמודד עם הבעיות האלה והיא אשר חייבת להעלות להן פתרון. למרבה הצער, קשה לצפות לכך בשנה זו של בחירות כאשר לא רק הסיעות המיוצגות בכנסת אלא גם החברים שבתוך הסיעות החלו במאבק על העתיד הפוליטי, על הקיום מעבר לכהונתה של הכנסת הי"א.

אך ט"ו בשבט שחל אתמול, איננו יום הולדת של כנסת אחת בלבד, אלא של מוסד בית־המחוקקים הישראלי כרצף היסטורי. אפשר רק לייחל כי יורשתה של הכנסת הנוכחית וגם אלה שיבואו אחריה, ישכילו לעשות את אשר לא היה סיפק בידי קודמותיהן לעשות, ושיוסיפו להיות תשתית והשתקפות של משטר דמוקרטי.

גלוי ומכוסה / יצחק רועה

כל אחד וההווה שלו

היה זמן שהתאריך לא היה מוסכם על העולם כולו. נדמה שחזרנו עכשיו למצב הזה. צריך ללמוד מחדש קו־שעה, אם לא קו־זמן מוסכם

א. שבת בירושלים

בשבת בצהריים יושבים על מרפסת ירושלמית, היום בהיר במיוחד, ומנסים להבין לאן כל זה מוליך אותנו. הרי לא נישאר באותה נקודה. אב צעיר תופס את צווארו באגודל ובזרת ומספר על כיתוך גרון, קצת־מחנק שאחז בו בבוקר. חגגו יום־הולדת לבנו בחברת כל ילדי הגן. המראה הזה סחב אותו בציצית ראשו 13 שנים לאחור. אז היה בחגיגת יום־הולדת באותו גן, החוגג היה אחיו. יום־הולדת לבן־אחיו. חלפו 13 שנים. בן האח ורוב ילדי הגן, כמעט כל הבנים, נמצאים היום בג'באליה. אתה יודע מה זה? כאן, בגן הזה, הוא אומר לי, כאן מהגן הזה – כולם בג'באליה. עכשיו. מהגן. יום־הולדת אחד לפני זה של אתמול היה כאן בן־אחי. היום הבן שלי. כאן. עכשיו. אתמול. לפני 13 שנה. כהרף עין. היית מאמין? חשבתי על הקפריזות של הזמן.

ב. היום החסר בשנת 1519

אני קורא על פרדיננד מאגלן, שיצא בשנת 1519 להקיף את העולם. חמש ספינות היו בשיירה שיצאה מסביליה מערבה. 270 שייטים על סיפונן. 18 מהם חזרו כעבור שלוש שנים על שארית־ספינה־אחת אכולת־תולעים. הם סיפרו על מקומות שבהם השמש והירח זורחים במערב ושוקעים במזרח, על דגים מעופפים, על אי נידח אחד שתושביו ננסים, חצי מטר גובהם ואוזניהם נגררות על הקרקע. את מי פגשו ואת מי לא פגשו – תחש, קרוקודיל ומפלצת בעלת אוזן אחת וקרה.

אבל ההפתעה הגדולה מכל ההפתעות שנחתו עליהם, ההפתעה המרעישה מכולן היתה הפתעת היום החסר: לאחר 1084 ימי הפלגה זכו שרידי השייטים בכעין מתת־שמים, הם זכו ב־24 שעות, שהעולם כולו כבר איבד. היה זה יום רביעי בשבוע אצל נוסעי הספינה היגעה. בחוף עגינתם היה כבר יום חמישי. "זה היה מקור של תמהון גדול והשתאות רבתי", כתב בעל יומן המסע, "אני, שהייתי בריא ושלם כל ימי המסע, רשמתי מדי בוקר את היום בשבוע ואין כל טעות ברשימותי – אין ספק, הרווחנו יום".

לימים נתברר פשר היום החסר. בימים ההם היה מוסכם על העולם קו התאריך הבין־לאומי. איים שונים נהגו לפי לוחות שונים. אי אי ההווה שלו. גם לאחר שחלפו שנים רבות מימי מסע מאגלן עוד היה נהוג "תאריך אמריקאי" לצד "תאריך אסיאני", ולעיתים בתוך גם איים שכנים בתאריך שונה. כשהוציא הנציב העליון של בריטניה ב־1879 צו לאמור: על כל איי פיג'י לנהוג לפי הלוח האסיאני, נקט מלך אחד האיים צעד דיפלומאטי מחוכם ונענה ללחץ אמריקאי. הוא קבע שאת ה־4 ביולי יחגגו במשך יומיים, לטובת שני לוחות השנה. רק ב־1884 נקבע קו האורך של גריניץ', ובמרחק 180 מעלות ממנו נקבע קו התאריך הבין־לאומי המוסכם על הכל. כך שההווה של היום מוצק ומבוסס מן ההווה של העבר. היום הוא היום. אתמול הוא אתמול. ולא יהיה עוד אדם, ולא תהיה עוד קהילה, בהווה פרטי, הווה מיוחד ומנותק. ההווה משותף לכולנו.

ג. סימן גבולות הרשים

ההווה משותף לכולנו, אבל כל מה שאתה שומע בתקשורת מעורר לפעמים רושם אחר. כשאתה שומע את גירסת הבן המתגבר שלך על "תרבות האלה", ולקומתו את שר הבטחון, המגונן אתמול את גירסת־שלושם שלו "יש להרביץ כהוגן" – כשאתה שומע אותם ברצף, אתה לא לגמרי בטוח ביום ובשעה. אתה גם לא בטוח שההווה של זה הוא ההווה של זה. ועולה על דעתך גם האפשרות לייסד קו־שעה, אם לא קו־תאריך מוסכם, שיפריד בין עזה ותל אביב, בין קלקיליה וכפר־סבא. כי אחרי הכל, ההסכמה הבין־לאומית על קו תאריך נולדה על ברכי תחושת עולם אחד, עולם של חוקיות אוניברסלית. וזה שדברי שמיר ודברי שרון ודברי לוי ודברי ראשי יהדות אמריקה מעודדים רושם שמה שדרוש בדחיפות זה קו־תאריך, שיגדיר את גבולות ההווה המשותף לעם היהודי, זה הרי ברור.

מאומה לא השתנה

מאת טדי פרדיס

כשלרגע נדמה היה כי בינתו הפוליטית שבה אליו נעמד ראש הממשלה על ידיו וצעק "קוקוריקו"

ראש הממשלה, שבדרך כלל אינו יודע אלא מה שהוא צריך לדעת, שמע על היוזמה האמריקאית־מצרית־ירדנית וכיו"ב, וזה כשלעצמו כבר הישג. אם כי בעוד חודש הוא יוכל לטעון, כרגיל אצלו, "לא שמעתי, לא ראיתי, לא ידעתי", הוא נוקט לפי שעה טאקטיקה חדשה, שלמד אותה כנראה מחבר מפלגתו יורם ארידור: ארידור, אחרי שעשה שנים את ההפך, נוכח לפתע לדעת כי הצעדים שיורשיו נוקטים זוכים בהצלחה, והוא קופץ בראש ומכריז "בדיוק התכנית שלי" וטוען כי מנסים לגנוב לו את הסקופ. כך עושה, עתה, "מיסטר נייס", המכריז שארה"ב אימצה לעצמה את הפאטנט שלו ושעומדים לדון על אוטונומיה, ככתוב במרשם שלו. שיבושם לו. אם העניינים יזוזו מנקודת הקפאון, שיזוזו, ולו גם תחת הכותרת "מייד ביי שמיר". ובלבד שהמסע יתחיל לנוע.

ההפתעה שהופתעו כולם מכך שהפלשתינאים רוצים לא רק בלחם ועבודה אלא גם בחופש, דומה בהיקפה ובעוצמתה להפתעה מיום הכיפורים. גולדה מאיר ומשה דיין, מנחם בגין לא כל שכן, לא האמינו שיש "להם" אופציה צבאית; חודשיים לפני המלחמה עוד חיווה דיין את דעתו כי צפויות לנו עשר שנות שלום. הפתעה דומה הפתיעו חברי ממשלת שמיר, ובכל־זאת יש הבדל. ראש הממשלה דאז, עוד לפני שהספיקו לעכל את ההפתעה ולפני שכפות המאזניים נטו חזרה, הודיעה כי תוקם ועדת חקירה לבירור את פשר המחדל. ראש הממשלה דהיום לא מעלה כזאת על דעתו. תחילה היתה רק התפרצות של השב"כ, שהתקשורת הגזימה בממדיה (בדיוק כבפרשת פולארד, שבכלל לא עשתה רעש בארה"ב ורק כמה נוורוטים בארץ ניסו לנפח עניין של מה־בכך...) ובעצם שום דבר לא השתנה ב־20 השנים האחרונות – אבחנתו הדקה מדק של ראש הממשלה. אבל עתה גילו האמריקאים שהוא מאבחן את הדברים נכונה; עובדה, הם מתחילים להזין את העניינים על־פי דוקטרינת שמיר.

בדומה ליום כיפור מוכנים עתה להעניק לצד השני הקלות, קונצסיות וויתורים, שאילו ניתנו קודם לכן, ההפתעה לא היתה מתרחשת (ראה מאמרו של דני רובינשטיין, "דבר", 1 בפברואר). כמו הצעת משה דיין מ־1971 לסגת משפת התעלה ולהניח למצרים לפתוח אותה. זאת, כמעט בדיוק, עשינו לבסוף במסגרת הסכמי הביניים, אך בתוספת כ־2500 הרוגים ונזק פוליטי בל־ישוער. כך נראות הקונצסיות שמוכנים להעניק לתושבי השטחים עתה.

אף־על־פי־כן, אם חורף ההפסד הפוליטי האחרון תחול התקדמות בתחום המדיני, אפשר יהיה לומר כי המאורעות האחרונים "שווים את הכסף", כפי שהסכמי הביניים והסכם השלום עם סאדאת היו התשואה (היקרה מאוד) למחיר ששילמנו באוקטובר 1973. אלא שאין זה מובטח כלל ועיקר. אז ביהלו את המגעים גולדה מאיר ויצחק רבין, בליווים של יגאל אלון ושמעון פרס; עתה יעמוד בראש הנושאים והנותנים יצחק שמיר. על סמך שמועות והדלפות נראה היה לרגע, כי יצחק שמיר בכל־זאת מעדיף שלום על פני שטחים, אולם בתוך 24 שעות באו הכחשות מפי מקורביו, שנהגו כמו הכלוא בבית המשוגעים: כשלרגע נראה היה כי בינתו שבה אליו הוא נעמד על ידיו וצעק "קוקוריקו", כדי שלא ישכחו מי הוא ומה הוא. מקורבי ראש הממשלה הסבירו, כי שמיר לא יוותר על חלקי ארץ ישראל וכי בכלל לא שינה את עמדתו. מסתבר כי הוא, כמו השטחים לדעתו, לא השתנה במאומה ב־20 השנים האחרונות.

קו מאז'ינו של הבריאות

מאת דב פלג

שירות הבריאות חייב להיות ציבורי, כי זה מוצר ציבורי ולא שוק חופשי. תשובה לפרופ' חיים ברקאי

במאמרו ("דבר", 17.1.88) תקף פרופסור חיים ברקאי את שרת הבריאות וטען שהיא מגינה, בשיטת קו מאז'ינו, על שירות הבריאות הציבורי. האין, לדעת הפרופסור לכלכלה, הבדל בין סוגי מוצרים – במקרה שלנו בין שירות נעליים לבין שירות רפואי? קונה הזקוק לנעליים הולך לשוק, מסתובב בין חנויות שונות ובוחר את הזוג המתאים לו, לפי הצורה, הסיב והמחיר. אם אין הקונה מושפע מפרסומת מוחצת, אין קשר בינו לבין המציע־היצרן. בשירות הרפואי, לעומת זאת, כשהצרכן זקוק למשהו, הוא פונה לנותן השירות וזה מציע לו מיד מה לקנות וגם מוכר לו את מה שהוא מציע. בעת כזאת היה הקונה מוכן לשלם כל מחיר כדי לקבל את השירות, ועל־פי רוב ירצה דווקא רופא מסויים ומיד. כלומר, למציע יש כוח מונופולי והביקוש קשיח מאוד. הייתכן ששני מוצרים אלה ייסחרו באותה שיטת־שוק? למוצרי צריכה רגילים מתאים שוק חופשי; לשירותים מיוחדים, כגון בריאות וחינוך, מתאימה מסגרת שונה לחלוטין – שירות ציבורי־שוויוני.

ועוד הבדל: בדרך כלל אדם קונה את נעליו, בגדיו ורהיטיו, על־פי רמת הכנסתו או על־פי ראות־עיניו. האם כך גם לגבי בריאות וחינוך? משום־מה קבעה תנועת העבודה, מתוך השקפת־עולם סוציאליסטית, שיש להיאבק, גם במדינה רכושנית, על כך שהמדינה תיתן לאזרחיה כמה שירותים בסיסיים, הקובעים את גורל האדם והחברה, כשירות ציבורי או ממלכתי. לזה קוראים "מדינת רווחה". דהיינו, כל האזרחים משלמים את רוב מיסיהם על־פי רמת הכנסתם וזה המקור לאספקת שירותים אלה לכל האזרחים.

פרופסור ברקאי מבקש לעזור לשר האוצר ול"בעלי האוצר" לנסות ולתקצב את שירות הבריאות באמצעות תשלום בעת קבלת השירות (לביקור רופא ולימי אישפוז). תחילה הוא מעלה שני נימוקי־עזר. האחד, התשלום קטן ולא יגרום נזק רפואי; אם הוא קטן, לא יעזור לתקציב; לכן אין ספק שיגדל בעתיד ואז יהיו בעלי הכנסה נמוכה מנועים מלהיעזר בשירות רפואי. זה אינו מתיישב, כמובן, עם גישת ה"רווחה".

הנימוק האחר הוא, שיש בזבוז בשירות הבריאות והתשלומים ימנעו אותו. נזכיר שכאשר יש ביקוש רב, שיטה זו איננה פועלת. במציאות הוכח, שהתשלום בעד תרופות מרתיע לתקופה קצרה ואחר־כך הכל חוזר לקדמותו. הנימוק השחוק, שיש שירותי בריאות שאזרחי משלמים תמורתם (שיניים ותרופות) אין העולם מתמוטט, נימוק זה אינו ראוי אף לתשובה (בכל תחום חברתי, סטיה אחת אינה מצדיקה שבר כולל).

בהמשך מוביל אותנו פרופסור ברקאי לחשבונאות הלאומית וגם, כאן מן הראוי להזכיר לו כמה עניינים בסיסיים: בשימושים של המשק הלאומי אין רק חלופה בין בריאות לבטחון; כביכול, אם אי־אפשר לקצץ בהוצאות הבטחון, אין מקור נוסף לבריאות. מדוע אין חלופה בחלוקת תוספת המקורות במשק הלאומי בין בריאות (וחינוך) לבין גידול הצריכה הפרטית?

לפרופסור ברקאי ידוע ודאי, כי בשנת 1986 גדלה הצריכה הפרטית ב־14 אחוז ואף־על־פי־כן, לפי דעתו ודעת שר האוצר, אין כסף להגדלת תקציב הבריאות. האמונה הידועה שצריך לצמצם את התקציב הציבורי וכי למשק "אין יכולת" להגדיל מקורות לבריאות ולחינוך איננה איפוא "מקצועית" (בעלי המקצוע הם הפרופסורים לכלכלה), אלא היא הכרעה בין חלופות, הנקבעת לפי נקודת־ראות רעיונית ופוליטית. המעדיף את שיטת ה"רווחה" יקצה מתוספת המקורות במשק הלאומי סכום גדול יותר לבריאות ולחינוך, והמעדיף את השוק החופשי הקדוש יקצה יותר לצריכה הפרטית, שבמסגרתה יקנה כל פרט, גם בריאות.

גם לגבי הניתוח שמנתח פרופסור ברקאי את אחוז התל"ג שמוציאים לבריאות, יש להזכיר תחילה כמה עניינים מקצועיים: רוב ההוצאה בבריאות היא על שכר העובדים. במשק לאומי קובע בעיקר השכר היחסי ולא ההשוואה לחו"ל, מבחינת רמת השכר המוחלטת. יש השוואה לחו"ל בשכר היחסי של עובדי שירות הבריאות וכאן אנו חוטאים מאוד. למשל, אצלנו רופא־מומחה משתכר בערך פי שניים מהשכר הממוצע; בארצות המערב הוא משתכר פי שלושה עד חמישה מהממוצע. שירות בריאות מודרני חייב להגדיל כל הזמן את חלקו בתל"ג מהסיבות הבאות: גידול מספר הקשישים (קשיש מעל גיל 65 זקוק פי 4.5 לשירותי בריאות), גידול האוכלוסיה, קידום מקצועי וטכנולוגי. לכן יש להגדיל כל שנה את תקציב הבריאות, ריאלית, בחמישה אחוזים ולקדם את שכר עובדי השירות, כדי למנוע את המשבר. בארץ יש שירות בריאות ציבורי רחב ובעל רמה ולכן יש להגדיל את חלקו בתקציב ובתל"ג. המאבק נגד הגדלת התקציב לא נועד לייעל את השירות, הבנוי על שיטת הרווחה, אלא למוטט אותו.

איך לייעל? קופת־חולים הכללית מראה את הכיוון. מסקנות ועדת טריינין מצביעות על כיוון זהה: לבזר את הסמכויות הניהוליות והתקציביות במערכת וכך לשתף את כל העובדים בייעול השירות ובקידומו: לאחד את מערכת האישפוז עם השירות בקהילה וכך להקטין את העומס על בתי־החולים; לקבוע לכל יחידה אחריות לשירות בריאות כולל, לפי מספר הנפשות, ולא ללכת בכיוון של תשלום בעד שירותי רופא, כי אז יש נטיה להגזים בשירות ולנצל את המעמד המונופולי להעלאת מחירו. כידוע הורידה קופת־חולים בשבועיים האחרונות את מספר תקניה ב־1700 – האין זה ייעול?

פרופסור ברקאי מתייצב על קו מאז'ינו של שר האוצר – הכל יש לפתור באמצעות השוק החופשי: להטיל על האזרחים תשלומים בעד שירותים, להקטין את תקציב השירותים הציבוריים ולהשאיר את הכסף בידי האזרחים. מול זה מציבות ההסתדרות ותנועת העבודה את הקו הבסיסי, ששרת הבריאות מגינה עליו בכל יכולתה: שירות הבריאות חייב להיות ציבורי, כי זה מוצר ציבורי ולא שוק חופשי: יש להבטיח לכל אזרח שירות, בזכות שווה, ולתבוע ממנו לשלם את מיסיו בעיקר לפי הכנסתו: יש להבטיח לשירות הבריאות תקציב מתאים, שיאפשר את קידומו, ולתת תמורה נאותה לעובדיו: יש להתנגד לכל תשלום בעת קבלת השירות. הייעול ייעשה בשיטות המתאימות לשירות ציבורי, תוך שיתוף כל העובדים באחריות.

ניתוח התנהגות פוליטית / אולק נצר

האם היה מחדל מוסרי?

ההתעלמות הפומבית של המנהיגות מסכנת ההשחתה המוסרית בקרבנו, היא מחדל מוסרי חמור

עם שינוי האסטרטגיה בשטחים המעבר מכדורים לאלות, גדלה התעניינות הציבור במה שזה עושה לנפש חיילינו ולנו. הרשימה הזאת תעסוק דווקא בהתעלמות מן הנושא הזה, שהיא דפוס קבוע ועתיק־יומין של התנהגות הפוליטית האנושית. גולדה מאיר הצהירה פעם הצהרה מדהימה כלפי מנהיגי מדינות ערב, הצהרה שנתקבלה כאן ובעולם כנסיון להציג את המוסר היהודי: "אולי נוכל לסלוח לכם פעם על שהרגתם את בנינו. אינני יודעת אם אוכל לסלוח לכם על שהכרחתם אותנו להרוג את בניכם". היו שראו בזה התייפייפות שמאלנית – אבל זהו גילוי מובהק של אי־התעלמות מן הרע שהכורח להרוג אותם גורם לנו.

אם גם היום קיימת מודעות בצמרת המדינה לכך שהכורח להרוג אנשים לא־חמושים, או לשבור להם את העצמות באלות, הוא סכנה מוסרית לנו ולדמותנו, ולא רק לתדמיתנו בגלל מה שרואים הגויים בטלוויזיה – הרי הביטוי לכך לא ברור ותגרן וגלוי, כמקובל בביטוי עמדה מוסרית. נכון לעכשיו – זה נראה כמחדל וככשלון מוסרי.

כאשר אנחנו, היהודים בישראל, מתעלמים מכך שכמו כל עם אחר גם אנחנו חשופים לסכנה של ברוטאליזציה ובהמיות מוסרית כלפי אויבינו, אנחנו מתנהגים על־פי דפוס־התנהגות אופייני ואוניברסאלי של תפיסת־העולם הפאנאטית. הפאנאטיות, כבזה־מנהיג מרכזי באישיות, היא התנהגות המכוונת על־ידי מערכת־מושגים זו: "אנחנו הטובים והצודקים תמיד – הם הרעים והאשמים תמיד". על־פי התפיסה הזאת, לא יכולות להיות לנו כל בעיות מוסריות אתם, מאחר שהם רעים ואשמים ("הם טבחו בנו בחברון ב־1929"; "הם היו מדכאים את המהומות על־ידי הרג המונים" וכו') ואנחנו טובים וצודקים מראש ותמיד – כל מה שאנחנו עשינו, עושים ונעשה להם הוא מוצדק ומוסרי. בדרך זו מנטרלת התפיסה הפאנאטית את הנטיה הטבעית לשקול שיקולי מציאות, מצפון ומוסר, בשדה היחסים הפוליטיים שבין "אנחנו" ל"הם". זה פתרון־החידה, הנעלם מעיני אנשים המתבטאים בנוסח "אינני מסוגל להעלות על דעתי איך בני־אדם יכולים שלא לראות את הזוועה המוסרית של הנעשה בשטחים". למעשה, הם לא יכולים לראות את מה שאדם לא־פאנאטי רואה, כי אותה מציאות היא בתחום עיוורון במפת המושגים שלהם. כל זמן שהתפיסה שלהם נשלטת על־ידי מערכת המושגים הקנאית־עדרית, הם חייבים להתעלם גם מן הסבל של ה"הם" וגם מן האפשרות שאנחנו נהיה "רעים".

העובדה שמנהיגי המדינה לא פנו בגלוי לכוחות־הבטחון ולעם, ולא תבעו מהם בתוקף שיעמדו בכבוד במבחן המוסרי הקשה שהמצב בשטחים מעמיד לפניהם, איננה כשלעצמה הוכחה לקהות מוסרית מצדם. אבל כשהיא מצטרפת להתבטאויות ולאירועים רבים בתקופה האחרונה, האפשרות הזאת נראית כמסקנה סבירה מכל אלה.

ראשית, התבטאויות רבות של אנשי שלטון יש בהן בהחלט הוכחה מספקת לדגנראציה מוסרית מן הסוג הפאנאטי. ההתבטאות של ח"כ בני שליטא, למשל, שצריך היה להרוג 50 ערבים ושזה היה מבטיח שקט לשלושים שנה, היא הדוגמה הבולטת ביותר. דוגמה מובהקת היא גם הביטוי הלעגני של ח"כ פסח גרופר בוועדת החוץ והבטחון: "אולי נצייד כל חייל במגילת זכויות המתפרע ונורה לו להקריא לחשוד את זכויותיו?" אדם בעל רגישות מוסרית לא יכול היה להתייחס בלגלוג לנסיון למנוע פגיעה באדם או בזכויות־האדם של האויב, במיוחד אם אותו אויב הוא חלק מן האוכלוסיה האזרחית הנתונה בשליטתנו. מאיר כהן־אבידוב חזר בכנסת על עמדתו הידועה, שאבנים הורגות, ושעל כן מותר לירות בבידי־אבנים.

כהנחיה מוסרית לכוחות־הבטחון יש לעמדתו משקל מיוחד. רבים זוכרים את פנייתו, לפני ארבע שנים, לבנו החייל בתחינה להפר פקודה אם זורקים עליו אבנים ולירות על מנת לפגוע, שכן הוא, אביו, מעדיף לבקר אותו בבית־סהר מאשר בבית־חולים או חלילה בבית־קברות.

גם החייל שקרא את דבריו של ח"כ בנימין בן־אליעזר באותה ישיבה של ועדת החוץ והבטחון ("ידיעות אחרונות", 6.1.1988) קלט, כי הוא בכלל אינו עומד במבחן מוסרי, כלל לא צפוי לעמוד על התנהגות בלתי־מוסרית, וממילא אין כל אפשרות שידמה למה שאצל עמים אחרים אנחנו נוהגים לכנות "חיות־אדם". "אני לא מבין מדוע עצרו את החייל שירה באדם" (עצרו אותו לאחר שהרג אשה שתלתה כביסה). "מה רוצים מחייל זה? איזה פשע הוא עשה? אמרו לו לך תתפוס הוא הלך

(המשך בעמוד 8)

לירות כדי להרוג

מאת דליה שרון, לונדון

יחסי בריטניה ואירלנד החריפו השבוע על רקע פרשת הרג טרוריסטים הדומה באופן מפתיע לפרשת השב"כ שלנו

בשבועות האחרונים גינו הבריטים כמעט יום־יום את שיטות ישראל לטיפול באי־השקט בקרב הפלשתינאים. הטפותיו של תת שר החוץ הבריטי, דייוויד מלור, לקצין הישראלי בעזה זכו לתמיכתו של שר החוץ הבריטי. בתשובה על טענת ישראל, שממשלת בריטניה היתה כועסת אילו אורח ישראלי רשמי היה מבקר את התנהגותו של קצין בריטי בצפון אירלנד, אמרו בכירים בריטיים, לרבות שר־החוץ שלהם: "כיצד אתם מסוגלים להשוות את שני המקרים? בצפון אירלנד זוכים הקתולים לשוויון זכויות מלא".

באחרונה התברר, כי הצדק הבריטי הידוע אינו מחייב את הבריטים עצמם, כאשר אין הדבר נוח להם: היועץ המשפטי של ממשלת בריטניה, סיר פטריק מהיו, החליט שלא להעמיד לדין קצינים שהפרו בבירור את החוק: הם ציוו על פקודיהם, בשלושה מקרים ב־1982, לירות כדי להרוג בקאתולים בצפון אירלנד: הם כיסו על העובדות, הסתירו עדויות וניסו להדיח קצין שגילה את העניין. ההחלטה שלא להעמידם לדין עוררה באירלנד זעם רב. ממדי הזעם הכו בתדהמה את הבריטים וליבו מחדש את העוינות והחשד בקרב האירים, לאכזבתם המרה של כל אלה שחשבו כי ההסכם האנגלו־אירי עמד במבחן.

היועץ המשפטי החליט מה שהחליט בשם הבטחון הלאומי: הוא טען בפארלמנט כי חשש שעריכת משפטים לשמונת הקצינים המעורבים תביא לחשיפת היקף הפעולות נגד הטרור של השירותים החשאיים בצפון אירלנד. האירים טוענים שהם איבדו את האמון בצדק הבריטי, אינם רואים סיבה לשיתוף פעולה עם בריטניה ואינם מאמינים כי מקרים מסוג זה לא יישנו בעתיד. פגישה שתוכננה לפני זמן רב בין משטרות צפון אירלנד והרפובליקה של אירלנד בוטלה ביוזמת האירים ברגע האחרון.

ראש ממשלת אירלנד אמר בסוף השבוע שעבר, כי ההחלטה שלא להעמיד לדין את הקצינים תפגע פגיעה חמורה ביחסים בין הארצות. אחד ה"אדריכלים" של ההסכם האנגלו־אירי, שר־החוץ האירי לשעבר, פטר בארי, אמר השבוע: "במקרים כאלה האנגלים מגלים את פרצופם. היינו צריכים לדעת זאת אחרי מאות שנים כה רבות". הוא הוסיף כי לא יעוץ עוד לקאתולים בצפון אירלנד להצטרף לכוחות המשטרה.

באווירה זו של חוסר אמון התברר לבריטים שהצדק הפורמאלי איבד ממשקלו: שלושה שופטים של בית־המשפט לערעורים דנו בערעורם של ששה אירים, שהואשמו בנובמבר 1974 בהנחת פצצות בפאב בבירמינגהם. בפיצוץ נהרגו 21 איש ונפצעו 160. הששה נתפסו, לטענת המשטרה, כשעל ידיהם סימנים לשימוש בחומרי החבלה שהופעלו בפאב, והואשמו כעבור שלושה ימים על־ידי המשטרה בפיצוצים. נגזרו עליהם 21 עונשי מאסר־עולם.

בערעור שהגישו טענו פרקליטיהם, כי הם הוכו באכזריות על־ידי השוטרים, כדי להוציא מפיהם הודאות באשמה. בשבוע שעבר הודיעו השופטים, כי לאחר בדיקת כל הוכחה־ראיות הם השתכנעו לבעלה מכל ספק באשמת הששה. ההודעה עוררה התפרצות רוגז על הבריטים לא רק מצד משפחות העצורים, אלא גם בצד פוליטיקאים ואנשי כנסיה אירים, המשוכנעים בצדקת הששה. אלה הודיעו כי יפנו בערעור חוזר אל בית הלורדים.

בחקירת המקרים של "לירות כדי להרוג" והעלמת העדויות פתח בזמנו קצין במשטרת מאנצ'סטר סטוקר. סטוקר, שגילה את מעורבות הצבא בירויות, נתקל בעיכוב. ב־1984 התפטר אחד החוקרים כשהתברר שהיה "פברוק" בתיקי המשטרה. במאי 1986, כאשר עמד סטולקר לקבל עדויות חשובות בעניין מעורבות היחידה המיוחדת מ.י.5 בירויות, הוא הורחק מן החקירה. המשכה הוטל על סמפסון. סטולקר הוחזר אמנם אחר־כך לתפקידו. אך גורמי בטחון מנעו ממנו גישה לכל הפרטים.

נראה כי בלחץ ממשלת אירלנד ובלחץ חוגי האופוזיציה בבריטניה תעביר בריטניה את הקצינים לדין, אך היא לא תזכה מחדש באמון האירים.

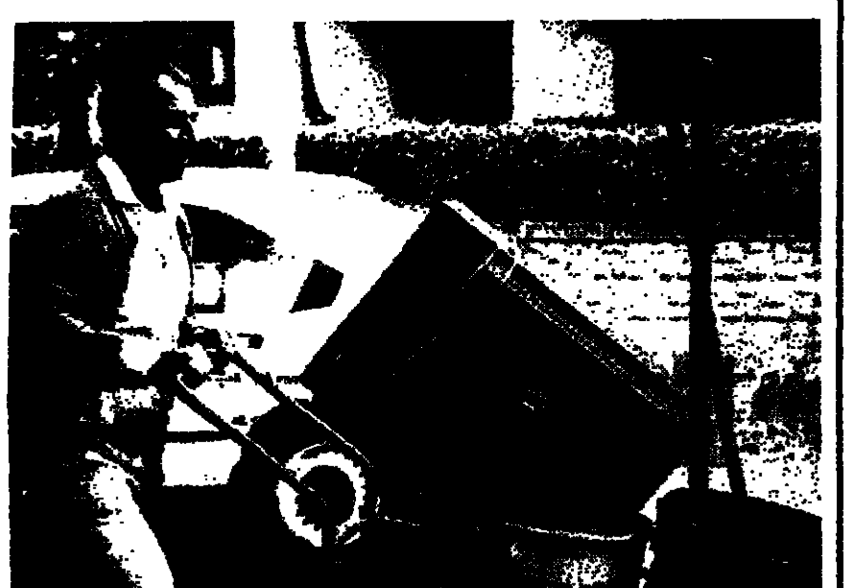

המראות בטלוויזיה מציקים? יש פתרון. זה מה שקלטה עדשת המצלמה של יעקב שאלתיאל בשבוע שעבר בשד' נורדאו בתל־אביב

ארץ חמדה / צבי אילן

צעדת שבוע שמירת הטבע

שיאו של שבוע שמירת הטבע מדי שנה הוא הצעדה. הפעם היא מתקיימת בסוף השבוע, בשבת זו, באיזור השפלה, בצפון לבית גוברין. הגוף האחראי השנה לצעדה, מטעם הגופים המקיימים את שבוע הטבע, הוא החברה להגנת הטבע, בשיתוף מרכז "הפועל".

מקום חניית הרכב הפרטי לצעדה יהיה ביער הקרן הקיימת ליד מושב ליאון (שריגים), שהפניה אליו היא מול מצהלת קק"ל בגבעת ישעיהו. מכאן יוסעו המשתתפים אל רגלי תל גודד ויחלו שם, בין השעות 7 ל־9, את הטיול ברגל. הטיול יסתיים בחניון היער בשריגים, ליד מגרש החניה למכוניות הפרטיות.

תחילתו של הטיול בעליה מתונה על מדרונו הדרומי של תל גודד, סמוך למערכות המסתור התת־קרקעיות שנתגלו בו. השבוע מוקדש לשמירת פרחי הבר, שפריחתם השנה לא־רגילה, בגלל אי־הסדירות של הגשמים. במדרונות יש רקפות, כלניות, עיריות, פה ושם אירוסים, קחוניות והרבה צתרים נבוכים ואף גבוהים – תערובת מעניינת של פריחות חורף ואביב בצוותא.

תל גודד, לשעבר ג'דידה, הוא תל גדול שנחפר בראשית המאה בידי צמד החוקרים בליס ומקאליסטר. הם חשפו שרידים מהתקופה הכנענית, מתקופת מלכי יהודה ומהתקופה הרומית הקדומה. עדיין מתלבטים בקשר לזיהוי של המקום. כותב שורות אלה חיווה דעתו, כבר לפני 15 שנה, שהתל זהה עם מקום ששמו "גודר", רבו לעדנו הנביא. הפקדה הנבואי של המקום נבע כנראה ממקומו – על ציר הדרך הרוחבית החשובה, סמוך לצומת דרכים, שיש ממנו פניה להר יהודה; זה גם מקום תצפית הטוב מערבה, עד חוף הים. צפונה רואים עד תל־אביב, ודרומה – לכיוון חבל עזה.

בגודד יימשך המסע לצפון־מערב, לכיוון עיי כידה, שרידי הכפר הערבי כידנא. מכידנא בדרך עפר, עולים אט־אט אל חורבת צורה. יש בה שרידים של חווה ביזאנטית־נוצרית. מוקפת חומה. כיום יושבת בה משפחה בדווית עם עדר צאנה. סמוך לחורבה יש שלט הסבר, אחד השלטים הרבים שקבעו קק"ל והחברה להגנת הטבע באתרי האיזור. נוסף על כיבוד המבקרים ביניהם. הדרך מהכביש הראשי לחורבת צורה גם היא מסומנת באורים.

צורה יושבת בדרומה של רמת אביטור המישורית. הרמה חשופה, אך במדרונה הצפוני יש חורש אלון, שבתוכו כאילו בידי פעם קהלת, יש כאן לבנה רפואי, בר זית, אלת המסטיק ואלה ארץ־ישראלית. בתוך החורש מקיימים ניסוי מבוקר של רעיה, שנועדה לפתוח איזורים ולמנוע שריפות, על־ידי ניקוי העשבים הנבוכים, שהם הנשרפים ראשונים. השביל המסומן בירוק, שראשיתו בתל גודד, מוליך לעבר מצפה משואה שבתוך יער הקק"ל. היא נבנה ברום 372 מ' מעל פני הים. ויש ממנה תצפית יפה לעברים.

מהמצפה יורדים מעט במביה ופונים אל הדרך המסכת צפונה, הפעם בתוך יער אורנים נטוע של הקק"ל, שכרגע עושים בו עבודות גיזום ודילול גדולה. הדרך מובילה משם אל החניון ליאון. כאן יש כל השירותים הדרושים ומי שתיה, וגם שולחנות פיקניק שאפשר להסב אליהם, כמובן, לאחר קבלת התעודה ההבדלית של הצעדה.

המהדרים בוודאי לא יסתפקו בצעדה ויבקשו לחזור בדרך אחרת. אחת האפשרויות היא לנסוע מליאון מערבה, לבקר במערות לוזיה, ובהמשך דרך בית נר וגת, או קרית־גת, להגיע אל הכביש לצומת אחים. אפשרות אחרת היא לנסוע למערות בית גוברין, ועוד אחת – בכביש שהיה מיכה לצומת ראם (מסמיה). הכל מקווים שמזג־האוויר יאיר פנים למשתתפים והצעדה תעלה יפה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

משל ההדרים

"מדוע?" שאל אתמול נשיא המדינה, "אי אפשר להזיל את הדאגה לאיכות הפרי שישראל מייצאת, למגזרים אחרים של החיים בישראל". היה זה בתום ביקור שלו ושל רעייתו כאורח מועצת ההדרים במכון הביולוגי להדברה ברחובות, בבית אריזה של "יכין" ביבנה, ובשלוחת המועצה בנמל אשדוד. הוא ביקר באחת האוניות החדשות, "אוסטרליאן ריפר" המובילות פרי עבור המועצה, וסופר לו שאוניות קירור חדשות שהחליפו את האוניות המאווררות הישנות, מאפשרות לפרי חיי מדף יותר ארוכים, ומגיעות בזמנים יותר קצרים לנמלי היעד, 2.5 ימים לטריאסט, 4 ימים למרסי ו־6.5 לאנטוורפן. יו"ר המועצה ראובן איילנר אמר כי מתוך כמיליארד וזהב דולר של יצוא חקלאי 400 מיליון דולר הם מיצוא ההדרים.

דני צדקוני

מועדון "ליונס" בכפר־סבא החליט לעשות משהו מקורי כדי לגייס כסף למען קשישי העיר. מכיוון שהצליח לגייס את יוסי גיל, הרי שהצליח ויצא משהו יפהפה: אפשר לראות את תערוכת הפרחים בסגנון יפאני ופיסול בפירות בבית אהרוני (שליד מרכז ספיר) בכפר־סבא. אפשר וכדאי. התערוכה פתוחה מאתמול ועד מוצאי שבת וכל ההכנסות קודש לקשישי כפר־סבא. יוסי גיל, אמן בנשמתו ובכישוריו, תרם את העבודה, כדרכו.

ללא קיצוצים

"הקיסר האחרון", סרטו של ברנרדו ברטולוצ'י המוקרן זה כמה שבועות גם אצלנו, מוצג בבתי הקולנוע היפאניים ללא קיצוצים. תחילה חתך המפיץ היפאני את התמונות המראות כיצד רצחו יחידות צבא יפאניות אזרחים בנאנקינג ב־1973. אולם על פי דרישתו של ברטולוצ'י, שהוא עצמו קיצץ כבה שניות מהתסריט, החזרו הסצנות הרוקומנטריות.

הפתעה

הבחירות לנשיאות פינלנד, שנערכו בתחילת השבוע, הוללו הפתעה־זוטא בכך שהנשיא מאונו קויויסטו זכה ב־48 אחוז בלבד מכלל המצביעים, בניגוד לסקאלי דעת הקהל שהעניקו לו רוב מוחלט. עם זאת מובטחת בחירתו מחדש של קויויסטו ב"מועצת הבוחרים" העומדת להתכנס ב־15 בחודש זה. כבר עתה יש לו 144 מבין 300 הבוחרים ואין ספק כאשר שבעת הנותרים ימצא מבין הבוחרים הקומוניסטיים או אחרים. ההפתעה האחרת היא, שמנהיג האופוזיציה יו"ר מפלגת המרכז פאבו ויירינן הקדים את ראש הממשלה הסמרני הנוכחי האריה הולקרי ב־20 לעומת 18 אחוז מכלל המצביעים. עדיין לא ברור כיצד ישפיעו תוצאות הבחירות על תפקודה של בכסלת הקואליציה הנוכחית, הכוללת את השמרנים, הסוציאל־דמוקרטים, המפלגה השוודית למפלגה האכרים.

ש. שלמה

פתרון שקט

העיתון הלבנוני "אל־מוחריר" יודע לספר שזייד בן מהלאמ, שליט פדרציית נסיכויות הנפט במפרץ הפרסי, הציע לאחרונה לתווך בין הנשיא מובארק לבין חאלד עבד אל־נאצר בנו של הנשיא המנוח גמאל עבד אל־נאצר. כזכור הואשם ח'אלד על ידי שלטונות מצרים בקיום קשרים עם חברי אירגון הטרור הנאצריסטי "מהפכת מצרים" שאנשיו רצחו את אלברט אטרקצ'י ואמי מלאוה, עובדי שגרירות ישראל בקהיר. בעקבות ההאשמות שהוטחו נגדו נמלט חאלד עבד אל־נאצר ממצרים והוא מתגורר עתה בבלגרד. "אל־מוחריר" מוסר כי השייח' זייד, המקיים קשרי ידידות ממושכים עם משפחת נאצר והמקובל כמנהיג מכובד על ידי הנשיא מובארק, הציע לשליט המצרי למצוא פתרון "שקט" לבעיה זו, שישביע את רצון שני הצדדים.

רן אבידן

תנאי לינה

החלטת משרד העבודה להתיר לינת לילה של פועלים ערבים מהשטחים בתחומי הקו הירוק מחייבת הערכות מיוחדת, אומר סגן יו"ר האגף לתרבות וחינוך בהסתדרות, פיני שומר. בתזכיר שכתב מציין שומר כי יש להבטיח לפועלים מהשטחים תנאי לינה נאותים ואנושיים. במקביל נחוץ לנקוט אמצעים שימנעו פגיעה בפועלים שישארו ללון בשטחי הבנייה או מחוצה להם, תוך פיקוח צמוד מצד מוקצות הפועלים שבשטחן הם ילונו.

חיים ביאור

מאבק מתמשך

ועד עובדי משרד החוץ אינו מרפה ממאבקו והוא תובע במפגיע להביא לביטול אחד המינויים האחרונים השנויים במחלוקת. לאחר שכבר התנגד למינויו של נמרוד ברקן, סגן ראש לשכת השר, לתפקיד הממונה על מחלקת מצרים שלח יו"ר הועד מכתב בנושא זה אל השר שמעון פרס. במכתבו מדגיש דיקסטר הראל כי המועמד הראוי לתפקיד היה צריך להיות דני מוקדי, מוזרחן שעבד בעת האחרונה במרכז למחקר מדיני של המשרד ועקב אחרי העולם המערבי. הראל נחוש בדעתו להמשיך במאבק נגד מינויים של מי שהוגדרו "קרובים לצלחת".

יוסי מלמן

חותם שוב

במפלגת העבודה מתמודדים שניים על תיק העליה והקליטה בסוכנות היהודית. אורי גורדון, ראש עלית הנוער ואלוף (מיל.) עוזי נרקיס, ראש מחלקת ההסברה בהסתדרות הציונית. לגורדון מהווה התפקיד אתגר חדש ובלתי מוכר, עבור עוזי נרקיס תהיה זו חזרה אל המחלקה אותה שירת תקופה ארוכה כמנכ"ל. השבוע נזכר נרקיס במכתב ששלח לו ח"כ עוזי ברעם כאשר סיים, בשנת 1978, את תפקידו כמנכ"ל המחלקה. "ראיתי את עבודתך מקרוב" כתב ברעם. "העליה היתה עבורך דבר מעשי ולא הזולי. אתה שאפת לממש אותה בידיך ולא לחלום בהקיץ. כל "מומחי" העליה והקליטה תקפו אותך לא פעם ותמיד סברתי שגישתם מנותקת מהמאורעות, שהם מדברים על עליה מבלי לראות עולים בכוח – כמוך, בטולוז, בואנוס איירס וטורונטו". לפני ימים ספורים נפגש נרקיס עם עוזי ברעם והציג בפניו את המכתב שנשלח אז, לפני עשר שנים. ברעם עיין במכתב ורשם בתחתיתו: חותם שוב. עוזי ברעם, 1.2.88.

גילויי בקיאות

משלחת של נשות שגרירות ארצות־הברית בישראל בראשותה של רעיית השגריר פיקרינג ביקרה במפעלי המזון של "תלמה" במפרץ חיפה. לאחר סיור בקווי הייצור, זכו האורחות, שגילו בקיאות רבה במגוון מוצרי המפעל, לארוחת צהריים המבוססת על סודות המטבח המקומיים.

צילום: פול מלינג/ישראל סאן

בוגרות פלוס

מאות בוגרות ביה"ס לאחיות שליד המרכז הרפואי שערי־צדק התכנסו אתמול להגוג 50 שנה ליסודו של ביה"ס. לכינוס הגיעו בוגרות כל המחזורים וביניהן שתי בוגרות המחזור הראשון מ־1936. עד היום הוכשרו 800 בוגרות. מנהלת המוסד רחל מאיר אמרה כי שאיפתה להגדיל את מספר התלמידות ע"י פניה לאוכלוסית נשים בוגרת יותר.

יורם לוי

גם הוא בנוטעים

את טקס הנטיעה השנתי שלו ערך ראש עיריית תל־אביב שלמה (צ'יץ') להט בגן הילדים ע"ש ריקלים, ברחוב דרך לוד שבשכונת התקוה.

צילום: אליה גמליאל

מכתבים למערכת דבר

רוני אלמוג, נשמע מוכר?

רוני יושב במעצר עד תום ההליכים. רוני הוא חף מפשע כל עוד לא נקבע אחרת בפסקדיין. בקובל לבנות שתי סיבות להחזקת אדם חף מפשע במעצר כה ממושך כרב הדשעתו. הראשונה, כאשר קיים חשש שבהתהלכו חופשי ייבלם באימת הדין או ישבש הליכי משפט. השניה, החשש כאם יתהלך חופשי, יחזור ויבצע את העבירה ויסכן את שלום הציבור. בהעדרן של סיבות אלה אסור לפגוע בזכות היסודית והבסיסית ביותר שקיימת לאדם – חירותו. בישפטו של רוני אסור להיפתח בתחילת פברואר.

רוני הוא הש.ג. ב"ליל הגילשונים". האם ביטוהו באמת ישוני בסכן את שלום הציבור? האם יש חשש שינסה להימלט במשפט? האם קיימת סכנה שרוני, אם יתהלך חופשי, ישבש הליכי משפט? והתשובה לשאלות אלה היא ודאי שלאם.

אם כן, מדוע יושב רוני במעצר. אין להיכלם בהתחושה שיש כאן ענישה בטרם משפט. מעין מקדמה על חשבון העונש שוודאי יוטל. לבעון יראו וייראו. הרי הכל "יהיעים" שהש.ג. אשם. הרמטכ"ל אמר, בעיתון כתוב, והוא הרי כבר יושב בכלא. לבית משפט לא נותר אלא לערוך את המשפט. ניתן היה לקרוא לכך "משפט ראווה" אילולא, למרבית האירוניה, הוצא צו איסור פרסום על דיוני המשפט. אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, קבע, שפרסום הדיונים יפגע בביטחון המדינה, לכן ייערך לנו משפט ראווה בדלתיים סגורות. איסור פרסום זה תמוה עוד יותר לאור העובדה שהש.ג. וסניגורו מתכוונים לטעון בעיקר לעניין משמעות מעשיו של הש.ג. ולהבדיל בעצם עשייתם.

האם מנסה אלוף הפיקוד לבנוע דיון ציבורי בשאלת הזכות של החייל כול פני סכנה? אולי מנסה אלוף הפיקוד להצניע את העובדה, שהש.ג. נשפט, בעוד המח"ט, לכשל, הועבר בתפקידו המבוכה שהקריירה הצבאית שלו לא תיפגע.

יתכן, ובמהלך המשפט תישמענה עדויות בספר, רגישות במיוחד, שמן הראוי להטיל עליהן חיסיון. אין בכך כדי להצדיק את הניסיון לסתום את פיו של הש.ג. שרומה שנושא על כתפיו הצרות את הפאשלה ב"ליל הגילשונים" ואת תולדות השמירה בבסיסי צה"ל בכלל.

הצדק, בבית המשפט, חשוב שייעשה וחשוב לא פחות, בעיקר בעניין כה מרכזי ורגיש, שגם ייראה. חשוב שכולנו, כחיילי מילואים בצה"ל, נדע מה הן נורמות התנהגות בהן חייב חייל. האומנם אפשרות הבחירה של כל חייל העומד מול צו אויב היא בין לחיים, כלומר אי גבורה ובעקבותיה צל"ש או בריחה ולאחריה כלא. ושמא יש אפשרות שלישית. האומנם ניתן לחייב חייל לבצע מעשי גבורה? ואם לא, מה אנו דורשים מש.ג.? מהי אותה נורמת ההנהגות שאינה גבורה ואינה בריחה?

על שאלות אלה בית המשפט יהיה חייב להשיב, ולנו הזכות לדעת מה הם הטיעונים, מה הן העדויות, ועל סמך מה ואיך יכריע בית המשפט.

אין טעם ותכלית בשלילת חירותו של רוני טרם נשפט. חשוב שהדיון ייערך בפומבי למען רוני ובשביל כולנו.

יובל קרניאל
ירושלים

לסיים את הכיבוש

האליטות והאליבות הנגדית שפורסמות לאחרונה בשטחים הכבושים, הוסיפו תחושת דחיפות, בכה שאנו החתומים מטה מאמינים זה כבבר: שהמאבק המתמשך לשלום בביליוני אצבים ערים, אינו יכול להוות פתרון לקונפליקט בין ישראל ושכניה.

אנו מאמינים הכרה עמוקה, שמדינה בעלת 4.5 מיליון איש, כמו ישראל, אינה יכולה לשלוט על עם אחר המונה 1.5 מיליון נפש, בלי עיבות בתבסף ובבלי לשלם מחיר אדיר בערכים דמוקרטיים ומוסריים, בקשים פנימי, באובדן כוח ציבורי וצבאי ולבסוף בביטחון לאומי. על פי כל התחזיות הדמוגרפיות, היחסים בין שתי האוכלוסיות עלולים להשתנות בצורה משמעותית לרעתנו התוצאה עלולה להרסנו.

מסיבה זו, אנו מאמינים נחרצות שהוגה לתת עדיפות עליונה לפתרון פוליטי שיאפשר את סיום הכיבוש. השאלה כבר איננה, האם לפנות מן השטחים ומהשליטה באנשים שם, אלא כיצד לעשות זאת. הוויכוח על האמצעים יהיה ארוך וקשה. דברים אלה אינם פשוטים ואיננו משלים עצמנו לגבי הכשולים העומדים בדרכנו ולגבי מורכבות הבעיה. אולם ראשית דרושה החלטה שהמשך הכיבוש הוא הרסני לעם ישראל, ושאנו מוכנים לוותר על שטחים למען שלום בר קיימא.

אנו קבוצה חדשה של אזרחים מודאגים ללא תלות פוליטית כלשהי. נראה, שלא יהיה זה מוגזם לומר, שעתיד האומה תלוי בהיענותכם. אם לא ינקטו צעדים משמעותיים לאלתר, עתידנו נראה צפוי ומפחיד. כל המסכים עם רעיונינו ומוכן לפעול בהתאם מתבקש לכתוב אל ת.ד. 7875 חיפה, 31078.

פרופ' שלום לפין
החוג לאנגלית
אוניברסיטת חיפה
פרופ' א. אהרונסון
החוג לאנגלית
אוניברסיטת חיפה
נעם פלינקר,
אליזם סימון,
דוד צמח, מיכל סובל,
פרופ' ויליאם פרידמן
רות דואק,
חנה מיימן לוי,
ורד שמואל, מרי ביאט,
דינה מורגנשטרן,
וויואן גולק

על המכות והשלכותיהן

שר הביטחון צדק במדיניות שנקט כשיפול במתפרעים בהחליפו את השימוש באש חיה באמצעים אחרים. מאידך, הכרזתו המפורשת על ה"מכות" כאחד מאמצעים אלה לא היתה במקומה.

למושג "מכה" משמעויות שונות: החל מפגיעה, פציעה, מהלומה, חבלה, שבירת עצמות, ועד ל"מכה גדולה" הנזכרת בשמואל א' פרק י"ט בה הוכו הפלישתים, שכוונתה הרג וקטל. למשמעויות אלו מתלווה תחושת ההשפלה כתוצאה מפעולת הכאה.

כל זה הביא להשלכת השליליות שעוררה הכרזת שר הביטחון בקרב הציבור ובעיקר בציבור בחו"ל.

האם אין מנוס מהכרזות מיוחדות כגון אלה?

מאיר עידוני
תל־אביב

"שועל המדבר"

תוסיין קנה לעצמו את הכינוי "שועל המדבר" בזכות חושיו הערמומיים בעזרתם הצליח לשמור על כסאו במשך עשרות בשנים. התרגיל האחרון של "הוועידה הבידלאומית" יכול להיחשב לגולת הכותרת של ערמומיותו ויתכן שייכנס לספרי הלימוד של תולדות הדיפלומטיה כדוגמה קלאסית כיצד להגיע להישגים מבלי לתת דבר.

לחוסיין לא נשאר אלא להתבונן בהנאה כיצד הישראלים מסתכסכים ביניהם, בעוד שקרנו עולה בעולם ובקרב הערבים. בלהט הוויכוח בישראל, אף נשכח שהמלך הודיע שלא יסתפק רק בפתיחה בינלאומית. הוויכוח קיבל מומנטום משל עצמו ו"שועל המדבר" יכול להתפנות לעיסוקיו הרגילים בעונה זו: חופשת סקי בווילה שלו באוסטריה, מכוניות מירוץ וכד'.

אורי ברגל
ירושלים

התפנית של אבא אבן

בעת שירותו הדיפלומטי בארה"ב היה אבא אבן הסיוט של נציגי מדינות ערב. בכשרונו המיוחד הוא השף את נקודות התורפה של עמדותיהם והציגם במלוא חולשתם.

בשנים האחרונות, עשה מר אבן תפנית במסית ברעותיו. הוא החל לקבל מספר עבודות אותן גיפץ במועצת הביטחון ומעל כל במה ציבורית. למשל: גבולות 1967 אינם כבר "גבולות אושוויץ" ויש לחזור אליהם כי אינגו רוצים לשלוט על עם זה, או חוסיין רוצה בשלום וישראל אינה נענית לו ועוד.

נראה לי, שלמר אבן אצה הדרך והוא רואה את השנים חולפות מבלי שהוא יכול למבט את חלומו לשחק את התפקיד הראשי בהבאת השלום.

לערבים לא נשאר אלא לראות בסיפוק כיצד האני של הדיפלומטיה הישראלית הפך להיה סימפטית שאין בה עוד איום על מסורותיהם שלא השתנו מאז תחילת הציונות.

אורי סיון
ירושלים

האם תיקן ציפורי את העיוות?

להלן תגובתי לכתבה בה מופיעים דברי מר מרדכי ציפורי שהתפרסמה ב"דבר" ב־10.1.88 תחת הכותרת: "הממשלה מקילה על בעסיקים ע"ח הסכיר – מתריע ציפורי".

מר ציפורי, שהוא אחד מעמודי התווך של תנועת החירות, ציין והתריע על העובדה שהממשלה שיחררה חלקית את המעסיקים מתשלום לביטוח הלאומי והשכיר ממשיך לשלם את חלקו מה שמהווה מתנה לעשירונים העליונים והגדלה של הפער החברתי, והוא מפנה קריאתו זו אל שרי הליכוד המופקדים על הנושא ולממשלה לחדש את קיצבת הילד הראשון במלואה.

נשאלת איפוא השאלה: מה פעל מר ציפורי אצל חבריו בליכוד כדי לתקן עיוות זה.

צבי רנר
יו"ר איגוד
העובדים הליברלים

שאלה לשר החינוך והתרבות

האם קיים פיקוח של כבי השר על תוכן המיבדרים הספרותיים בטלוויזיה שלנו?

נדהמתי לראות במישדר "זה הזמן" את ההופעה כל המשורר אלן גינזברג.

אלה שחונכו על שירתם של ביאליק, טשרניחובסקי וחבריהם, "עלזו" לראות את "יורשם", שבא כארה"ב כדי להנות אותנו בשירו "קרע, קרע". אכן, אילו משורר דלעיל, זכה לצפות במישדר הנ"ל, היה ודאי "קורע קריעה" לשמע הסגנון הנמלץ, שבו מפאר מר גינזברג את זכר אמו המנוחה בתיאור "שיער ערוותה" וניבולי־פה דומה.

נראה לי, שמותר גם להתהות על כך, שבתקופה בה עוברת עלינו מבוכה עקב סופת הזעם הסוחפת את שכנינו הערבים, תקופה בה אנו מצפים וגם זוכים להיענותם של בחורינו היקרים למסירת כוחם הנפשי והפיזי להרגעת הסערה, דווקא שבתקופה כזאת אין להביך את הדור הצעיר בהצגת "משורר" שסגידתו להומוסקסואליזם ידועה לציבור.

אכן, זכינו "ובא לציון גואל"...

אברהם קירשנבוים
תל־אביב

האם היה מחדל מוסרי?

(המשך מעמוד 7)

ותפש. אולי מפקדיו צריכים להיענש. למה הוא?" – זוהי הצהרה קיצונית מאוד של התעלמות מן האפשרות שהחייל צריך לעמוד למבחן מוסרי. יש בה גם התעלמות מעצם החובה לתבוע לדין חייל על התנהגות לא־מוסרית ("אני לא מבין מדוע..."); גם הכחשה מפורשת של האפשרות שהחייל שלנו יכול היה לעבור עבירה ("מה רוצים ממנו?"); גם התעלמות מן האפשרות שהריגת ערביה יכולה להיחשב לפשע ("איזה פשע...?"); גם ביטול עקרוני של האחריות המוסרית בסעיפים של מילוי־פקודה ("אמרו לו לך – אז הוא הלך..."). דברים שכאלה מפי אדם שהוא גם תת־אלוף במילואים, בעל עבר של שלטון צבאי בשטחים, מצביע ללא ספק על אופייה של הרמות המוסרית של אנשי הבטחון הפועלים בשמנו.

יש עוד להתחשב בגילויים המרובים בתקופה האחרונה של דפוסי־הביכור הנבזיים של הקצינות העדרית שלנו, כדי שהמחדל המוסרי ייראה במלוא חומרתו. כאן הדוגמה היא משל ח"כ שרה דורון, באותו דיון על המצב בשטחים: "אין מציאות חדשה בשטחים. תמיד היו פורעים שרצחו יהודים והחידוש הוא רק בזה שעכשיו אנחנו יכולים להגן על עצמנו". מובן, שכיהודים נרצחים מול פורעים רוצחי יהודים, החיילים שלנו בשטחים יכולים להרגיש זכים וטהורים מראש, לעולם ועד.

דוגמאות ספורות אלה של חוסר רגישות מוסרית הרווחת בין מנהיגי ציבור, משקפות, ללא ספק, את דעת הציבור ואת הלך־הרוחות בקרב חיילינו בשטח. הרווחים על מה שאומרים ועושים אנשי הבטחון עצמם, ועל התגובות הציבוריות והמשפטיות למה שמוגדר "מקרים חריגים", מחזקים בעקביות את התמונה הזאת. כמציאות כזאת ההתעלמות הפומבית של המנהיגות מסכנת ההשחתה המוסרית בקרבנו והתעלמות רוב הציבור מכך נראות כמחדל מוסרי חמור.

מעריב–עכשיו

קרא מחר במעריב יום ו':

מעריב – סופשבוע:
אל"מ עוזי דיין, הקלף החזק של השמאלות – עמנואל רוזן ● קפ"ת, ענק חולה – אביבה מין ובני עוזי ● שושנה ארבלי־אלמוזלינו, לא מתפטרת – אברהם תירוש ● שגעון הפוטבול, ה"אינדיאנים" שכבשו את ארה"ב – עופרה ישועה־ליית

מעריב שבת:
כל יוזמות השלום – רפי מן ● עם חיילי צה"ל ברצועה – שפי גבאי ● סכנה: גז – אהרון דולב ● אצל המתנהלים בבית־אל – אבינועם בר־יוסף ● דני שפירא: פנגני של הטייסים – דן אריקן

מעריב־כלכלה:
בז – סוגיית ראשונה – יובל אליצור ● כוח המשימה, בלי הבייגלע – אורי נתנסי ומיכל הולצמן

מעריב–קריה:
הרי רון, האיש שכיבה את השריפה – נמק שדמי

מעריב–בנאי:
עיניים שחורות שלהם סרטו של ניקיטה מיחלקוב "עיניים שחורות" בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני מגיע אלינו – עדית שמגר

מעריב סבדות:
נא להכיר: ג'ורג' מתיא איברהים ראיון עם ישראל אלידה

מאיר עוזיאל – קיפודים ● עמוס לבב – לשון הרע ● יהונתן גפן ● סימני נפה

שושנה ארבלי־אלמוזלינו

דני שפירא

שגעון הפוטבול

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

חדשות סוף שבוע

■ **שמעון פרס:** לא צריך להתנהג באופן עצבני, אנשים מתרגזים – ראיון ■ **דב יודקובסקי** וקרב השליטה ב"ידיעות אחרונות", פרופיל, מאת **יעל גבירץ** ■ **עדית זרטל:** תשובה לוודי אלן ■ **דורון רוזנבלום:** נמאס כבר מהמקומיים, עוד מעט יימאס גם מהמקומות ■ שופטי בית־המשפט המחוזי, מוסר עבודה ■ יעקב דננברג, הסתבכותו, מאת **אלעזר לוין** ■ **שוש אביגל** עם א.ב. יהושע על אביו ועל ספרדיותו ■ **רוטבליט:** וספינת אש"ף נוסעת ■ **דודו גבע**, עמ' 49 ■ אפנת פיצי – החיים, הנשים, הנפילה, מאת **שרית ישי־לוי** ■ העולם התחתון והתחנות הפירטיות. **יוסי הימן** ■ **דן בן אמוץ:** עם מעדר על כתף וזר על הראש ■ **ישראל אהרוני** אופה לחם בבית ■ חשבון: **שמואל נחושתן**, יצחק טישלר, **שלמה מעוז**, זאב חספר

פקסימיליה MURATA
מורטה
חסכונית ביותר!
נציגים: מקבוצת כלל

ברכות והשתתפות בשמחה להולדת

ליהי

נינה **למשה כתר** סגן יו"ר המועצה
נכדה **לאריה אילון** חבר המועצה

מועצה אזורית אפעל

דבר — לפני 60 שנה

מהומות בעיר' הודו

בערי הודו הראשיות מגיעות ידיעות על מתיחות רבה והפגנות במחאה נגד ועדת בקורת החוקה. בכמה מקומות ירתה המשטרה במפגינים ורבים נפצעו.

ספרד מלאימה את מקורות הנפט

הממשלה הספרדית פירסמה הודעה בענין מונופול הנפט האמורה, כי כדי להגן על ענייני האוצר של המדינה ועל ענייני הצרכנים הספרדים, הלאימה הממשלה והביאה במונופול את העסק הזה, שהכניס רווחים אגדיים לזרים שעסקו בו.

דרישת מינימום של שכר עבודה

הועד הפועל החליט לשלוח תזכיר לועדת החקירה הממשלתית בענייני שכר לפועלים בלתי־מקצועיים. התזכיר ידרוש לקבוע בארץ, בתור מינימום חוקי, את שכר העבודה של פועל המאוגד בהסתדרות, או לפחות להגביל את הניצול ע"י קביעת שכר מינימום.

לפני 40 שנה

הסוכנות היהודית מאשימה

הסוכנות היהודית האשימה היום באופן רישמי את שבע המדינות החברות בליגה הערבית בתוקפנות לגבי א"י, וביקשה ממועצת הביטחון להטיל סנקציות כלכליות ופוליטיות על הערבים, ואם יהיה צורך – *להשתמש בכוח כדי להכשיל את התנגדותם לחלוקה.*

שוב השתוללות דמים של הלגיון

השתוללות דמים של חיילי הלגיון הערבי בנווה שאנן שבחיפה. הלגיונרים ירו אל אוטובוסים יהודיים שעברו בכביש נוה שאנן. לאחר שורסרו את הכבוש ועצרו את התנועה.

התפוצצות חזקה אירעה בבית הנג'אדה בו שוכנים כמה משרדים ערביים. הדי הפיצוץ נשמעו בכל חלקי העיר. מהוגי ההגנה הודיעו כי אין להם כל קשר להתפוצצות באזור רושמיה.

מרד דרוזי "בתמיכה יהודית"

במפלגת הלבנון הודיעה, כי הכשילה נסיון של הדרוזים לתפוס את צופר ולהקים ממשלת מורדים.

איזו מכונה חכמה

מאת אריאנה הר־הכהן

אני מודה, לפני כעשר שנים עדיין אמרתי לעצמי ולאחרים: "סדין חשמלי"? מה פתאום? מתכבסים טוב, נצמדים אל מישהו חזק. מה אני, איזה שניצל שיטגן על אש קטנה כל הלילה? האם אתחשמל? הרי לא אסלח לעצמי.

אבל חברותי, גם אלה היותר צעירות ממני, לא הפסיקו להתפעל: "לא יודעים מה זה עד שלא מנסים". בנאלי, חבוט, אבל חודר לאט לאט למוח.

וכך מצאתי את עצמי יום אחד מזמינה אחד כזה, סדין חשמלי זאת אומרת, ממישהו שנסע ל"משביר". "הסחורה" כבר הגיעה בצהריים ואני, חסרת סבלנות כדרכי, החלטתי שכבר די קר ואפשר לנסות. קושרים אותו יפה למזרון שלא יזוז, מכסים בסדין, מדליקים על "3", מכסים בשמיכה, מתקלחים או לא ונכנסים למיטה, ואז מורידים את החום למינימום או מכבים. ומאז, וכל מי שניסתה ודאי יודעת – מזה לא נפרדים עוד.

מיד הכרזתי על הסדין כעל המצאת המאה.

"המצאות המאה" האחרות המשיכו לנחות עלינו בזו אחר זו ועם הופעתה של כל אחת מהן אמרתי לעצמי שוב ושוב, כאילו לא לומדים מהנסיון: "את זה אני באמת לא צריכה. מי צריך מעבד־מזון? כבר אי אפשר לחתוך כמה ירקות בידיים?" ונכנעתי. ובשביל מה טוסטר־אובן? לא די בתנור? וכן הלאה. הבית מתמלא במכשירים אבל המשותף להם מרחק למדי והופך אותם כמעט לתחביב האם גם יוצא משהו מזה, או בסך שווה כראי.

וכך עד שזה הגיע לאופנת מדיחי־הכלים, אשר הפכה אותם מחלום שרק מעטים יכלו להגשים אותו, למצרך כמעט עממי, אם כי לא זול, אשר החל מוצא את דרכו גם לדירותיהם הצנועות של קיבוצניקים. בהתחלה מכשיר אחד לחצי שנה לבתיהם של הנחשבים כאמידים למדי (דורה עשירה, ירושה, "כאילו" זכיה בלוטו) ולאט לאט גם ל"שכבות הנמוכות", בתשלומים ובשאר אמצעי פיתוי.

ושוב הכרזתי "לא", נשענת על תמיכתו הנמרצת של בן־זוגי שמיהר להכריז: "מה אתך, הרי באמת לא יישאר לי איך לעזור לך".

ובכל זאת יום אחד נשברתי. מאז הכנסתי גם את המדיח החמוד לרשימת "המצאות המאה" שאי־אפשר לחיות בלעדיהן. ימי עברו עלי בציפיה דרוכה לקראת הרגע שיתמלא המדיח בכלים כדי שאוכל להפעיל אותו. אפילו המצאתי דברים שאולי צריך להעביר עליהם שטיפה כי הם בטח צברו אבק בארון.

השבוע הוא הכין לי הפתעה של ממש ומאז אני מספרת לכולם על חכמתו, כאילו היה ילד שצריך להשוויץ בו באוזני מי שמוכן לשמוע. ומעשה שהיה כך היה: נכנסתי הביתה וראיתי שנשאר בו, במדיח, מקום פנוי לכוס בגודל בינוני. שתיתי כוס מים כי זה בריא, פיזרתי את אבקת הפלאים והפעלתי. הצליל המוכר נשמע והעסק התחיל לעבוד. פניתי לענייני וכעבור חמש דקות שמעתי שקט. ניגשתי וראיתי שאכן המכונה עומדת, אם כי האור המעיד על היותה מופעלת דולק ומה שיותר נורא – "ריח של חשמל", אם אתם מבינים למה אני מתכוונת, עולה מבפנים. כל התורה שלמדתי מפי איש השירות ברחה לי מהראש. ניסיתי להזיז משהו אבל זה לא זז. מרוב בלבול שכחתי שגם להוציא את התקע זאת אפשרות.

ואז נזכרתי, שהשכנה שלי אמרה לי קודם שאין מים כי היה פיצוץ בצינור. "דפקתי את המנוע", הכתה מחשבה בלוחות בראשי וכמעט התחלתי לבכות.

הלכתי מהבית כדי להימצא בין אנשים. מצאתי את בחור לבי וסיפרתי לו על האסון. בקור־רוח שאינו אופייני לו אמר: "לא נורא, כל דבר אפשר לתקן בעזר כסף" והלך הביתה.

כששבתי גם אני אחרי כחצי שעה בישר לי שהמים כפי הנראה הגיעו בינתיים והמחשב שמפעיל את המכונה גמר בלי עזרתי את כל הפעולות שהיה עליו לגמור.

איזו מכונה חכמה, ואני אפילו לא מקנאה בה על שהיא הרבה יותר חכמה ממני. מעכשיו באמת אסמוך עליה בכל. נשאר לי רק להתפלל ש"המצאת־המאה" הבאה תדע להתרוצץ בבית ולמצוא בפינות את כל הלכלוכים, תטפס על הרהיטים ותסיר את האבק, תוריד את השומן מהגז ותבריק את הפרסינה במקלחת.

בימים אלה מתקיימות בפאריס תצוגות האופנה של "התפירה העילית" לעונת אביב־קיץ 1988. הרבה מאוד תמונות מעניינות פלטה מכונת התמונות של אי.פי., ומהן דלינו שלוש: מימין – שמלת ערב של עמנואל אונגרו עם שרוולים דמויי פרחים; באמצע: שמלת כלה לבנה ועליה אפליקציה של שתי יונים וכיסוי ראש מעוצב כיונה אף הוא – יצירה של איב סאן־לורן; משמאל – יצירה של פאקו רבאן עשויה חתיכות משולשות של תקליטי קומפקט דיסק מעל שמלה נטולת כתפיות מזאמש ור.

פרס הסובלנות לאתי פולק מקול ישראל

אתי פולק, עורכת תכניות בכירה ב"קול ישראל" קיבלה בסוף השבוע את פרס הסובלנות, תרומת יבם ישראל, בעבור סידרת התכניות "ארץ אחת" שאותה ערכה.

הסידרה בת שש התכניות התמקדה ביחסים בין שני עמים – יהודים וערבים – בישראל 1987, ובכל הקשור לחיים המשותפים של שני עמים בארץ אחת.

הפרס בסך 1,000 דולאר הוענק לפולק על ידי יהושע מאור, מנכ"ל יבם, בטקס חגיגי בבית סוקולוב. את דברי הפתיחה נשאה יו"ר אגודת סובלנות, מיכל זמורה־כהן ובתום הטקס התקיים במקום רב־שיח בנושא "הבחירות בצל יחסים בין יהודים וערבים", בהשתתפות הח"כים יוסי שריד, עוזי ברעם ומשה ארנס, עורכת "דבר" חנה זמר ועורך "מעריב" עידו דיסנציק.

הטיפה המרה כסמל החירות

מאת איריס קלקא

תרבות הביבים, אליבא דג'ורג' אורוול, חיה ונושמת, ועתה היא עולה על האקרנים בדמותו של שתיין, גיבור סרטו החדש של פול שרדר, "עכבר הבארים". את התסריט כתב צ'ארלס בוקובסקי, שכרגיל כותב על דמויות שהטיפה המרה שוזרמת בדמן הופכת לנחלים. לעתים מתקבל הרושם שאובדן החושים הוא המצב הטבעי של גיבוריו, טיפוסים אינטליגנטים בדרך כלל, המסרבים להיות 'זרוקים ודפוקים', ובלבד שלא לנהל אורח לחיים מסודר. בוקובסקי עצמו, סופר אמריקאי ממוצא גרמני, שבגיל 68 עדיין מסרב להתמסד, מזדהה עם דמויותיו ואף למעלה מזה. הוא בא באהבתו לטיפה המרה וכמשחקיו עם המוות, או כך לפחות מעידה הביוגרפיה בעטיפת־עצמו המודפסת על גבי אחד מספריו. בין היתר מצוין על אותה כריכה (של הספר "הנערה היפה שבעיר") כי הסופר "בלתי מסוגל לעבודה, וניזון מאכילת סרטים של כונות־כתיבה".

גם ב"עכבר הבארים" דואג בוקובסקי לכך שלא תהיינה אי־הבנות. כדי שלא נטעה ביעוד שטיפוסיו מציבים לעצמם, נשתלת בסרט דמות של בתיסובים מסופקת, המעמיסה על גיבורנו השתוי רימויים הרואים על מצבו הקיומי. תוך כדי כך היא גם משדלת אותו לטעום את טעם הבורגנות, אך לשוא. לאחר לילה אחד בחברת גיבורת המשנה, בורח הגיבור, שאותו מגלם השחקן מייקל רוארק, אל חיק חברתו השתיינית. לאחר התפוגגות החשדות וחגים השניים את איחודם המחודש, בבאר, כמובן. בסוף הסרט שב הגיבור אל אחד מעיסוקיו החביבים, תיגרת ידיים עם המוזג שבבאר, לטיבוב נוסף של המצלמה על פנים צבות מאגרופים ופיות ניגרים מדם. אך האם הרס עצמי הוא שם המשחק? ואם האלכוהול הוא המסר (כפי שמרמז שם הסרט), איזה מין מסר הוא זה?

מה שברור, אין זה מסר של כשלון והידרדרות מהסוג המוכר, זה של שחקנים, בדרנים או זמרים, בקיצור אנשי בוהימה, שירדו מגדולתם, אלה החלו לשתות, בגעגועים הכוונה, כאשר מכירת הכרטיסים או התקליטים שלהם החלה להראות סימני תשישות. הם נחלצו או שלא נחלצו מהמשבר, אך בהחלט לא היו גיבורי אשפתות. הם שתו לבד (רצוי, הישר מהבקבוק), מעל גבי ספות עור בינוחות – לפחות בתחילת הירידה. ב"עכבר הבארים", לעומת זאת, תחילת וסוף הקאריירה של הגיבור מזוקקת באלכוהול. הגיבור קורא תיגר על החברה, על אלה המתגלחים כל בוקר ונוסעים שעה ארוכה במכוניות ממוזגות, לפני שהם חונים ליד מקום העבודה. כדי להבין מדוע האלכוהול משמש סמל התיגר ואבי הניהיליזם המודרני (ובכך אין לבוקובסקי הרבה מה לחדש), יש לפשפש מעט במוסד השתיה – באקס הלגימה, במיוחד זה הנעשה בצוותא, ובמה שבא אחריה.

הרבה נכתב על אודות תרבות הפאבים האנגלית על שעות השתיה המוזרות שלה, ועל עצם מוסד הפאב. גם כיום מחזיקים האנגלים בכמה שיאי עולם בשתיה, תודות למה שעדיין מכונה 'המעמד העובד'. בהקשר זה נאמר פעם כי "עבודה היא הקללה של המעמד השותה", וכל המוסיף גורע.

על השתיה באמריקה נכתב פחות ונראה לי שלא בצדק. החלוצים שיצאו מערבה היו חרוצים מאוד בחליצת פקקים, ממש שיכורים מלגלגות את אמריקה. להצדקתם יש לומר שאיכות המים במולדת החדשה היתה גרועה ושתיה עצמאים (אמנם לא לאורך זמן) באספקת יין לעצמם. הפרוטסטנטים היו אלה שהחלו להביע מחאה נגד מה שתפסו כהפקרות בשתיה, בדרך כלל ללא תמיכת הקתולים, שרובם היו יוצאי אירלנד. את ניצחונם הגדול חגגו הפרוטסטנטים למעלה ממאתיים שנה אחר כך, כשהצליחו להעביר את חוקי היובש המפורסמים. להמונים הצמאים, שחלקם הפכו ליצרני אלכוהול במחתרת, הותר באותה תקופה לשתות אך בירה רלילה עם אלכוהול בריכוז של חצי אחוז...

בחברה הקפיטליסטית־מודרנית, שבה הייצור חייב להיות 'צנוד' ממושמע, אין מקום לשתיה ללא הגבלה. היעילות דורשת שהפועלים יתייצבו לעבודה בזמן, ושיהיו פיכחים. פועל עם 'עבר של שתיה' אינוו יכול להגיע רחוק. משמעותה של המהפכה התעשייתית בהקשר זה היא הסטנדרטיזציה של העבודה בשכר ותיעולה לשעות מוגדרות היטב, לימים, וכיו"ב. כך גם לגבי מושג הפנאי, שגם הוא כפוף לזמן, אך לא למקום.

כשם שהשיבה הביתה בתורי המכוניות הצפופים (או, ברכבת התחתית המחניקה), מסמלת את פולחן סיום העבודה, כך גם האלכוהול החל לסמל את ההתרגעות, את המעבר למצב שאינו מוכתב על־פי צו היעילות.

בשעות הפנאי יכול הפרט לבטא את עצמיותו 'בלי חשבון', ותכונותיו הכימיות־פיסיולוגיות של האלכוהול עוזרות לו להגשים זאת. האלכוהול אמור להקל את המעבר למצב של ספונטניות, ליצירת תחושה מסוימת של קומונאליות מסוג זה הנוצרת כאשר אחד המבקרים בבאר מזמין את הנוכחים לסיבוב של משקה על חשבונו. אנו לא עוסקים כאן בשתיה בלתי מבוקרת. אלא בשתיה הכפופה לזמנים ולמקומות, לבית או למסבאה. לפיכך צריך 'לדעת לשתות', ולא כל זמן – אם לשאול מהביטוי האמריקאי – 'מתאים למסיבה'. מקום העבודה, לדוגמא, אינוו מקום יאה לשתיה, למעט בתקופת חג־המולד, ומסיבה זו נוצר פולקלור עשיר כל כך סביב מה שמתרחש לאחר המסיבה. פעם אחת בשנה אפשר 'להתפרק', באופן מבוקר, במקום העבודה, וביתר הזמן לוגמים כמויות רציניות של קפה. השתיה, בהיותה חלק מתרבות סבה עבודה היא פרה קדושה, מהווה לפיכך את סתום הביטחון של החברה הקפיטליסטית.

צ'ארלס בוקובסקי, או, במקרה דנן, גיבורו ב"עכבר הבארים", אינוו נמנה עם קהל מאמינים (בחברה או שלא בחברה) זה. אצלו הגיבור יוצא לחפש עבודה בשעות הפנאי שלו, פנאי אקראי למדי, שנוצר בין ביקור לביקור במסבאות החביבות עליו. הגיבור אינוו עובד כדי לחיות. הוא עובד, בהזדמנויות נדירות, כדי לשתות. 'אני שותה משמע אני קיים', הוא המוטו של הגיבור. אם אין הפרוטה מצויה בכיסו, יתחנן עכברנו למשקה בהקפה, ואם היא מצויה – ידאג שלא תישאר שם זמן רב מדי.

מעניין לציין כי גיבוריו של בוקובסקי אינם נוטלים סמים. הסם אינוו שייך בדרך כלל לתרבותם של המהוגנים, אנשי העבודה. סמים אינם נצרכים בפומבי והם מצרך יקר מדי. צרכניו יורדים למחתרת, מתחככים עם עולם הפשע, הם שייכים לתת־תרבות הדחויה כליל על ידי החברה. הסם אינוו מתאים לצרכיו של בוקובסקי ולמסר של "עכבר הבארים". בוקובסקי רוצה להכות את החברה בכשיר הקהה שלה עצמה ולחשוף דרך השתיה הבלתי מרוסנת של גיבורו את עולמם של השותים הסוטים, המשלים את עצמם שבידם החירות לעצב את גורלם.

אידי לונג

ממליץ ולהיפך

לאוהבי החומוס האורתודוכסי שלא אוהבים קוליפורמים

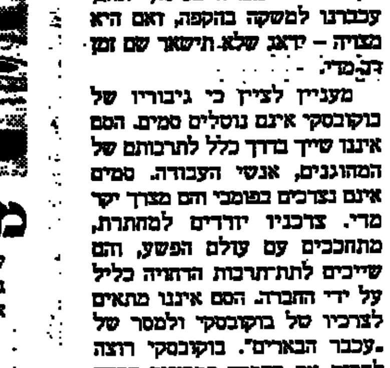

אחרי ש"מי וכי" קיבלו הכשר טלויזיוני לחומוס שהם מייצרים ההלם שם כבר על ניצול ההצלחה.

ומ־3.2.88, במשך שבועיים, אם אתה נכנס למקום שבו קונים "מי וכי", או לחנויות המפעל, וקונה 500 גר' חומוס אתה מקבל חינם 250 גר' טחינה.

מחיר 500 גר' חומוס הוא 5.5 ש"ח כולל מע"מ ואין לי מושג כמה עולה הטחינה, אבל מה זה אכפת לך, הרי את הטחינה אתה מקבל חינם!

מהפכה על הפנים

שימו לב
גברים בעיקר!
אפשר שייב מהפכני!

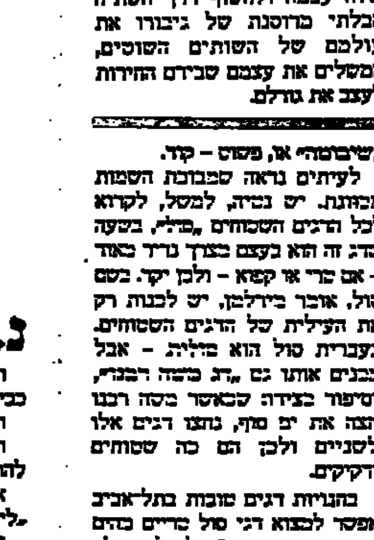

מכיל 80% אלוורה וכזה – לגבר שעדיין לא יודע מה זה [illegible] לעור שלו – [illegible] תכונות מרפאות, [illegible] מרכיבי לחות, [illegible] ואלכוהול באחוז [illegible].

שם המוצר "פירסט קלאס" הוא מיוצר ע"י [illegible] ומשווק בבקבוקים בני 150 סמ"ק במחיר 25 ש"ח הבקבוק.

ניתן להשיג ברשתות השיווק ובפרפומריות ואני באמת ממליצה שלא בשמחים, [illegible] מספיק גדולה [illegible] עליה עוד מהפכה.

נ. ב. להשוואה

רצה מי שרצה לדאוג לעקרת הבית ויצא מי שיצא [illegible] כביסה (להלן נ.ב.) במקום אבקת הכביסה.

ולא נ.ב. אחד אלא שלושה.

ולא רק בשביל לכבס אלא גם בשביל שיהיה על מה לדבר [illegible] להתווכח.

אז בשבוע שעבר פרסמנו את "רנה" היום קיבלנו [illegible] "ליקוויד" מתוצרת "סנכים" ו"פרסיל" מתוצרת גרמניה.

ובעוד ה"רנה" מתפאר שבנ.ב. שלו אפשר לכבס עד 90 [illegible] צלזיוס מתפארים המתחרים החדשים דווקא [illegible] נבוכות.

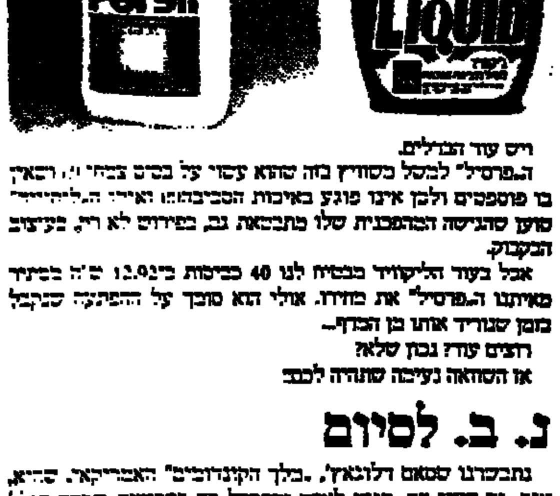

ויש עוד הבדלים.

ה"פרסיל" למשל משוויץ בזה שהוא עשוי על בסיס [illegible] בן פוספטים ולכן אינו פוגע באיכות הסביבה [illegible] שהגישה המהפכנית שלו מתבטאת גם, [illegible] המקבוק.

אבל בעוד הליקוויד מבטיח לנו 40 כביסות ב־12.95 ש"ח [illegible] מאיתנו ה"פרסיל" את מחירו. אולי הוא סומך על [illegible] בזמן שנוריד אותו מן המדף...

רוצים עוד נבון שלא?

אז השוואה נעימה שתהיה לכם!

נ. ב. לסיום

נתבשרנו ססאם דלוגאץ', "מלך הקונדומים" האמריקאי, [illegible] אגב, גם ציוני הם, בגיע לארץ [illegible] כוונתו הציונית להתקין קונדומים ברחובי המדינה. ואני לא [illegible] להבה... הרי את הבעיה הדמוגרפית לא נפתור בצורה כזאת.

טרי או קפוא – זאת השאלה!

מאת מרתה מייזלס

אתה יכול לשמוע דעות קוטביות לחלוטין במשרד מלא ישראלים – מבלי לערב פוליטיקה – אם אתה שואל האם הם נוהגים לבשל דגים בבתיהם ובמקרה שכן, באיזה סוג הם משתמשים, טריים או קפואים.

למשל דג "נסיכת הנילוס" הקפוא, שמיובא מקניה, העלה כל מיני תשובות. "זה טעים להפליא בכל צורות הבישול", קראה בהתפעלות אחת הנוכחות, בהוסיפה שהיא מבשלת המון דגים, אבל אך ורק קפואים, כי זה יותר זול. אך חברתה טענה כנגדה: "אפילו כמה חתיכות בטוסטר־אובן והיה לזה טעם 'דגי' נורא. גם כשאכלתי את זה בביתו של מישהו שמעתי אורח אחר לוחש: 'איפה החתול?'".

הטריות היא עניין אחר לגמרי. רוב האנשים שאוהבים דגים אוהבים אותם טריים, אך הם עלולים להירתע בגלל בעיית המחיר. "אני לא מתכוון לרוץ לנמל יפו עם שחר רק כדי לקנות חתיכת דג טרי תמורת מחיר מתקבל על הדעת", אמר לי תל־אביבי הגר בגפו. התשובות המקריות הללו הן, כמובן, סובייקטיביות. אפשר למצוא גם סוגים מסוימים של דגים, הן טריים הן קפואים, בעד 2 ש"ח פחות או יותר לקילו, גם מבלי לרדת לרציפים. בראש סולם המחירים אפשר למצוא מתחרות כמו סול שלם טרי במחיר 35 ש"ח, סטייק של לוקוס ב־40 ש"ח ואף פילה סול מיובא קפוא ממימי הים הצפוני במחיר הסמלי של 60 ש"ח לקילו. באמצע ישנו מגוון רחב של דגים הנמכרים תחת שמות שונים ומבלבלים. אין פלא שצרכנים רבים חשים עצמם מבולבלים.

"אין שום סיבה להפחית בערכו של דג מסוים רק משום שהוא קפוא", מצהיר אריאל מידלמן יליד ארגנטינה, אשר אי אפשר להימנע מלראות בו צד מעניין, בהיותו בעל חברת "אברס", המשרתת יבואני דגים.

דגים, בניגוד לבקר, אינם מעלים את ערכם על ידי יישון, מעיד מלמן. לכאורה זוהי סיבה טובה להעדיף קניית דגים טריים ולאכול אותם מיד. אך הוא ממהר להוסיף: "מיטב דגי האיכות הם אלה הנדגים ומוקפאים בים". דגים מוקפאים בים הם "יותר טריים מטריים".

הוא אומר שלדגים הקפואים אין אצלנו שם טוב בגלל דגי הפילה שיובאו בשנות ה־50 הקשות כדי לשמש חלבון זול בימי הצנע הרחוקים ההם. צרכנים רבים עדיין חושבים שמה שכונה באותם ימים "דג פילה" זהו סוג מסוים של דג ולא רק צורה של עיבוד.

הדג המיובא הקפוא בימינו הוא בעל איכות גבוהה יותר (הודות לשיטות משופרות של הקפאה של פילה וכלומר ללא עצמות) משום שאין מכסות יבוא על דגי פילה. לעומת זאת רשיונות יבוא על דגים שלמים ניתנים רק לכמה אלפי טונות בשנה, וזאת בגלל הסכם בין משרד התעשיה והמסחר לבין משרד החקלאות, הבא להגן על הדיג המקומי.

משרד החקלאות מנסה לאסור על יבוא כל סוג של דגים שלמים קפואים כדי למנוע את הטעיית הציבור העלול לקנותם בחשבו שאלה דגים טריים מהדיג המקומי. בכל אופן, רוב הדגים הקרויים דגים קפואים שלמים מגיעים ללא ראש וקרביים כי כך זול יותר להוביל אותם.

היבואנים טוענים שההגבלות המוטלות על כמויות וסוגים שונים של יבוא גורמות לעליה בלתי מוצדקת של המחירים לצרכן. "אין הצדקה לשלם פי חמישה יותר בעד דג מקומי טרי לעומת דג קפוא מיובא", מתלונן מידלמן, בהתעלמו דרך אגב מהעובדה, שלא תמיד הדג המקומי באמת יקר כל כך ביחס למיובא. הוא מעיד שאפילו דגים מקומיים נפוצים כמו הקרפיון (הכסיף) והאמנון יכולים לייבא כקפואים במחירים נמוכים בהרבה מעלות גידולם פה.

המכורים לדגים טריים, כולל אותי, לא משתכנעים בקלות שדגים קפואים טובים כמו אלה הטריים. אם מישהו מתעקש להכין בגריל, לאפות או לטגן דג עם מינימום של תבלינים הסיכוי הוא שדג טרי יתן תוצאות טובות יותר.

אין פלא שמשרד החקלאות הוא מליץ יושר נלהב של הדג הטרי. הדגים המקומיים נמכרים בדרך כלל לא קפואים אם כי יש גם יוצאים מן הכלל, כעשרה אחוזים מהאמנונים הגדלים בבריכות נמכרים מנוקים וקפואים ואפילו קרפיונים שנמכרים באופן מסורתי חיים, נמכרים לעתים קפואים ואחרים.

לפי משרד החקלאות יכול המדגה המקומי מגיע ל־25 אלף טון בשנה או לכמחצית מ־50 אלף טון שאנו צורכים בשנה. יותר מחצי הייצור המקומי בא מגידול בבריכות, בעיקר קרפיון ואמנונים. אחריהם, בכמויות יותר קטנות באים הכסיף, הבורי, הפורל ועוד. השאר בא מדייג־שתות לחופי הים התיכון (במגמון גדול), דייג בכנרת (בעיקר סרדינים) ודייג־מרחקים של ספינות ישראליות ליד מזרח ודרום אפריקה.

אין זה צריך להפתיע אותנו שעלינו לשלם מחירים גבוהים בעד מרבית הדגים הטריים, טוענים בחוגי משרד החקלאות. "בכל מקום בעולם מודעים הצרכנים לעובדה שדג טרי עולה באיכותו על זה הקפוא, ועל זה צריך לשלם". מצהיר דורון קדרי, מנהל המח' לדייג ימי, ודבריו מחוזקים על ידי אורי דור, מנהל מחלקת המדגה.

גידול הדגים בישראל, אומרים הנ"ל, אינוו מסובסד, להוציא תמריץ מזערי ליצוא.

פיקוח על המחיר קיים רק לגבי סוג אחד של דגים בישראל כיום, זהו הקרפיון החי והוא העומד על 4.50 ש"ח לקילו לצרכן. אין עוד פיקוח על המחיר שנוטלים בעד הספקת דג קרפיון מנוקה וחנויות רבות גובות שקל אחד לקילו.

סרגוס · קרפיון · ורדית מצויה

מחיריהם של שאר הדגים הטריים נעים מיום ליום בהתאם לביקוש ולהיצע.

מקומות הממכר היקרים ביותר לדגים הם החנויות הפרטיות הממוקמות באזורים היותר אמידים. ברשתות השיווק המחירים יותר סבירים אך המבחר פחות עשיר, השווקים הפתוחים, כמו שוק הכרמל בתל־אביב, זולים בהרבה אך הלקוחות זקוקים לכוח שיפוט ולבקיאות כדי לבחור את הרצוי להם. הכי זול וטרי זה לקנות בנמלים כאשר הספינות מגיעות לשם. דניאל רוגוב, שכותב מתכונים בשביל הג'רוזלם פוסט, אומר לי שהכי טוב לקנות בנמל יפו בין השעות 7–5.30 בבוקר בכל יום מימות השבוע, כולל שבתות. המחירים ב־30–50 אחוז נמוכים מאשר בחנויות הטובות. בשעות המאוחרות יותר נמכרים הדגים ברציפים של נמל יפו, על ידי רוכלים, וטריותם אינה מובטחת. רוגוב אומר שלא לגעת בדגים הנמכרים ממשאיות בנמלים. המשאית היא ההוכחה שהדגים הגיעו באו"ש. הם עלולים אף להיות דגים קפואים מופשרים.

בנמל תל־אביב הישן (ליד הקצה הצפוני של רחוב הירקון) השעות "תרבותיות" יותר לאנין־הטעם העירוני: בימי חמישי בין השעות 9–11 בבוקר מוכרים הדייגים את שללם. זהו שירות למסעדנים, למוכרי דגים וליחידים יודעי־סגולה.

תושבי חיפה המעוניינים בכך יורדים לנמל הקישון וקונים דגים ישר מאחד מארבעת בתי הקירור שהוקמו כדי לאחסן את דגי הים הטריים לפני מכירתם לחנויות ולמסעדות. המוכרים מסכימים בד"כ לנקות את הדגים לבקשתם של לקוחות יחידים. שוק דגים מאורגן זה נמצא תחת פיקוחם של משרד החקלאות ומשרד הבריאות.

המוכרים פתוחים כמעט בבוקר כל השבוע אך לקנות פרטים רצויים בעיקר בין השעות 8 בבוקר עד 3 אחה"צ. אם צורת קניה זאת נראית פריפריאלית מדי לא מזמן נפתחה חנות לממכר קמעונאי בנמל חיפה הנקראת שער דגים, אך המחירים בה ללא ספק גבוהים יותר. לעומת זאת השירות ניתן לכל. קוראי חיפה מוזהרים שלא לבלבל בין נמל הדייג של הקישון הנמצא ליד "מספנות ישראל" לבין נמל הקישון שמעבר למפרץ.

תושבי תל־אביב יכולים למצוא מגוון רחב של דגים במחירים סבירים במקום לא יאמן: ההיפר קראוף ביד אליהו מול איצטדיון הכדורסל, זהו המקום היחיד שבו ראיתי זן חדש לגמרי של אמנון הנמכר קפוא ושמו "אדמונית". ביום ד' בבוקר ועד שעת הסגירה ביום ו' החנות פתוחה 24 שעות ביממה.

הבעיה המרכזית המתעוררת בעת קניית דגים בארץ היא הבלבול בשמותיהם. לרוב הדגים יש שמות "רשמיים" עבריים, שמות עבריים של יום־יום ומשתמשים גם בשמות האנגליים או הבינלאומיים ובשמות הערביים. אפילו הבקלה הפשוט אינוו הבקלה האמיתי, שהוא קוד שניצוד בחופי פורטוגל. מה שקרוי בקלה בארץ הוא היק בחופי דרום אפריקה, ובערבוב זה אשמים דווקא הפורטוגלים, שיצוו אותו כאשר נוצר מחסור בקוד.

קוד אמיתי קרוי בארץ "שיבוטה" או, פשוט – קוד.

לעיתים נראה שבבוכת השמות מכוונת. יש נטיה, למשל, לקרוא לכל הדגים השטוחים "סול", בשעה שדג זה הוא בעצם מצרך נדיר מאוד – אם טרי או קפוא – ולכן יקר. בשם סול, אומר בירלמן, יש לכנות רק את העילית של הדגים השטוחים. בעברית סול הוא מליית – אבל מכנים אותו גם "דג משה רבנו", וסיפור בצידה: שכאשר משה רבנו חצה את ים סוף, נחצו דגים אלו לשניים ולכן הם כה שטוחים ודקיקים.

בחנויות דגים טובות בתל־אביב אפשר למצוא דגי סול טריים כהים הגליבן בעד 35 ש"ח לקילו. פילה קפוא של "סול כהים הצפוני" יש רק בשני הסניפים של רשת "פלקון" היבואן, בתל־אביב ובהרצליה. מוכרים אותו ב־60 ש"ח לקילו, מה שהופך אותו לדג היקר ביותר בשוק, לבד מהאלתית המעושנת הקוויאר.

כה שכבונה בפי כל "סול", הם בעצם, נתחי פילה של פליים, גם הוא דג שטוח, אבל יותר נפוץ וזול – פחות מ־12 ש"ח לקילו. המוכר הישר יכתוב "פליים", לפחות בסוגריים, ליד השם סול. גם "פלאונדר" נמכר לפעמים בשם סול.

בלבורת נוספת מכוונה בנתחי הדג המיועדים לסטייקים. בראש הסולם ניצב הלוקוס הטרי, הבא מהים התיכון ונמכר בחנויות הטובות בעד 40 ש"ח לקילו. יש לו אידרה יחידה ומעט מאוד פחת. בדגים טריים יש בד"כ 50 אחוז פחת – או "בזבוז". אם אתה מוצא סטייק לוקוס במחיר נמוך בהרבה, יכול להיות שזה דג קפוא שהופשר. אם לא הופשר לפני זמן רב, אין בו כל נזק. אבל יש פה תרמית: דג קפוא מיובא צריך להימכר כשהוא קפוא.

תרמית גרועה יותר יש בהצגת המסוף הטרי בשם לוקוס. לרוע המזל השניים דומים מאוד, בעיקר כשהם חתוכים לנתחי סטייק – אבל הטעם שונה לחלוטין, ולמסוף יש מירקם של ספוג ורפע עצמות דקיקות ובחוצעות. היזהרו בעיקר ב"סטייק לוקוס" הנמכר במחירי מציאה בשווקים הפתוחים, זה בוודאי לא זה.

רשימת דגים ושמותיהם בשוק

קפואים, יבוא
שיבוטה (קוד)
סול (פלונדריה)
מרלוזה (הייק)
לשונית (הליבוט)
בקלה
מרלוזה
נסיכת הנילוס, יאורן
פוטית, סולית, "סול" (פליים)
רוטברש (וירדן)
והכון

דגי ים התיכון
מליטה
מוסר
לוקוס (דקר)
בקלה
פלמידה
פוטית (זהוב הים)
סקומבריה (מקרל)
ורדית (ורדיזה)
ברבוניה
שפרי
מרדין
פריזה
סול, סולית, סרגוס (משה רבנו)

דגי בריכות וכנרת
קרפיון
בורי
לבנון (סרדין הכנרת)
אמנון (מושט)
אדמונית
כסיף
פורל

■ יפאן

כולם מעמד בינוני

אפשר שאמריקה ויפאן כועסות זו על זו בגלל ענייני מסחר, אבל מעולם כמעט לא היו הקשרים הבטחוניים ביניהן טובים יותר. מזכיר ההגנה החדש של ארה"ב, פראנק קאלוצ'י, יסתדר בוודאי יפה עם עמיתו היפאני, החדש גם הוא, ססוטומו קאווארה. השניים נפגשו בוושינגטון ב־19 בינואר.

יפאן היא השותף של המערב באוקיאנוס השקט והיא עדיין איננה ערנית בתפקידה זה כפי שארה"ב היתה רוצה; אבל שוב אין היא ממאנת לשלם בעד איוש התפקיד הזה. האסטרטגיה הבטחונית בת 15 השנים שהחלה ב־1976 תגיע לסיומה ב־1990. יפאן חושבת עכשיו על תכנית הגנה לתקופת הביניים הבאה, לשנות הכספים 1991 עד 1995. היא עלולה להחליט לא רק להוציא יותר כסף, אלא גם לאשר רשמית כי לכוחותיה החמושים יש תפקיד גדול יותר מאשר הגנת הטריטוריה היפאנית בלבד. ארה"ב רוצה שיפאן תהיה מוכנה להתמודד עם תוקף צפוי (כלומר, ברה"מ) בשלב מוקדם של מעשי האיבה. יפאן מסוגלת לחלוש על הים היפאני מצפון למדינה ולכלוא חלק גדול מן הצי הפאציפי הסובייטי ליד ולאדיווסטוק. כ־79 מתוך 111 הצוללות הסובייטיות החונות, לפי ההשערה, בבסיס זה נועדו לתקוף את הצי האמריקאי השביעי.

יפאן מרצה כבר עכשיו את האמריקאים על־ידי שיפור הגנת נתיבי הים שלה, שעליהם היא מפקחת בטווח של כ־1,000 מיל ימי. היא גם נהפכת למוציאת־כספים צבאית גדולה מאוד. לשנת הכספים, המתחילה במארס, מתכננת יפאן להגדיל את הוצאות ההגנה שלה ב־5.2% עד 3.67 טריליון ין (28 מיליארד דולר), לעומת 2.6 טריליון ין ב־1982. לאחר עליית הין, הרי הוצאותיה במונחים דולריים נראית לא רעה כלל. לפי החישוב היפאני הרשמי לגבי הוצאות ההגנה ל־1988, יגיעו אלה ל־1.01% מן התל"ג. *מומחי הגנה בלתי־רשמיים אומרים*, כי לפי הגדרות נאט"ו (ההפרש הגדול ביותר הוא הכללת הפנסיות הצבאיות) יהיו ההוצאות היפאניות 1.5% מן התל"ג – או כ־40 מיליארד דולר, דהיינו הוצאת ההגנה השלישית בגודלה בעולם אחרי ארה"ב וברה"מ.

ראש הממשלה, נובורו טאקשיטה, אומר כי הקבינט שוב אינו מחוייב להחלטת 1976, אשר ניטשה למעשה בשנה שעברה ואשר הגבילה את תקציב ההגנה לאחוז אחד מן התל"ג (זה מסביר את הגדרות ההוצאה המעוותות).

תקציב השנה הבאה כבר מעיד על קצת דמיון. הוא מכיל תשלום ראשון בעד מערכות טילים נגד מטוסים „אגיס", שיותקנו בשמונה ספינות: מחקר ופיתוח למטוס קרב חדש, ומעניין מכל – המחקר לראדאר „מעבר־לאופק". כל שלושת הפרוייקטים מכילים ציוד היי־טק קונוונציונלי מן הסוג שהאמריקאים, סבורים שיזדקקו לו במקרה שתפרוץ מלחמה לא־גרעינית במערב האוקיאנוס השקט. הכל יזדקקו ליותר כסף, ומשמעות הדבר גידול מתמיד של הוצאות ההגנה של יפאן אל תוך שנות ה־90. הראדאר מטיפוס „מעבר לאופק", שבו עשויים היפאנים להשתמש כדי לעקוב אחר טילים שישוגרו מטריטוריה סובייטית, מרמז על שכלול ההגנה היפאנית.

היפאנים עשויים להיות מקור גדל והולך של טכנולוגיה צבאית (אף שיפאן עדיין צריכה לחזור ולהבטיח לארה"ב כי היא מסוגלת לשמור סודות היי־טק). קודמו של טאקשיטה, יאסוהירו נאקאסונה, הביא למעורבותה של יפאן ביוזמת ההגנה האסטרטגית של הנשיא רייגן, ופיקח על משלוחי הטכנולוגיה הצבאית מיפאן לארה"ב. תחת נאקאסונה הסכימו יפאן וארה"ב לפתח יחד את המטוס החדש, XSF, אף שתעשיית המטוסים היפאנית רצתה לעשות זאת בעצמה.

לנאקאסונה היה היתרון של תזווה אוהדת ברעת־הקהל. טאקשיטה יכול לבנות על כך, אבל יצטרך להיות זהיר: חימוש מחודש הוא עדיין נושא רגיש ביפאן. שכנותיה של יפאן, בעיקר סין, חושדות בכוונותיה. אבל לביקורתה של סין יש היום פחות משקל בעיני ממשלה יפאנית, היודעת היכן טמונים האינטרסים העיקריים שלה. עד 1990, שאז תתחיל תכנית ההגנה הבאה, אולי תסכים יפאן אפילו לגלות מה היא יודעת.

הגילוי המצולם האחרון על פעילותו של קורט ואלדהיים במלחמת העולם השניה. השבוע פירסם השבועון המערב־גרמני „דר שפיגל" את תצלומו של ואלדהיים מ־1942, במרכז, יחד עם אנטה פאבליך (משמאל) המנהיג של מדינת הבובות הנאצית של קרואטיה, ומייג'ור ג'נרל פרידריך שטאל, שכונה המפקד הגרמני של הטבח בקוזארה (מימין).

■ ספרד

המטוסים מסולקים

עד 1991 יעזבו האחרונים מבין 72 מטוסי קרב־הפצצה אף־16 של ארה"ב את הבסיס האווירי טורחון שליד מאדריד. בכך תסתיים נוכחותם המבצעית של מטוסי קרב אמריקאים בספרד, שהחלה בשנות ה־50. עתה מסכימים האמריקאים, תוך ויכוח נוקב, להעביר משם את המטוסים, על־פי הסכם שייכנס לתוקפו בחודש מאי.

הספרדים נוטים לראות בפעילות הצבאית האמריקאית בארצם זכר לשנים שבהן תמכה ארה"ב בדיקטאטורה של פראנקו. רבים מהם אף היו רוצים לראות בפרישת ספרד מנאט"ו. ראש־הממשלה הסוציאליסטי פיליפה גונזאלס, הגה את סילוקם של מטוסי אף־16, כפתרון שיוכל לרכך את העוינות כלפי נאט"ו, ודרישות נוספות לפינויים של עוד כוחות ובסיסים אמריקאיים מספרד. נראה שזו אכן עיסקה מפולחת. גונזאלס, כמוהו כארה"ב וכיתר חברות נאט"ו, מעוניין שספרד תשאר חברה בברית, ואילו נוכחותם של המטוסים על אדמתה, קשה לומר שהיא חיונית לבטחון המערב.

המחלוקת החריפה נוכח התעלמותו של גונזאלס מנטיית הפנטאגון לדבוק בבסיסים מכל סוג שהוא, במיוחד בבסיסים שמעבר לים. מנהלי המשא־ומתן מטעם ארה"ב הפריזו בעוצמתה ובהיקפה של טענתם, כי סילוק המטוסים יסב נזק כבד לברית. לקביעה זו לא היה יסוד. מטוסי אף־16 מוצבים בספרד בעיקר לחיזוק הכוחות במרכז ובמערב הים־התיכון. ההכרזות החוזרות של ארה"ב, כי סילוק המטוסים יגרום אסון לנאט"ו, רק הקשה את קבלת ההחלטה. כדיווחו־הם של כתבי „אקונומיסט" ביוון ובתורכיה – גם בשתי ארצות אלה ניטש ויכוח על עתידם של הבסיסים האמריקאיים – לא תהיה לצעדה של ספרד השפעה על ההחלטות שיפלו במדינות אלה. הן ביוון והן בתורכיה, החשש מפני אובדן הסיוע הצבאי האמריקאי, מבטיח בלימת כל נסיון להביא לפינוי הבסיסים.

הסכנה טמונה במקום אחר. הנסיגה מספרד לא היתה מעוררת כל הד אילו היתה מוצגת כהצבה־מחדש של הכוחות. אך בארה"ב רואים זאת עתה כצעד שלב בהתנערות האירופית, מה שמגביר את הלחץ לקיצוץ בכוחות ארה"ב באירופה.

מה יקרה למטוסי אף־16 המיותמים, עוד לא ידוע. חיל־האוויר האמריקאי מעוניין להציבם במקום אחר באירופה, וכבר היו פניות בנדון אל כמה מדינות. אחד הקשיים העלולים לעמוד למכשול בפני ההצבה־מחדש הוא האיסור שהטיל הקונגרס על הקצאת כספים אמריקאיים להצבה על אדמת אירופה. ספרד הסכימה לשלם את מחצית הסכום, שעלול להגיע ל־500 מיליון דולאר; גם מערב־גרמניה הציעה את תרומתה, כדי למנוע את החזיון של פינוי כוחות אמריקאיים מאירופה. החלופה המוצעת הטובה ביותר היא בסיס האוויר קומיסו בסיציליה (ששופץ, כדי לאפשר קליטתם של טילי שיוט, אשר על צמצומם זה אך הוחלט בפסגת רייגן־גורבאצ'וב). שלא כמאדריד, קומיסו נמצאת בטווח סביר ממוקדי איו"ב אפשריים.

■ ארה"ב

משחק בכלי נשק

על־פי מחקר שנוהל בטקסס, יותר ממחצית האוחזים באקדח בארה"ב מחזיקים את נשקם טעון. הם סבורים, כנראה, שאקדח לא־טעון תצור, והא חסר־תועלת בשעת חרום.

בחופשת חג־המולד שילמו שש משפחות מחיר יקר על אמצעי ההתגוננות שברשותם. ששה ילדים נורו בעת משחק ב„שוטרים וגנבים" בפרבר של יוסטון. הילדים השתמשו בכלי־נשק של הוריהם או קרוביהם. שלושה נהרגו, אחד התעוור. לפני שנתיים היה הקטל באיזור יוסטון אף חמור יותר. ב־13 תאונות נורו ילדים. ששה מתוכם נהרגו. בסך־הכל, אומרים מומחים, גרמו תאונות־ירי למותם של 1600 איש ב־1984, קרוב ל־300 מתוכם ילדים מתחת לגיל 15. סבירות האפשרות שכלי־נשק ביתיים יגרמו למותו של חבר או של קרוב משפחה, גדולה פי 12 מסכנת הריגה בידי תוקפים.

נראה שהסכנה לילדים החמורה משהוכנסו לשימוש אקדחים עשויים פלאסטיק, הדומים במראם לאקדחי צעצוע. אנשים הנשאים עליהם אקדחי פלאסטיק יכולים לעבור, בלי שיאותרו, בבדיקה בטחונית. מסיבה זו, הניחו, כי ייאסר השימוש באקדחי פלאסטיק במסגרת החקיקה החדשה שמציע הממשל. אף „אגודת הרובה הלאומי", שהיא שדולת־הנשק בארה"ב, שכנעה את התובע־הכללי שלא להאיץ חקיקה זו, לפחות זמנית. לטענתה, הפתרון לתאונות־ירי אינו באיסור השימוש בכלי־הנשק, אלא בחינוכם של ההורים וילדיהם כיצד להשתמש בהם.

מספר מקרי הירי בצעירים בני 12–15, שלא היו מקרי תאונה, הסתכם ב־27,000 (פצועים או הרוגים) ב־1985, לעומת ממוצע של 16,500 מקרים בכל אחת משלוש השנים שקדמו לה. האקדחים נמצאים בשפע ומחירם כה זול, עד כי די בתקופת שוד קטנה אחת, כדי לממן רכישת אקדח. מפיצי סמים צעירים יכולים להרשות לעצמם לקנות תת־מקלעים ורובי תקיפה, ונוהלי הסדרת מכירתם של כלי־הנשק הם צנועים ביותר. אף־על־פי שסקרי דעת־קהל מלמדים, שרוב האמריקאים מעדיפים חוקי נשק מחמירים יותר, רק בשש מדינות – בניו־יורק, ניו־ג'רזי, מסצ'וסטס, הוואי, מישיגן ומינסוטה – דורשים היתר לרכישת כלי־נשק ורשיון לנשיאתם. בפלורידה הקלו לאחרונה השלטונות את הפיקוח, והתירו כחוק נשיאת נשק לכל מי שאינו מורשע באלימות, שאינו חולה נפש רשום ושלא הורשעו כמה פעמים בגין שיכרות.

על הילדים בערים הגדולות והלא־כל־כך גדולות ללמוד לחיות עם האקדח. יריות אקדח הן דבר שבשגרה בגטאות, שבהם מתגוררים רבים מהם. יותר ויותר אפשר למצוא אקדחים גם בבתי־הספר. אגרופים ואפילו סכינים אבד עליהם הכלח. שופט בבולטימור מצא כי בבית־ספר תיכון אחד בעיר כמחצית התלמידים הודו, כי נשאו אקדח לפחות פעם אחת; יותר מ־60 אחוז מהתלמידים „מכירים מישהו" שברשותו היה לאחרונה כלי־נשק ו־60 אחוז מכירים מישהו שנורה, נשדד או שאיימו עליו בירייה בבית־הספר. אחריות חלקית יש לתלות בעוני בערים, אך ייתכן שגם קלינט איסטווד ורמבו יידרשו לתת את הדין.

■ צרפת

התאווה לעתונות

בעבר אהבו הצרפתים עתונים. הם עיצבו את חברתם דרך העתונות. בימים שזולא ירה את „אני מאשים" לעבר העודכים, היו הצרפתים גדולי צרכני העתונים. הם המשיכו לדבוק בתשוקתם זו במשך חלק הגון מן המאה ה־20. מאז שנות ה־50 התשוקה לעתונות גוועת והולכת. הצרפתים קוראים עכשיו בממוצע פחות ממחצית כמות העתונים היומיים שקוראים הבריטים או המערב־גרמנים: למעשה, הם קוראים, יחסית, פחות כמעט מכל אומה מערבית אחרת. היומון הפריסאי „לה מאטן" התקפל בשבוע שעבר, הן משום שלא היה טוב ביותר והן משום שלא נותרו לו די קוראים.

אם העתונים מטילים עליהם שעמום, הצרפתים הם עכשיו קוני כתבי־העת השבועיים ביותר בעולם. כתבי־עת מכל מין בצרפת, מוציאים 1,354 עותקים על כל 1,000 אזרחים. חמישה שבועוני חדשות ושורה נוצצת של פרסומי נשים, הם רק חלק קטן מהתפרצות זו. כמחצית כתבי־העת הנמכרים הם שבועונים, הבוחנים את מה שהצרפתים עומדים לראות בטלוויזיה, או את מה שהם ראו עד כה. תריסר כתבי־עת מתחרים בתוך שוק הכורסות המסוחף הזה. המוביל הוא „JOURS TELE 7", הנמכר בשלושה מיליון עותקים בשבוע. בהתחשב בביקתיות של הטלוויזיה הצרפתית, זהו עוד בזיון לעתונות היומית.

11 העתונים היומיים הארציים (שבסיסם בפאריס) מפסידים ברובם, או מתקיימים בקושי. „לה מונד" הנשגב, אף שחזר והתאושש בעזרת עורכו הנוכחי, אנדרה פונטיין, שקוע בחובות כבדים. „לה פיגארו" השמרני, הנמכר יותר מכולם, כ־420,000 עותקים ביום, מחזיק מעמד מבחינה כספית בזכות מוספי סוף השבוע הנוצצים שלו. „ליבראסיון" ההרפתקני כושל, ככל הנראה. ה־11 מוכרים, כולם יחד, פחות עותקים (2.7 מיליון) משמוכר מדריך הטלוויזיה הראשי בעצמו. העתונים האזוריים חזקים יותר: 70% ממכירות העתונים היומיים בצרפת. אבל גם מספרם שלהם פחת והם איבדו קוראים בשנים האחרונות.

הטלוויזיה איננה הגורם היחיד להתבוססותה של מסורת העתון, אף־כי היא גורם לא מבוטל. על־פי האומדן צופים הצרפתים בטלוויזיה 192 דקות ביום בממוצע, מה שמסביר במידה מסויימת מדוע 70% מהם מתרחקים מעתונים. או שהם מקבלים מן התיבה את כל האינפורמציה הדרושה להם, הם אומרים, או שאין להם זמן לקרוא עתונים.

פייר אלבר, ראש מכון העתונות הצרפתי, מעיר: „הצרפתים אינם אוהבים עוד את עתוניהם. דרוש סוג חדש של עתונאות". הסוג [illegible] הבריטי או „בילד צייטונג" המערב־גרמני, לא־יצלח כנראה בצרפת. השוק הצרפתי ברמתו הזו לא מראה סימני התרחבות. הפתרון הטוב ביותר לעתוניה של צרפת, חוץ מציור רב־עוצמה לשיבוש שידורי הטלוויזיה, הוא כנראה יותר דעות מקוריות ופחות חד־צדדיות מייגעת.

■ ארגנטינה

הנשיא מוותר לצבא

לכידתו של סגן־אלוף אלדו ריקו, לאחר שנכשל שנית בביצוע הפיכה, היתה הפרסומת *הטובה ביותר שזכה לה צבא ארגנטינה המושמץ* זה שנים רבות. בתמיכתו בממשלה האזרחית עשה הצבא צעד לקראת שילובו מחדש בחיים הנורמאליים. הוא חיזק גם את זרועו שלו במאבקיו עם הנשיא אלפונסין, שיימשכו ללא ספק.

התקוממותו של קולונל ריקו בחודש אפריל שעבר נגד אחת הממשלות הדמוקראטיות המבטיחות ביותר, גבלה בטראגדיה. ההצגה החוזרת, בינואר, היתה פארסה טהורה. הקולונל המורד, *שתלויות ועומדות נגדו האשמות כבדות*, התחמק ממעצר־בית כשנמלט ממועדון כפרי מחוץ לבואנוס־איירס ב־15 בינואר. הוא הסתגר, יחד עם 100 מתומכיו, בבסיס הצבאי ליד העיירה הקטנה מונטה קאסרוס, כ־400 מיל בצפון לבואנוס־איירס, על גבול בראזיל. בעקבותיו התקוממו חמישה חילות מצב אחרים.

המרד הגיע לקיצו ב־18 בינואר, בדרך אבסורדית, במקצת. כוח קטן של כ־1,500 איש, עם 30 טנקים, סגר על המורדים במהירות כמו זו של חניבעל בחצותו את האלפים. בהגיעם למקום הסכנה התמהמהו אנשי הכוח והפחידו רק את העצים. קולונל ריקו, שהבריז כי יילחם עד הסוף בשום ש„יש לי דם ספרדי, ודם זה לעולם לא נכנע", נכנע מיד. ההתקוממויות הזעירות האחרות התמוטטו גם הן. בסך־הכל נאסרו 282 מתמרדים, לרבות 60 קצינים. קולונל ריקו צפוי עכשיו *לעונש מאסר של 25 שנים*.

נשים כפריות זקנות במונטה קאסרוס אומרות, כי בפעם הראשונה בחייהן שמחו לראות טנקים ברחובות. אופטימיסטים, ובהם הנשיא אלפונסין, פוליטיקאים מגוונים שונים *של הקשת הפוליטית ועתונאים רבים טוענים*, כי הדמוקראטיה התחזקה. 300 המתמרדים של קולונל ריקו לא היו אולי מרחיקים־לכת כל־כך לולא הקפידו הארגנטינאים על חופשת הקיץ שלהם בינואר, באותה אדיקות שעושים זאת הצרפתים באוגוסט.

גנרל חואן ראמון מאברגאניה, ראש הגיס השני, אשר אנשיו נשלחו נגד קולונל ריקו, אומר כי הצבא הוכיח את נכונותו להכפיף עצמו לממשלה הנבחרת. אם הפרקליטים הצבאיים, שהתחילו להכין תביעה נגד המתמרדים ב־19 בינואר, יעשו זאת במרץ, תוכח הקצונה הגבוהה כי זכתה למקום בחיק המשפחה הארגנטינית.

מכל מקום, יהיה זה לא נבון מצד אלפונסין לפנות עורף לחיילים. נכונות לדכא קצין מתמרד המפר את פי מפקדיו איננה מעידה עדיין על נאמנות אזרחית אמיתית. הנשיא עשה כבר עד כה ויתורים עצומים לחיילים. הוא דיכא את ההתמרדות הקודמת של קולונל ריקו רק על־ידי ניקויו של כמעט כל לובש מדים *מאשמה של הפרת זכויות האדם בימי „המלחמה המלוכלכת"* בין לוחמי הגרילה השמאליים והממשלה הצבאית בשנות ה־70.

לקולונל עצמו הוחזרה דרגתו הצבאית בדצמבר, וניתנה לו הזכות להישפט בפני חבריו למדים על בריחתו ממעצר הבית שהוטל עליו. קצין ימי, שהיה מעורב ב„מלחמה המלוכלכת", הועלה בדרגה והוחזר לשירות בחודש שעבר. בעיני קצינים רבים לא נראו אולי שיטותיו של קולונל ריקו ולכן פעלו נגדו, אבל רבים עדיין שותפים להשקפתו כי „המלחמה המלוכלכת" היתה קרב ראוי לשבח נגד מהפכה.

החיילים ימשיכו ללחוץ על אלפונסין להפסיק את ההליכים המשפטיים בעניין „המלחמה המלוכלכת", ולמען יותר כספים ונשק. הוא גם נאבק על אישורם של צעדים כלכליים לא־פופולאריים במדינה שדחתה את מפלגתו דחייה סוחפת כל־כך בבחירות הביניים שהתקיימו בחודש ספטמבר האחרון. עם אינפלציה המגיעה עד 175% וגרעון תקציבי השווה ל־7% מן התל"ג בשנה שעברה, המדינה מחפשת כסף מן החוץ כדי למנוע הכבדה על החוב החיצון של 52 מיליארד דולר. הסכם על הלוואה תומכת בסך 1.43 מיליארד דולר מטעם קרן המטבע הבין־לאומית מתנדנד. תפיסת הקולונל המתמרד נתנה לאלפונסין מרווח נשימה, לא יותר.

מנהיגים וכובעים. הנשיא מובארק השבוע בטקסאס עם כובע קאובוי, ראש ממשלת הודו גאנדי עם טורבאן מסורתי מרג'סטאן, וכובע מחבל אסאם.
צילום רדיה אי־פי.

■ אפגניסטן

מה יהיה לאחר שהסובייטים יעזבו

האם שמונה שנים לאחר שפלשו הסובייטים לאפגניסטן הם אכן עומדים לפנותה? „לא תהיה להם ברירה", מפטיר יונוס חאליס בן 70, מנהיג ברית המחתרת האפגנית, במטהו שבעיר הגבול הפאקיסטנית פשאואר. ואם לא? „אם לא, נמשיך בג'יהאד", הוא מכריז.

ב־20 בינואר החל המתווך מטניסטאן, דייגו קורדובז, בסבב שיחות חדש בפאקיסטאן ובאפגניסטן. על־פי „פראוודה", ייתכן שסבב זה יוליך לנסיגת הסובייטים מאפגניסטן החל ב־1 במאי.

הסובייטים משדרים מדי יום רמזים, שמקורם הן בקאבול והן במוסקווה, כי אכן בכוונתם לפנות את 115,000 החיילים המוצבים באפגניסטן. כוחות הגרילה אינם נותנים בהם אמון. לדבריהם, ברה"מ אינה מראה כל סימן של היענות בנושא העיקרי: מה יהיה אופיה של הממשלה שתשלוט באפגניסטן. בביקורו בקאבול החודש חזר שר־החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה ואימץ את הנוסחה הבלה של „פיוס לאומי". בנוסחה זו מנופף מנהיג המפלגה הקומוניסטית האפגאנית, ד"ר נאג'יבולה, המציע למורדים חוקים קוליים ולא־מעניינים בממשלה המונהגת בידי הקומוניסטים.

הפעילות הצבאית הרוסית בחוסט ובמקומות אחרים רק מחזקת את הערכת מנהיגי המורדים, כי אין לצפות לנסיגה. גם המשך ההשקעות הסובייטיות באפגניסטן מצביע, לדעתם, על אותה מגמה. אחד ממנהיגי המורדים, עבדול חאק, בן 27, גיבור התקפות הפגע־וברח באיזור קאבול, טוען כי לברה"מ יש 35 – 40 פרוייקטים תעשייתיים בשלבים שונים באפגניסטן, שהשלמתם תימשך עוד 35 שנה. שתי תחנות־כוח נבנו עתה על דרך המלך קאבול־ג'אלאלאבאד. העיר הצפונית קונדוז מקבלת עתה את אספקת החשמל שלה מהעיר טרמז שמעבר לגבול הסובייטי, וקווי החשמל נמתחים עתה עד קאבול. לחאק ידע רב על קווי החשמל. בעבר הוצע לו שוחד גבוה כדי שיפעל להפסקת הפגיעה בהם.

הוא דוחה את הרעיון להתיר נציגות קומוניסטית בממשלתה העתידית של אפגניסטן. הוא מוכן להתפשר על נציגים, החברים בממשלה הנוכחית באפגניסטן אך מודחים בחשאי עם כוחות המורדים. הוא מבין, כמובן, שאנשים אלה לא יהיו מקובלים על הסובייטים.

באר האנגודין ראבאני, מנהיג אחת ממפלגות המורדים, מוכן להסכים להשתתפות של כמה קומוניסטים או של אנשים שאולצו לשתף עמם פעולה, בממשלה העתידית. מפלגתו, הנמנית עם אגפו הגמיש של המחנה הפונדמנטליסטי, גאה על ארבעת חבריה הבולטים בפיקוד על כוחות הגרילה. אלה שולטים על חלק ניכר מצפון אפגניסטן. אחד מהם, אחמד שאה מאסוד, שולט על חלק מדרך המלך המוליכה מקאבול לגבול הסובייטי, שבנתיבה ייסוגו רוב החיילים הרוסים.

האם מחשבה שניה, או לחץ פאקיסטני, ישכנעו את המנהיגים האפגאנים להסכים לייצוג קומוניסטי כלשהו בממשלה? מנהיג המורדים חאליס אינו נוטה להפגין גמישות. מאחר שהשתתף בעצמו בחלק מהקרבות (המנהיג הפוליטי היחיד בהנהגת המורדים שעשה זאת), אין איש נוטה להתעלם מעמדתו.

הוא נבחר לעמוד בראש הברית בין שבע המפלגות המנהיגות את המרד באוקטובר שעבר. עתה, בתום 18 חודשים בהנהגה, מצפים כי יקיים בחירות פנימיות לממשלה אפגאנית זמנית. אם יעזבו הסובייטים את הארץ לפני הבחירות, יהיו שבעת המנהיגים האלה הממשלה הזמנית, שתבטיח את העברת השלטון לממשלה הנבחרת. לאחר הבחירות תקום באפגניסטן ממשלה איסלאמית או „לויה ג'ירגה" (מועצת זקנים). זה נשמע לא ברור, אבל זה כל מה שהמנהיגים הצליחו להסכים עליו. החלטה זו באכזבת מפקדים כעבדול חאק, שעשו רבות לשיפור שיתוף הפעולה בין הכוחות בשטח הנמנים עם הפלגים השונים.

אף שכל האפגאנים הם מוסלמים (להוציא אולי את הקומוניסטים), איש בפשאוואר אינו מוכן להתנבא מה תהיה דמותה של הממשלה האיסלאמית. מה שברור הוא, שלא תהיה כממשלות איראן או פאקיסטאן. אין להניח שהוויכוח על דמות הממשלה מטריד את הפליטים. מצפים כי 80 עד 90 אחוז מהם ישובו לבתיהם אם אך יוכלו לעשות זאת.

אומרים כי לאפגאנים יש שלושה עיקרים מקודשים: האיסלאם, כבוד המשפחה וחלקת אדמתם. שלושת אלה מבטיחים, כך טוענים, כי אין סכנה שתפרוץ מלחמת אזרחים לאחר הנסיגה (אם כי סכסוכים ברמה מקומית הם בלתי נמנעים), משום שלרוב האפגאנים לא איכפת כלל מי שולט בקאבול, כל עוד לא ישלטו שם הקומוניסטים. חאק סבור, כי השיטה שהיתה נהוגה תחת שלטונו של המלך לשעבר, זאהיר שאה, תתאים. ראבאני, שהוא פרופסור לחוק האיסלאמי, סבור לעומתו, כי החוק הישן לא היה מוסלמי דיו.

דיפלומטים ואנשי סיוע תמימי־דעים, כי אין להניח שיוקם בארץ משטר פונדמנטליסטי בסגנון איראן. רוב האפגאנים הם מוסלמים־סונים ואינם כפופים להיררכיה הדתית של השיעים. האפגאנים מצטיינים באמונה עמוקה, אך אינם קנאים לאופי הפולחן; הם מתקשים לקבל את כוהני הדת שלהם ברצינות יתרה. מעריכים כי המנהיג הקיצוני גולבאדין חקמאטייאר הוא שינסה לכפות ממשלה בדגם האיראני, אך אין הוא נהנה מסמכות דתית שתבטיח לו תמיכה נרחבת.

מעניין, ששליחותו הסבלנית והמעושכת של קורדובז לא הולידה הצעות לגבי טיבה של ממשלת אפגניסטן בעתיד. אפילו יסכימו הסובייטים והמורדים על ייצוג סמלי של הקומוניסטים בממשלה הזמנית, צפוי עדיין ויכוח מר על היקפו של ייצוג זה ועל השאלה אם נציגים אלה יהיו נציגי מפלגה או ישתתפו כעצמאים.

הליכי הנסיגה, פעילות המורדים, אפשרות הצבתו של כוח־שלום למטרות פיקוח – אלה הן רק כמה שאלות שטרם נפתרו. אין טעם לצפות לפתרון מהיר בפברואר, עת יתקיים סיבוב השיחות ה„סופי" בז'נבה.

אשליות

[illegible]

מאת יצחק ציבין

נבחרת ישראל בכדורגל עדיין ללא נצחון בעידן מיהיץ'. אחרי הזיקוקים בחיפה חשפה אמש "החשך של נבחרתה", שנוצחה ע"י נבחרת רומנית "צעירה וחסרת נסיון" 2:0. הרומנים התייצבו ללא כמה מכוכבי הנבחרת, שחקני סטיאווה בוקרשט, אלופת אירופה לשעבר, אך העניקו לנו שיעור מאלף.

מה נאמר על הישראלים? נתחיל דווקא ברומנים, למען הטעם הטוב. להם אין בעיות כשלנו. את העין צד החלוץ המרכזי החסון, מרצ'ל קוראס, שפרץ כסופה מבעד להגנה שלנו, ניחן בשליטה טובה ובראיית משחק. מקצוען בליגה הפורטוגזית. לידו בלט הקשר דורין מאטאוס מדינמו. מה ששכח והתיק לדיסלאו בולוני (103 הופעות בי"ל), שהזדעזע ברגע האחרון, רבים אצלנו עדיין לא למדו. ההגנה שלהם שיחקה בפשטות ולא איפשרה לחלוצים שלנו להגיע לעמדות מסוכנות.

אותנו מעניינת, כמובן, הנבחרת בכחול־לבן. הצבע המתאים לה אתמול – שחור. נבחרת. חלשה. השחקנים התרכזו במרכז השדה וניסו לתקוף ללא פתיחה מהאגפים. לא היו חילופי מקומות ולא תרגילים. נוכח הציפיות העצומות איכזבו אוחנה ורוזנטל. בשני החלוצים תלו תקוות גדולות, אך הם לא סיכנו בכלל את השער הרומני. בדרך כלל נהדפו בקלות על־ידי שומריהם.

גם מלמיליאן, בריילובסקי ואיוניר בקישור היו רחוקים מכושרם. סיני, שהחליף במחצית השניה את איוניר, לא הצליח להלך את העגלה מהבוץ. ההגנה האחורית התקשתה לעמוד בכמבסת ההתקפות הרומניות. השוער עופר פביאן יכול היה ביתר ערנות למנוע את השער הראשון. בשער השני הוא פשוט שמט את הכדור לרשתו כמו טירון.

בדקה ה־14 הובקע השער הראשון. בולוני שיגר כדור עוצמתי מ־25 מ', אחרי עבירה של הבלם פרסלני. הכדור חלף בחצי גובה מבעד להגנה והכניע את פביאן. בדקה ה־38 בעט קוראס מ־12 מ', אך פרסלני בלם לקרן. מטאוס (40) החטיא במעט את השער.

בדקה ה־42 פרץ קלינגר ונהדף לקרן, לפני שקוראס החטיא מנגד בנגיחה מקרוב.

בחלק הראשון של המחצית השניה שלטו הרומנים בשדה ללא עוררין. בדקה ה־62 חלף מטאוס משמאל על פני הגנתנו, הסביר את פביאן, אך בעט לרשת החיצונית. דקה 69: קוראס הבודד כיוצא של פביאן והקשית מעליו, אך הכדור הישר חמק מעל השער.

דקה 72. 0:2 לרומניה. הכנף ציוקה פרץ מול פביאן ומ־14 מ' בעט די חלש, אך פביאן הניח לתוך הרשת. רק לקראת הסיום סיכנו החיפנים קלינגר ובריילובסקי את השער הרומני, כדי להזכיר שגם ישראל משחקת.

זה מה שיש להם לאמר:

יו"ר ההתאחדות, שאול סיירי: "בסך הכל מדובר בכישלון הבנה נוסף. היו ציפיות גדולות של כולם, אך אסור לשכוח שרומניה היא נבחרת אירופית טובה מאד. היו לנו תקוות בגלל הגעת אוחנה ורוזנטל, אבל, הפעם לא שיחקנו טוב. צריך לקוות להמשך טוב יותר".

רוני רוזנטל: "שיחקנו עם יותר מדי שחקנים במרכז השדה. לא פתחנו מספיק לאגפים, כפי שהרומנים עשו והצליחו. כך אי אפשר לתקוף ולסכן את שער היריב".

כדורגל בינארצי

רומניה 2 (1)
ישראל 0 (0)

• לאיילאו בולוני (14), דניאל ציוקה (72)
המצטיין: מרצ'ל קוראס
האכזבה: עופר פביאן
שופט: ואן־דה־הור
צופים: 10,000
איצטדיון: קרית אליעזר

★ רומניה: לונג; רדניק, ציוקה, אנדרונה, סאנדוי; סאבאו (לופסקו), בולוני, מאטאוס (קואנטה), קלייץ; סארלייה, קוראס.

★ ישראל: פביאן; אבי כהן (בית"ר), פרסלני, ניר אלון, יגאל הלל; קלינגר, איוניר (סיני), מלמיליאן, בריילובסקי; אוחנה, רוזנטל.

מחר יחל משחק גביע הדייויס נגד איטליה

בתקוה שהלחץ הבטחוני לא ישפיע לרעה על הישראלים

שרות "דבר"

שלטונות פאלרמו, העיר שבה יפתח מחר משחק גביע דייויס בטניס בין נבחרות איטליה וישראל, אינם משאירים דבר ליד המקרה בשמירה בנבחרת "הרגישה" מבחינה בטחונית כישראל.

הנבחרת הישראלית מוסעת ממקום למקום במכוניות משוריינות, שאינן תרות לבדורים, ובליווי משטרתי. המסכרה הביבה עבירה רצופה ע"י שוטרים הכולים בבלון של הישראלים. המרחק עשרה ק"מ באיצטדיון הכניס. השוטרים גם בסירים בסביבות האיצטדיון בעת אימוני הישראלים ופוקחים עין כל העת. גם בעת המשחקים תהיה חגורת בטחון כבדה סביב האיצטדיון.

הלחץ הבטחוני יוצר תחושה מסויימת של מחנק בנבחרת הישראלית, אולם ראשי המשלחת והטניסאים מקבלים אותה בהבנה. הכל מקווים שבעיה זו, שהתחדשה על רקע המתיחות בשטחים, לא תהיה לה השפעה שלילית על היכולת הספורטיבית של הטניסאים הישראלים.

הבטחון יהווה לבעיה, רק "חצי בעיה". הבעיה האמיתית היא חוסר הניסיון של הישראלים במשחק על משטח חימר. אומנם בלום, פרקים וגליקשטיין שיחקו בשנה שעברה כמה פעמים על משטח כזה, אולם ה"אס" של הנבחרת הישראלית, עמוס מנסדורף שיחק רק פעם אחת.

הישראלים התחילו אומנם להסתגל את החסר ע"י הסתגלות למגרש בפאלרמו, אך עמוס מנסדורף מציין כל העת כי לאיטליה יתרון חשוב בנושא הזה והיא לדבריו המועמדת לנצחון בהתמודדות.

מנסדורף וחבריו היו מעדיפים כמובן לקיים את המשחק בישראל על מגרש קשה, המתאים להם יותר. עם זאת, הם יצטרכו להתגבר איכשהוא על התנאים הקשים בפאלרמו. גם המארגנים לא מסייעים בידם להלוף על פני משטחת המשחק וראגו שהישראלים יתאמנו על מגרש כבד.

בגרעי הכניס צבורים לאיצטדיון בידורי סוסים ולאיצטדיון כדורגל. הדבר עלול ליצור בעיה לפחות ביום ראשון, באחר מספר ביתחק כדורגל ורעש הצופים יכול לפגוע בריכוז. בנקודה זאת לפתות סומך ה"קפטן" יוסף סטבהולץ על הניסיון העדיף של מנסדורף וגליקשטיין על האיטלקים הצעירים. בכל מקרה, לאיטליה תהיה עדיפות. "האיטלקים מצליחים בדרך כלל על משטחי חימר ויהיה להם גם עידוד רעשני מהיציעים. איטליה היא הפייבוריטית, ללא ספק" הדגיש מנסדורף.

היום תערך הגרלת המשחקים בהשתתפות ראשי שתי הנבחרות.

זריקת חוץ — ברוך שיינברג

בטחון עצמי מבוקר

בטחון עצמי מופרז הורס בדרך כלל כל חלקה טובה. הוא מקהה את החושים, מטשטש את הראייה ומנפץ לרסיסים אשליות וציפיות.

אין צורך להרחיק לכת למצוא עובדות אלה. הן התרחשו בתחרות בין הנבחרות הלאומית של הודו וישראל, שנערכה אשתקד במסגרת גביע דייוויס בטניס.

לאחר הנצחון הסנסציוני על נבחרתה החזקה של צ'כיה, נראה היה לרבים בארץ, בעיקר לאלה המתיימרים להיות מומחים בענף ספורט זה, כי הצעד הבא באותה מסגרת, נגד ה"סיכוניס" בהודו, הוא רק ענין פורמלי והזכייה בהישג יד. והנה באה הודו, צינגה את ההתלהבות, הרגיעה את הרוחות והחזירה את כולנו לספירות ולפרופורציה הנכונה.

השבוע, ביום ששי, על מגרשי החימר בפאלרמו, תתייצב נבחרת הטניס הישראלית לפתיחת שלושה ימי התמודדות נגד נבחרתה הלאומית של איטליה. והנה שוב חוזרות על עצמן הציפיות וגם האשליות, לפיהן יש לישראל יתרון איכותי על המארחת. אולם, אל לנו לשכוח, כי היתרון האיכותי הוא תאורטי בלבד, שכן האיטלקים יהנו משני יתרונות במציאות – יתרון מגרשי החימר האיכייב ויתרון כבד במשקל, הרבה יותר מקודמו, כדמותו של הקהל המקומי הקולני והלאומני מעין כמותו.

עמוס מנסדורף וחבריו יצטרכו להאבק, נוסף על יריביהם, גם עם גורמים לא נוחים להם ואוירה ביתית נאה. במצב עניינים כזה, תתייצב הנבחרות שלנו כמעט ללא כל יתרון ואולי אפילו בעמדה נחותה. במציאות זו חייבת להשרות על מחרי הטניסאים שלנו אוירה של בטחון עצמי מבוקר – אופטימיות זהירה בתוך־כיסא ואפכרות של מעידה, שלא תהיה בחינת סוף העולם, מאחיך־כיסא.

אין ספק, כי טניסאינו מודעים למצב זה. לכן, ריכוז גבוה ואוירה נכונה של התמונה עשויים לסייע להם בהשגת המטרה – נצחון על איטליה במבצרה.

הלקח של הודו חייב ללמד אותנו עם כל הרצון לנצח, אין לשגות באשליות ולצייר תמונות ורודות. כי בנים שום דבר לא בהזה בראש.

אשש הורחק מ־6 משחקים

מאת ג. אשר

אהוד אסס, בלם בית"ר ים, הורחק אמש על־ידי ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל ב־6 משחקי ליגה בפועל. הוא הורשע בהתנהגות בלתי ספורטיבית במשחק הליגה של קבוצתו מול מכבי נתניה לאחר שאחז במכנסיו של שחקן מכבי נתניה רוני לוי.

אסס הועמד לדין בעקבות תלונה של אגודת מכבי נתניה לאחר שהמקרה הוקרן בתוכנית הטלויזיה "מבט ספורט". אסס הופיע בביה"ד וטען כי הוא מצטער על המקרה. "הדבר נעשה בהמור" אמר.

רוני לוי ממכבי נתניה טען בעדות כי נפגע במעשהו של אהוד אסס. רוני חסיד מהנהלת נתניה ציין כי קבוצתו התלוננה לאחר המקרה הוקרן שנראה בטלויזיה.

הכנסת גברה על גל"צ 23:24

נבחרת הכנסת בכדורסל גברה אמש על נבחרת גל"צ 23:24 במשחק למען לב"י, שנערך באוניברסיטת ת"א. המצטיין במגרש היה ח"כ חיים רמון במשחק יצא כן הכלל.

המשחק היה מרתק והפכפך. 10 ש' מהסיום החטיא אורן רוזנשטיין מגל"צ שתי קליעות עונשין, אך היה הקלע הבולט בקבוצתו. בסיום נצחון לנבחרים על התקשורת.

נבחרת השחיה יצאה לתחרויות בפאריז

שבעה שחיינים ישראלים ישתתפו בסוף השבוע בתחרות בינלאומית גדולה בפאריז, בהשתתפות שחיינים ממזרח גרמניה, בריה"מ, ארה"ב, קנדה ועוד.

ארבעה שחיינים יצאו אתמול מהארץ: ערן גרוזי, זהר וייס, סגב פורת וערן הירש. אליהם יצטרפו שלושה המתאמנים במערב־גרמניה: אייל סטיגמן, נדב שגל וגלעד הן. בשבוע הבא תשתתף הנבחרת בתחרות גדולה בבון.

בית הדין העליון לא מוכן לדון בתביעת מכבי

מאת משה כהן

"לאחר עיון בכתב התביעה ושמיעת טענות ב"כ התובעת נראה לנו כי טעתה התובעת בפנייתה אלינו", מנמקים שופטי בית־הדין העליון של איגוד הכדורסל את החלטתם שלא לדון בתביעה הכספית שהגישה מכבי ת"א נגד הפועל ת"א בענין חלוקת רווחי משחק סמינית גמר גביע המדינה.

אמנם, שופטי בית־הדין מציינים בפסק דינם, כי הפועל ת"א עברה עבירה בכך שלא הגישה דו"ח הכנסות ולא התחלקה ברווחים, אבל, הם מדגישים שהדבר צריך לבוא לדיון בפני המוסדות האחרים של איגוד הכדורסל. ההחלטה מפנה את מכבי להתלונן בפני נשיאות איגוד הכדורסל ואז עשוי להתמנות בורר, או שהפועל ת"א תועמד בפני בית הדין המשמעתי של האיגוד. למכבי שמורה גם האופציה להגיש תביעה משפטית לבית המשפט בת"א.

למעשה, לא רצה בית־הדין העליון להכנס לדיון בסוגיה שכרוך עבירה את כל ההליכים. "אנו מחליטים שלא לדון בתביעה כל עוד המוסדות המוסמכים של האיגוד לא נתבקשו ע"י התובעת לנהוג בהתאם להוראות התקנון וכל עוד פניה זו לא נדחתה על־ידם", מציינים השופטים בסיכום החלטתם.

צבי שרף זוכה לגיבוי ההנהלה

מאת דוד בכר

ראשי אליצור נתניה העניקו אמש לצבי שרף גיבוי מלא והבהירו לו, כי הוא ימשיך לאמן את נתניה עד תום העונה. ההבהרות נמסרו בתגובה על השמועות, כי בנתניה שוקלים להדיח את שרף.

אמש ניהל שרף את אימון הקבוצה, אבל הוא דרש הבהרות מהנהלת קבוצתו ואלה לא הססו לתת לו גיבוי. בנתניה מודעים למצב הלא נעים אליו נקלעה הקבוצה, אבל ראשי הקבוצה מאמינים ביכולת השחקנים להחזיר את הקבוצה לדרך המלך.

אילנה ברגר: כמעט הפתעה בניו־זילנד

הטניסאית הישראלית, אילנה ברגר (20), כמעט חוללה הפתעה בסיבוב השני בוולינגטון, ניו־זילנד, כשניצחה במערכה הראשונה את האוסטרלית המצויינת, אן מינטר (שגברה במלבורן את פאם שרייבר ועלתה לרבע הגמר) 6:7, אך נוצחה אח"כ 6:1, 6:2.

חליפה וקרמר הגיעו לאליפות מרוצי השדה

שני רצים בכירים, יחזקאל חליפה ודב קרמר, הגיעו אמש לארץ כדי להשתתף באליפות ישראל במרוצי שדה, שתיערך בשבת בעבת חיים.

כ־350 רצים בכל הגילאים ישתתפו באליפות וביניהם האלוף אריה גבליאל, המרתוניסטים יאיר קרני וסלמה אבולאי. בין הנשים יתנהל מאבק צמוד בין האחיות הכהנה שמואלי ומזל שלום. המנצחת בין הגברים יסע לאליפות העולם בניו־זילנד.

טייסון נגד ספינקס ביוני

מאת ש. בן־גבריאל

הקרב לו מצפים מליוני חובבי האגרוף בעולם, בין האלוף הנוכחי מייק טייסון (21) לאלוף העבר מייק ספינקס, ייערך ביוני הקרוב. כך מסרו בניו־יורק מנהלי שני המתאגרפים.

טייסון יקבל עבור התחרות 17 מליון דולר ויריבו יסתפק ב־13 מליון. טייסון רשם עד כה 35 נצחונות, בהם 29 נוק־אאוטים. לספינקס 31 נצחונות (21 נוק־אאוטים). שניהם בלתי מנוצחים.

קודם לכן יגן טייסון על תוארו ב־21 במארס מול האמריקני טוני טאבס בטוקיו.

ברקינשאו הודח

מנהל סוטהאמפטון לשעבר, קית ברקינשאו, הודח מאימון ספורטינג ליסבון, לאחר שורת הפסדים, שהצטרב בהם ביום א' האחרון, 4:0 לפנאפיל. מקומו יתפס ע"י הפורטוגלי מאריים. ספורטינג לא זכתה בשום תואר ב־5 השנים האחרונות.

ואינגלנד פוטר

מנהל נבחרת וולס, מייק אינגלנד, פוטר לאחר 8 שנים, בעקבות הכשלונות במוקדמות גביע העולם ואליפות אירופה. אינגלנד בן ה־46 שמר בנבחרות הבולסית 44 פעמים.

★ סנגל – סוריה 1:2 בכדורגל הבוקע בסולת. מרוקו – אוסטריה 1:3. בנגד יתמודדו מחר צרפת ומרוקו.

★ הונגריה – ג'יס 1:2. מאנס – פקינג 0:3. באריר – דוקלה פראג 1:1.

★ צפון קוריאה, שהחרימה את אולימפיאדת סיאול, תשתתף בשבוע הבא באולימפיאדת החורף בקאלגארי, קנדה.

• שוגר ריי לאונרד, אלוף העולם באגרוף במשקל בינוני, הודיע אתמול, כי הוא מוכן לקרב גומלין עם מארווין האגלר, בתנאי שהאגלר עצמו יפנה אליו.

נבחרת עקבית: עוד בזיון

מאת שמואל קליגר

באנו לראות את אלי אוחנה ואת רוני רוזנטל חוזרים בסופו של דבר בביצועים של בולוני וקוראס מרומניה. אוי לעיניים שכך ראו את נבחרת ישראל! ואוי לאוזניים ששמעו את שריקות הבוז של רבבת חיפאים שומרי אמונים לבני עירם בעבר, רוני רוזנטל וירון פרסלני ולחיפאים שבהווה, ניר קלינגר ודניאל בריילובסקי. חיפה האדומה נכבשה ע"י הרומנים באדום.

זה היה חושך בצהרי היום, פשוטו כמשמעו. חדלון אישי וקבוצתי כזה בכל התחומים האפשריים אפשר להעלות רק בדמיון הפרוע. אמרו לנו לפני המשחק כי סוף־סוף יזכה המאמן מיהיץ' לעדנה. כולנו ייחלנו לו ניצחון ראשון. דיברנו על ניצחון הבכורה בעידן מיהיץ'. נראה היה כאילו הדבר מונח בכיס וצריך רק איכשהוא ל"שחק אותה".

איך טפחה המציאות על פנינו! איך "אכלנו" אותה! כיצד השלנו את עצמנו להאמין כי ההישג הזוטר מול צרפת לא היה מקרי, וכי יהיה לו המשך טבעי ואפילו בהצלחה יותר מול רומניה!

זה היה שיא השלילה לא רק משום שישראל הופיעה למשחק בלי שוער (ועם כל הכבוד, עופר פביאן אינו ראוי לתואר הזה ועוד לשאת את תואר הלוואי: לאומי; ולא רק משום שעם יכולת כזו בהתקפה יצטרכו רוזנטל ואוחנה לחזור לבלגיה במהירות שאם לא כן יסולקו משם בבושת פנים; ולא רק מפני שתוליית הקישור דמתה יותר לקישור של האומות המאוחדות: אנמית, חסרת רוח חיים, כמו שבקה חיים לכל חי.

התלהבנו מהרומנים. הם ניצחו מפני שגילו אהבה לכדור: הם חינקוהו. הם ליטפוהו. מיזמו אותו ולא התלהבו להפטר ממנו, אלא רק כדי לעקוץ את אומללינו בעקיצות הסופיות. ושלנו משום מה שנאו את הכדור, ביקשו להפטר ממנו, להתנהל עימו לבד: אגוצנטריים, אנוכיים שכאלה. אוהבים את עצמם ושונאים את הכדור. וגם עויינים אותנו – את אוהדיהם. בגלל זה הפסדנו. הבנת זאת מיהיץ'? האורחים שאהבו את הכדור ואת המשחק הביאו אותנו שנאהב אותם ואת הצגה שלהם. כל כך אהבנו לשנוא את נבחרתנו.

באותו רגע נח מבטנו על משה רן אביו של אבי ז"ל שבנסיבות אחרות היה צריך להגן על השער הזה ואז כי אז הכל היה נראה אחרת. ואולי כל הנבחרת היתה נראית אחרת. אבל, את הנעשה אין להשיב: גם לא את תצוגת הנפל הזו.

בדלית ברירה מעניקים אנו לך, חבר מיהיץ' אשראי נוסף. אפשר ועוד נעשה את זה מילינגו ונעפיל לאולימפיאדה. אפשר ולא ניתקל באוקיאניה ביריבות כמו רומניה ובלגיה. אולי יתמזל מזלנו ונמצא שם נבחרות כמו צרפת בכושר של השבוע שעבר. אין לנו כבר שום אשליות וגם לא שום רחמים עצמיים

זו כל תקוותנו ואין בלתה.

דעה אישית — אהרן להב

עדות הנחתומים

לא צריך היה לחזות את המשחק רומניה – ישראל מן היציעים של האיצטדיון בקרית אליעזר, כדי להמשיך ולהחזיק בדעתנו, כי אין לנו נבחרת ראויה לשמה לקראת המשימה אוקיאניה. למסקנה הזאת הגענו משני הראיונות הקצרים המאלפים ששמענו ברדיו מפי שנים משחקני הנבחרת: רוני רוזנטל – כוכב ישראלי בבלגיה ומוטי איוניר – אקס כוכב ישראלי בהולנד.

רוזנטל לא הסתיר שבוש מן הנבחרת. ניתח את מהלכי הנפל שלה, כאילו חזה בה מן הצד ולא התרוצץ 90 דקות על המגרש. הוא קבע, כי חלוצים אינם יכולים להבקיע שערים תוך כדי סגירת עצמם מול רחבת ה־16 של היריב בניסיון לחדור מן האמצע את ההגנה החזקה של הרומנים. זה היה משחק בסגנון שנה מהצרפתים. הרבה יותר פשוט, תוך התנוססות בלתי פוסקת [illegible] בכל אופן, משחק בנגד על מסקות, אחזקת הכבנת הכדורים לבעיטות שערים מן האגפים. רוזנטל קבע נוראות, שהגבלות הפגיעה משחק חלש הוכתה בהולשתה בעקבות השער שספגנו בדקה ה־14.

איוניר דיבר מנקודת מבט של שחקן קישור. הוא הודה, כי הולית הקישור נפלה קרבן לתכסיס של הרומנים אשר ידעו להוציא אותו ואת חבריו ממצבי התנגנות. לצבר טבור המגרש הם פרצו החלוצים הרומנים קדימה כאשר שחקני הקישור נאלצים לרדוף אחריהם.

גם רוזנטל וגם איוניר עקפו בעדויות את בעיית השוער בין הקורות, כאשר ביום את השער הראשון שהיה בלתי מחוייב המציאות מצד אחד ועל ההשפעה השלילית של כלי התקשורת על השחקנים נוכח הכתיבה המקדימה שרומניה היא נבחרת "נסיונית". מרבדי הביקורת גם ביצבצה הטענה שלא היתה רוח לחימה וזה לא היה כמו עם הצרפתים וכי המעטנו בערכם של הרומנים.

לא לשכוח אתמול בדפיה שיחק כל "כוכבינו" המבקרים. רוני רוזנטל, אלי אוחנה ודניאל בריילובסקי. המנוסים ביותר במאגר שלנו. ואם זה כך – על מלינקו מיהיץ' לעשות חשבון לא רק על שחקני השדה אלא גם על שוער ותיק עם נסיון.

טבריה, עיר משוגעת לכדורגל, אחרי הנצחון בחיפה:

מפלס המורל והפרמיות עלה ומדברים על עליה ללאומית

מאת שמעון וייס

בטבריה פרש כרגע מבצעון הצדיק הגדול על הפועל חיפה בשבת. [illegible] עופר רן, ה"סקורר" המקומי, להכניע את אריה תביב. עכשיו, כבר מדברים ברצינות על עליה לליגה הלאומית והחזרת האיצטדיון, הצופה לכנרת, לשנות ה־60 העליזות.

הנצחון בחיפה העלה גם את מפלס המוראל וגם את מפלס הפרמיות והתרומות. ביום א' תרמו אוהדים ובעלי עסקים בטבריה סכום של למעלה מ־50,000 ש"ח לקופת האגודה. עכשיו, אולי, יהיה כיסוי להבטחותיהם של ראשי הקבוצה ל"נסיעת פרס", אם תעלה הקבוצה ללאומית.

הכוכב המקומי הוא עופר רן, קווקז ברוחו, הסבראינים לכבוד שאולי רק מראדונה באפולי מדגל בו. לעופר (27) נשר ואב לבת, "מלך השערים" של הארצית בעונה שעברה ומדורג שני השנה, אחרי הירושלמי שוקי נומרו. האוהדים מכנים אותו באהבה: "המלך", "רומרמן", "שוגון" ועוד.

רן עצמו חתום בקבוצה לחמש שנים ולדבריו, כאן חתם הוא רגע יותר יודע שעתידו בטבריה. עם זאת, הוא אומר שאם לא תצליח הקבוצה לעלות ("על זה אני לא חושב בכלל...") הוא מקווה שההנהלה תאפשר לו לחפש את עתידו בקבוצות לאומיות שכבר בעונות שעברו פזלו לעברו, כמו הפועל ת"א, מכבי נתניה ובית"ר ירושלים.

גם אם לא יעלו ללאומית, בטבריה כבר בטוחים שזכו בתואר אחד העונה – אליפות אוהדי הליגה הארצית ואולי אליפות אוהדי הליגות העליונות בכדורגל. לכל משחק בית או חוץ מגיעים למעלה מאלפיים אוהדים קנאים, מצויידים בכלי נשיפה, תופים וכרזות מאירות עיניים. אלה משרים על השחקנים אוירה ביתית בכל מקום.

בינתיים, החליטה הנהלת עירית טבריה לבנות איצטדיון חדש בעיר, שישרת את כל הקבוצות בעיר שלבה ה"מסודפת" על כדורגל.

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• תכנית שרון: לאן זה מוביל — ישעיהו בן־פורת

• שוחד מיד בבית המשפט — מרדכי גילת, מרסל זוהר, שרה ארנון

• שתילים ואלות בשטחים — יגאל סרנה

• שאשא: האיש שמתחים אם תקבל סיבריה — רונית ורדי

• אשתו החדשה: אריקה אדרי — גודי נירמוזס

• אסי דיין על התכתבות של קרולין לנגפורד • אריאלה רינגל־הופמן על אנטואן לאתאד הצד"ל • נחמה דואק על הא נאסר • אריה אבנרי על דני ביניקין

• ישעיהו ליבוביץ בן 85 תחזית פוליטית, זכרונות אישיים — יותם ראובני

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות. עמליה כהנא־כרמון על ספרות נשים ונשים סופרות • יהודית אוריין על באבל, יזלינסקי ומירסקי • בועז אפלבאום על .כן, אדוני ראש־הממשלה"

זה עתה הופיע:

ארוע בספרות ארץ־ישראל

ספר זאב וילנאי

בשני כרכים מפוארים בפורמאט אלבומי

בספרים, שהופיעו במהדורת פאר מרהיבה, למעלה מ־120 מאמרים מקוריים בידיעת הארץ, שהוקדשו לזאב וילנאי ז"ל. על אף ערכם המדעי של המאמרים, הם מוגשים בצורה מאירת עיניים ובלשון השווה לכל נפש.

הספרים נחלקים לשערים אחדים, בהתאם לתחומי התעניינותו של וילנאי: ירושלים, גיאוגרפיה, היסטוריה, ארכיאולוגיה, התיישבות, טבע ונוף, אגדות ופולקלור, ספרות עולי הרגל ולבסוף – מפות ותמונות עתיקות.

ספרים אלו מהווים נכס תרבותי ואסתטי ו"ספר חובה" בכל בית ישראל. בנוסף לתרומתם הייחודית לידיעת הארץ, הם מעלים על נס את דרכו של האיש, שהיה לסמל לאהבת ארץ־ישראל, ידיעתה והקנייתה.

מחיר קטלוגי ל־2 הכרכים 110 ש"ח כולל מע"מ
מחיר מבצע ל־2 הכרכים 82 ש"ח
ב־2 תשלומים חודשיים

— — — — גזור ושלח — — — —

לכבוד "ספרית דבר"
ת.ד. 199 תל־אביב 61001

אני הח"מ מזמין בזה את 2 הכרכים של "ספר זאב וילנאי". רצ"ב 2 צ'קים ע"ס 41 ש"ח כל אחד לפקודת "דבר"

שם: ....
כתובת: ....
חתימה: ....

רשות שדות התעופה בישראל

המשרד הראשי
מכרז מס' א.ב. 1/88
לקבלת הרשאה

למתן שירות של ניהול והפעלה של שני מזנונים בבית הנתיבות בשדה התעופה אילת.

1. רשות שדות התעופה (להלן: "הרשות") מזמינה בזה הצעות להשתתפות במכרז לקבלת הרשאה למתן שירות של ניהול ולהפעלה של שני מזנונים בבית הנתיבות בשדה התעופה אילת למאכלים קלים בשירות עצמי ומכירת סיגריות ומוצרי טבק, האחד בקומת התחתונה והשני בקומה העליונה.
2. על המציע להיות אזרח ישראל או תאגיד הרשום כחוק בישראל, אשר בשנתיים האחרונות שקדמו לפרסום המכרז עיקר עיסוקו היה בניהול ובהפעלה של מסעדה, בית קפה, מזנון או מלון.
3. מועד תחילת מתן השירות יהא 1.4.88.
4. המעוניין להשתתף במכרז יכול לקבל את מסמכי המכרז ביחידת המכרזים בנמל תעופה בן־גוריון, במשרד הראשי, בקומה ב', בימים א', ג', ה' בשעות 09:00 עד 13:00, או במשרדו של מנהל שדה התעופה אילת בכל אחד מימות השבוע בשעות העבודה הרגילות, לאחר שהגיש בקשה בכתב בבקשה לקבלת מסמכי המכרז. תנאי המכרז לא יימסרו בדואר או בטלפון.
5. על ההצעות בהתאם לאמור בתנאי המכרז, להיות בתיבת המכרזים הנמצאת באגף המנהל והכספים ברשות שדות התעופה, במשרד הראשי, בנמל תעופה בן־גוריון בקומה ב', חדר מס' 303, עד ליום 19.2.88 שעה 10:30.
6. רשות שדות התעופה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מפעל הפיס מודיע:

בהגרלת רב פיס מס' 5 שתיערך ביום ה' ט"ז שבט תשמ"ח 4.2.88

יועלו בגורל:

קוטג' מס' ס/1־2
גוש 10620 חלקה 118, 111

קיסריה וילג' שנבנה ע"י דניה סיבוס, חברה לבניה בע"מ, חברת בת של אפריקה ישראל להשקעות בע"מ.

מכונית וולוו 340
ב׳ מיטל מס. שילדה 317896

תדיראן בע"מ

אגרות חוב העומדות לפרעון בשנים 1994 עד 2003 (סדרה 3)

בהתאם לתשקיף מיום 25.12.87, מועדי תשלום הריבית על אגרות החוב הינם 1 ביולי ו־31 בדצמבר של כל שנה ומועדי פרעון הקרן הינם 30 בינואר של השנים 1994 עד 2003.

כדי להקל על המסחר באגרות החוב, דרשה הבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ שמועדי התשלום על חשבון הקרן יהיו זהים עם אחד ממועדי תשלום הריבית. בהתאם לכך נחתם בין החברה לנאמן ביום 31.1.88 כתב תיקון לשטר הנאמנות, בו נקבע שמועדי תשלום הריבית על אגרות החוב יהיו 1 ביולי ו־30 בינואר של כל שנה.

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הרצליה, הוגשה ע"י שם – פינגבוג, כתובת: דרך השרון 26, בקשה [illegible] גוש 6665 חלקה 482 [illegible]

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית, ברחוב סוקולוב 10 הרצליה [illegible]

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מחוז הרצליה

29.1.88

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

פקסימיליה MURATA מורטה קומפקטית גם במחיר!
נציגים: מקבוצת כלל

הלוח הכללי
המשך לוח

ירושלים — ריפוי והדיה — שונות — הכרזות — פוליש וניקיון

[illegible]

مكان من الاهل

صكذا من الاجل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

תיאטרון

לא אמין, לא חינוכי

התיאטרון לילדים ולנוער מציג: „מתבגרים", פרק שלישי בסדרת „ועכשיו כולם ביחד" מאת מרים קיני. בימוי: יצחק שאולי. תפאורה ותלבושות: אריה ברקוביץ. עיבוד ועריכת מוסיקה: עופר כץ. משתתפים: שלמה סדן, דינה לימון, מוטי כץ, עדי בנטוב, דורון ריגל, נעך נדר.

בני הפרקים הקודמים בסידרת „ועכשיו כולם ביחד" של התיאטרון לילדים ולנוער עוררו ציפיות לגבי ההמשך. הסידרה כתובה ומבוימת, בכוונה, בהתבונת אופרת סבון קלילה. כל פרק דן בסוגיה נפרדת בחיי המשפחה. במהלך ההצגה מתבקש הקהל להשתתף בהצעת פתרונות אפשריים לבעיה שמעלה המחזאית. אני מודה שההשתתפות הערה של קהל הילדים היתה לגבי דידי אחד המרכיבים המעניינים באירוע. אך נדמה שסיבה של השתתפות כזאת מותנה בטיבה של ההצגה, באופן הצגת הבעיה שהיא מעלה וחידודה. זה הצליח בשני הפרקים הקודמים. בפרק „מתבגרים" השתתפות הצופים היתה עגומה למדי למרות הבעיה הבוערת שהעלתה ההצגה: חזרה בתשובה.

הבן מתכונן לטכס בר המצווה שלו בהדרכתו של מדריך צעיר שבחרה לו אמו. הבן, שדחה מלכתחילה את רעיון הטכס והתגיגה, נקשר אל המדריך והאחרון סולל את דרכו אל חיקה החמים המכביס של היהדות. הסרבן לשעבר מתבונן לעקור לישיבה. אלא שהפתרון קל וצפוי כל כך עד שקשה להאמין שיש כאן בעיה אמיתית. בעיה כזאת פוקדת הרי לא מעט משפחות ובשנים האחרונות, אף במספרים הולכים וגדלים. קשה להאמין ששיחה אחת מלב אל לב בין המתבגר לבין אחותו המאיימת לנטוש את בית הספר התיכון לטובת לימודים אכסטרניים מהוללת נס־אינסטנט ושני הסודרים חוזרים למוטב. זה לא רציני ולא אמין. הרי יש כאן דילמה קשה של מתבגרים המזמינה דראמה אמיתית, נוקבת. כיצד הפכה הדראמה הפוטנציאלית לאפיזודה קלושה, משעממה ושיקרית? המחזה רע. אפילו משחקם החביב של השחקנים והבימוי הקצבי של יצחק שאולי לא הצליחו לטשטש את הקלישאה סרת הטעם. מאוד לא חינוכי.

מירי פז

אופרה

טוב, אבל...

בפעם השלישית באה אלינו האופרה העירונית של קלן כאורחת התזמורת הפילהרמונית הישראלית, עם האופרה „פידליו" מאת בטהובן, בבמויו של הנס נויגבאואר ובנצוח מיכאל שנואהדס. התפאורה של מארקו ארטורו מארלי הגן, בהתאם ל„מסורת" החדשה, מודרנית, והמשחק מתרחש בשתי קומות המחוברות במדרגות. זו אמנם מסגרת הנותנת הזדמנות למשחק ער, אבל הבימוי של נויגבאואר היה סטאטי יחסית.

בין הזמרים לא בלט אף אחד במיוחד. סכינה הס בתפקיד לאונורה ניחנה בקול נעים ומשחקת יפה. היא מפגינה מוסיקליות ורגישות, אך לא את האיכויות הדרושות. להתחיל את תפקיד פלורסטאן בצליל סול גבוה היא דרישה תובענית מטעם המלחין, והטנור פאול פריי עמד בפיסימה והמשיך לזמר בקול נאה. קול בריטון מעוגל ציין את זמרתו של ארטור קורן בתפקיד הסוהר רוקו. טרזה ריגהולץ כמרצלינה שרהה בנוסף באחן בכל השלבים. גילום דמותו של פיצארו, מפקד הכלא, על ידי קוני סקראם היה מאולץ, וזה הודגש בזמרה. דיטר שוייקארט כמו פרנאנדו ואנדראל אוסלנר כז'קינו, שניהם תפקידים קטנים, לא עשו רושם. את ההצגה גנבה דווקא המקהלה המצויינת של אופרת קלן.

המנצח מיכאל שנואנדס בחר במפעמים טובים, אבל לתזמורת בפיר התיבה הביבה, היה צליל עמום במקצת, בעיקר בעת הפתיחה, ובבריחות פורחה בלמו כלי הנשיפה בגלל ההגברה החשמלית, שיש זה בביקורת מושלמת, שונה מזו של גוף התזמורת החי. למרות התנועת היהה זו הצגה ברמה טובה של תיאטרון עירוני טוב. ויתור על הפתיחה „לאונורה מס' 3" בין שתי התמונות האחרונות תרם להגברת הריכוז הדראמטי.

יהודה כהן

„תזמורת חיל האוויר מארחת" הוא שמה של תוכנית בידור חדשה לחיילים בהפקת מחלקת התרבות של גלי צה"ל. זו תהיה תוכנית חודשית שתיערך בבית החיל בתל אביב, שבה תארח התזמורת - בניצוחו של **נסי ברנדייס** - זמרים שונים. בזו הראשונה, שתתקיים ב־11.2, יתארחו להקת **"הכל עובר חביבי", נעמי שמר ודודו פישר**. שירים ביחד ולחוד. מפיקים: מולי שפירא, העומד בראש המהלקה, ליאור פרידמן, יורם רותם ואליעזר דר.

* * *

חידושים נוספים בתחנה הצבאית: חילופים במגישי „ציפורי לילה", החל מן ה־14.2. **דודו טופז** חוזר להגיש את התוכנית. על־פי דרישת המאזינים. דטנר וקושניר יוצאים ובמקומם יגישו את התוכנית, לחילופין, השחקן יהזכר משה בקר והטייל **ספי בן־יוסף**. העתונאי **רפי קינן** גם הוא מצטרף לצוות המגישים. מולי שפירא מציין כי שני עקרונות מנחים את בחירת המגישים לתוכנית שעברה כבר את ה„בר מצווה" שלה: תחלופה וטעמים אישיים מגוונים.

* * *

גם **שלמה ארצי** חוזר לגל"צ ולתוכניתו „עוד לא שבת". לאחר כשישה חודשי היעדרות חוזרת התוכנית האישית ב־12.2.

בקרוב

היכרות ראשונה עם הבמאי הסובייטי של **„עיניים שחורות", ניקיטה מיכאלקוב**, ניתן היה לערוך לאחרונה באמצעות

מרצ'לו מסטרויאני. „עיניים שחורות"

הסינמטקים שערכו רטרוספקטיבה חלקית של סרטיו. מיכאלקוב (אחיו של הבמאי אנדרי קונצ'לובסקי – „המאבק לחיים") במאי ושחקן עם נטייה חזקה לספרות הרוסית הקלאסית ולצ'כוב במיוחד, השתמש כאן במספר ספורים מאת צ'כוב וזאת בהפקה איטלקית שנתפרה למידותיו של **מרצ'לו מאסטרויאני**.

זהו ספור אהבתו הגדולה של רומנו, בטלן שחי על חשבון רעייתו האמידה, לאנה, אשה רוסית עמה נפגש בבית מרפא. הוא יוצא לרוסיה לחפש אחריה בתואנה של מכירת זכוכית בלתי שבירה. מאסטרויאני מעצב דמות פתטית, קומית וטרגית, כמו הסרט כולו הנע בין פאתוס ולב רוסי רחב לנימת עצבות בלתי נמנעת. **אלנה סופונובה** הרוסיה בתפקיד אנה, **איננקנטי סמוקטונובסקי** (מי שהיה המלט בגירסה הרוסית המוסרטת) כבעלה **סילבנה מנגאנו** היא אשתו של רומנו **ומארת קלר** המאהבת שלו.

* * * *

ב„**לילה מגניב**" שמרטפית בת עשרה ושלושה בני חסותה יוצאים לבילוי לילי בשיקאגו בעקבות קריאה לעזרה מחברה במצוקה. הלילה העירוני מציע לקטנים שפע של הרפתקאות, מעבירות צמרמורת וגם משעשעות. בין היתר הם רודפים אחריהם בריונים מאיימים ועורכים הופעת בלוז מאולתרת במועדון של שחורי עור. **אליזבת שו** בתפקיד ראשי. המבאי הוא **כריס קולומבוס**, מי שהיה תסריטאי בכמה הפקות מצליחות של שפילברג כמו ה„גרמלינס" ו„הגוניס".

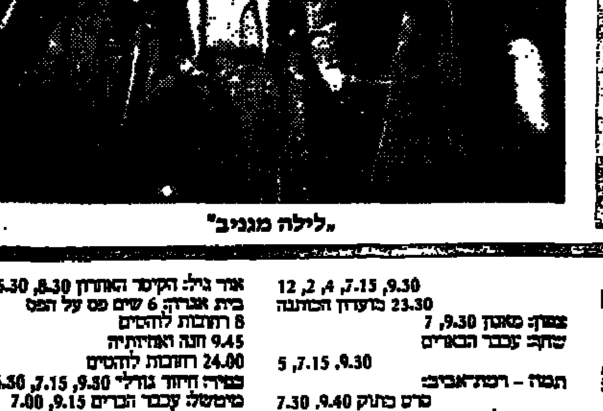

„לילה מגניב"

* * *

הבמאי האמריקאי **אלן רודולף** שיצר עולמות פנטסטיים בשני סרטיו הקודמים „בתר בי" ו„בעקבות הכרך" יצר כאן פנטזיה שלמה, ספורן של נשמות בין שמים וארץ בחיפוש אחר אהבה מושלמת. ב„**זיווג משמים**" מייקי עולה השמיימה לאחר תאונת טביעה. שם, בארץ כל האפשרויות, הוא נשבה בקסמיה של אני, נשמה טהורה שעדיין לא ידעה טעמו של עולם. כשאהובתו יורדת לאדמה, הוא ממהר לבקש לצאת אחריה. לשניים שנולדים במרחק רב זה מזו ניתנות שהות של שלושים שנה למצוא זה את זו. **טימותי האטון וקלי מקג'יליס** („העד" וגם „החולמים" הסרט הישראלי שעדיין לא הוצג) בתפקיד הזוג שניתנה לו הזדמנות שנייה.

* * *

ב„**זעם של כבוד**" כוכב סרטי הנינג'ה, **שו קוסוגי**, יוצא לפעול בג'ונגלים של דרום אמריקה. הוא מפגין את כישוריו מול ספקי סמים שחטפו את נערתו. עוד משתתפים **לואיס ואן ברגן ורובין אוונס**. את הסרט ביים **גורדון הסלר**.

* * *

„**אדמה זו שלי היא**" הוא אחד מסרטיו האמריקאים הספורים של הבמאי הצרפתי הגדול **ז'אן רנואר** („חוקי המשחק"), שמצא מקלט באהה"ב לאחר פלישת הנאצים לארצו. מטרתו העיקרית

צ'רלס לוהטון, מורין אוהרה. „אדמה זו שלי היא"

של רנואר, בסרט שנעשה ב־1943, היתה לעורר אהדה אצל האמריקאים לצרפת הכבושה. התסריט רוויי הפטריוטיזם, אותו כתב רנואר עם התסריטאי הנודע **דאדלי ניקולס**, מתרכז בדמותו של מורה בית ספר, איש מחוק, תמים ופשרן ההופך לגיבור ונושא דברם של הכבושים בכורת הנסיבות הטרגיות – הלשנה שבעקבותיה נהרג איש מחתרת והוצאתו להורג של מנהל בית הספר. **צ'רלס לוהטון** בתפקיד ראשי נושא לקראת הסיום נאום מרגש, אקטואלי מאד גם היום, על כובשים וכבושים ועל זכותם של הכבושים להתקומם תוך נקיטת כל האמצעים העומדים לרשותם. עוד משתתפים בסרט **מורין אוהארה וג'ורג' סאנדרס**.

„הגן" בהמבורג

המלחין **יוסף טל** עומד לצאת בימים הקרובים להמבורג כדי להיות נוכח בחזרות על האופרה שלו „הגן", שתועלה במאי הקרוב בבית האופרה הממלכתי. הליברית, מאת **ישראל אליה**, פורסם במלואו בהוברת „במה", מס. 108 באוקטובר שעבר. העלילה לקוחה ממיתוסים מקראיים, אולם אין זה „מחזה תנכ"י" אלא אופרה קאמרית באופייה, בשבע תמונות, פרולוג ואינטרמצו המוצגת בלי הפסקה. שלוש הנפשות הפועלות, בשירה ובדיבורים, הן אדם וחווה וכן הנחש שאינו זמר אלא שחקן, רקדן ופנטומימאי הנע ומדבר בגופו. האופרה הוזמנה על ידי רולף ליברמן המנהל האמנותי של בית האופרה בהמבורג, מהמעולים והחשובים באירופה. „הגן" היא האופרה החמישית שטל ואלירז יצרו ביחד. שיתוף הפעולה ביניהם נמשך כבר כעשרים שנה והתחיל עם „אשמדאי" ב־1971, אף היא בהמבורג. לאחרונה כתב המשורר אלירז מילים ליצירה נוספת של טל – „היד" –שהיא מעין מונולוג, או סיפור, לזמרת ולצ'לו. יחד עם „דף מיומניו של פרנץ קפקא" נועדה „היד" למלא ערב קונצרטנטי מיצירות טל.

ישראל דליות

קולנוע שוויצרי

כשני עשורים חלפו מאז חבורת יוצרים שכללה דמויות כמו **אלן טאנר, קלוד גורטה ומישל סוטר** העלו את הקולנוע השוויצרי לתודעה העולמית. בינתיים מצטרפים יוצרים חדשים המביעים את אי השקט הנפשי הרוחש במדינה שלווה זו כביכול. במהלך החדש פברואר יערכו שלושת הסינמטקים בתל אביב, ירושלים וחיפה רטרוספקטיבה של הקולנוע השוויצרי בשנות השמונים. בצד סרטיהם של הבמאים הותיקים – „בעיר הלבנה" של אלן טאנר, „ינאטש" של דניאל שמידט או „על החתום רנאר" של מישל סוטר - יכללו בתוכנית סרטים של יוצרים צעירים הכוללים סרטי עלילה, סרטי תעודה וסרטים קצרים. במסגרת התוכנית יתארחו בסינמטקים שני במאים: מרקוס אימהוף (שסרטו „הספינה מלאה" הוצג בהקרנות מסחריות בארץ) וסימון אדלשטיין. בסינמטקים יוקרן סרטו של אימהוף „המסע", המבוסס על הרומן האוטוביוגרפי של ברנרד הספר מי שהיה בן זוגה ושותפה לפעילות של הטרוריסטית גודרון אנסלין מחבורת „באדר מיינהוף". ומשל סימון אדלשטיין יוקרן „העגל" שבמרכזו בנו של רופא שזכרון אביו מטיל צל כבד על חייו. תוכנית ההקרנות תלווה גם בתערוכה כרזות סרטים שוויצריים שהופקו בשנים האחרונות.

דני ורט

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר
08.15 מושגים ביהדות: הגענו למצוות (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, ביקיים חוריק.
09.00 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, בצל הזית (כ).
09.20 מדעי הטבע (ד"ט) רביית האמנון.
10.10 אנגלית (ה).
10.30 בבית של פיסטוק: שמרטף.
11.00 אנגלית (ו').
11.15 ערבית מדוברת (ד"ה) אלענזה דאיעה.
11.30 אנגלית (ח).
12.00 מדעי הטבע (על יסודו) הורמונים ועצבים.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 הסטוריה: מתולדות ישראל, הכותבת על הקיר.
13.30 אזעטל במשפט דמיאנג'וק (כמוך לשינויים בהתאם להתפתחות המשפט).
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בלי סודות: צ'יכ.
14.30 קשר משפחתי – שידור חוזר מ־1.2.88 (כ).
15.10 רחוב סומסום – היום הינכם מוזמנים לצפות בפרחי ארצנו, בזוגות בעלי־חיים ובזוג שעף בכדורים פורחים.
15.40 שעת כושר.
15.55 חידה יומית נושאת פרסים בנושא פרחי בר בישראל.
16.00 זהוראה: שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 דייויד קופרפילד – סידרת דרמה חדשה, בת 10 פרקים, על־פי ספרו של צ'ארלס דיקנס, הספר היותר אוטוביוגרפי היה אהוב על דיקנס ביותר וכשיצא לאור בשנת 1849, היה דיקנס כבר סופר מצליח ומבוסס. (פרק ראשון) דודה בטסי מתוודעת אל אמו של דייויד, מעט לפני שהיא יולדת את בנה הבכור. פגוטי היא האומנת של דייויד – אישה פשוטה ונאמנה, ולה חלק חשוב מאוד בחייו. לאחר מות אביו היא לוקחת אותו אל בני משפחתה שחיים בכפר. קולין הארלי מגלם את תפקיד דיויד קופרפילד.
18.25 הגיע זמן לשון – פינת הלשון מיוחדת לט"ו בשבט.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 למשפחה – ענייני הבית והמשפחה: צרכנות, עיצוב פנים, בישול, אפנה ובעיות סוציאליות. 1. בישול – זמירה חן, הזמרת, הוציאה לאור ספר על הבישול הלובי. היא תגדים הכנת – תבשיל של בשר בעלי סלק עם שעועית לבנה. 2. לפני זמן מה נערכה בכפר קלאנסווה פגישה של ילדי גן יהודי עם ילדי הגן מהכפר יחד עם אמותיהם – לאחר ביקור דומה, בתל־אביב. 3. הרשות לצרכנות בהסתדרות טיפלה בעת האחרונה בחקיקת זכויות לעקרת הבית, סביב הנושא של תאונות בית. על כך עם נאוה קצב. 4. בשנים האחרונות חזרו לאפנה הסוודרים הגדולים עם דוגמאות של זיקארד, רקמה והדפסה, בתכנית תצוגת אפנה של סוודרים מסוג זה מתוצרת ישראל (תרגום עברי).
19.00 מפגש – דיון שבועי בענייני אקטואליה.
19.30 חדשות.
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.55 תשדירי חדשות.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 בית דין לילי – (פרק שלג „מאק וקוון לי: שוב ביחד" מאק, פקיד בית־דין, אינו מאמין למראה עיניו, כשלאולם בית המשפט מובאת קווין לי אשתו על־פי החוק באשמת התנהגות בלתי מוסרית. עוזריו של השופט הארי – בילי ודן – מתמודדים על מקום בוועדה עירונית (עברי־ערבי).
21.55 אנסים – סרט תעודה תשפני על אנסים שעוברים טיפול שיקומי ניסויי בבית־החולים הממשלתי באורגון שבארצות־הברית. בסרט שחזורים של מעשי האונס, עדויות של האנסים עצמם וצילומים אותנטיים מן הטיפול. חלק מן הטיפול הוא פגישות מזעזעות בין האנסים לבין נשים נפגעות אונס. קטעים רבים בסרט קשים לצפייה. (עברי־ערבי).
22.50 מסלול – שם הפרק: „הסופרת". סופרת מפרסמת ספר שחושף שערוריות על כמה מתושביה של עיירה קטנה, והיא נהפכת למטרה לכדור־ירי, כדור שמחטיא והורג את הכומר במקום לגרוע אותה. מסלוק מגן על הנאשם – רופא העיירה.
23.35 הגיע זמן לשון – פינת הלשון השבועית עוסקת ב„העסשי...לבריאותו"; חדשות הלילה.

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק – שידור ישיר.
18.30 „קימבה – האריה הלבך".
19.00 „האחים" (פרק תשיעי) – השמועה השביתה התלה לתת אותותיה. אדוארד חייב להתמודד עם בעיות פיטורי עובדים. גון בורט מציע לשלם להמונד מקדמה כדי לעזור להם להתגבר על הקשיים. פעולה כזאת מצד האחים המונד פירושה הצטרפות לקבוצת בורט. האסיפה מועצת המנהלים מחליטים לדחות את ההחלטה ועד אז לא יפטר גוף איש מן הנוגים. השביתה מסתיימת

והם פטורים מלהחליט. בריאן חוזר לביתו ומגלה שאן, אשתו, עזבה אותו ולקחה את הילדים איתה.
19.50 „בקרוב בערוץ 2" – סקירת התוכניות החדשות שיוקרנו בשבוע הבא.
20.00 תקציר משפט דמיאניוק.
20.30 „אומנות באמריקה". שלושה אומני „פופ ארט" ברובע סוהו הניו־יורקי, רוי ליכטנשטיין, אנדי וורהול ונקי גולדשטיין ביצירות פופ מגוונות ומקוריות. ותערוכות ציורי פופ.
21.00 „מים באשראי": סרט תיעודי על בעיית מחסור המים בישראל, על צריכת חיסור ועל הדרכים לפתרון הבעיה. תוצגנה שיטות שונות שפותחו בארץ למיחזור מי שפכים וטיהורם. (קריינות ערבית, תרגום עברי).
21.30 פופ 2: בוב דילן, „ראשים מדברים", בן גיבי.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי החבורות (מצוייר); 15.30 הביתה העופף (מצוייר); 16.00 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים); 16.30 סרט „מתוך לנתוס" עם איידה לופינו; 18.00 פאנקי והסטר (סידרה); 18.30 עבודות חיים (קומי); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לשמים (דרמה); 22.00 השותפים (בלש); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 18.00 רחוב קרנו (סידרה צרפתית); 18.30 סרט דוקומנטרי בצרפתית על הטבע; 18.45 עולם החיות (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מגזין ספורט; 20.30 נשואים עם ילדים (קומדיה); 21.10 מדלות לעושר (סידרה/מוסיקלית אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי בארוך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – חלקי־פראר: הפתיחה „סדוה של סוזנה": שופך ורויאציות על אריה מ„דון ג'ובאני" של מוצרט: סרקנס: קטע קונצרטי אופוס 154: ביזה: „הנערה מארל", 2 סויטות: ביזה: סויטה רומא.
09.00 קונצרט בוקר – צ'ייקובסקי: „רומיאו ויוליה", פאמזה סימפונית: פרוקופייב: „רומיאו ויוליה", מוסיקה לבלט: ברליוז: „רומיאו ויוליה".
11.57 פינת השיר – משירי עזר רבין.
12.00 מן הסרטיות
13.05 בהאזנה נינוחה – בויס: סימפוניה מס' 5 ברה מגור (ע"ע ת"ק): מוליאני: קונצ'רטו בלה מגור לגיטרה ותז. אופוס 30: מוצרט: מבחר מתוך „בשואי פיגרו" בעיבודיו של יוהאן ונדט לשמיניית כלי נשיפה; מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור אופוס 56 „הסקוטית" (ע"ע ת"ק).
15.00 מפגשים מוסיקליים.
16.00 אתנחתא – שידור חי מאולם ימק"א בירושלים שמואל מגן צ'לו גלילה ריבנר פסנתר – מוצרט: סונטה במי מינור, ק. 304 (במקור לכנור); שומאן: אדג'ו ואלגרו, אופוס 70: מסיאן: פרק מתוך „רביעייה לקץ הזמן": פרנק: סונטה בלה מגור.
17.30 קשת של צלילים.
18.00 אנתולוגיה בצליל – המוסיקה הכלית בגרמניה של תקופת הבארוק המוקדם.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 אופרה – פרוקופייב: „מלאך האש".
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות הזמרת יארמילה נובוטנה (תכנית שנייה) – שירי לבדיצ'ה (פסנתר: יאן מסריק) אופנבאך: מתוך „ספורי הופמן".

רשת א'

08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה – „צרפתית למתקדמים" שעור מס' 48 (ש.ח)
16.05 ארץ לא נודעת – והפעם: „פריחת השקד וגיטן פרחי הבר".
22.05 יש לי חלום.

רשת ב'

14.06 לראות או לא לראות – יומן לתרבות ולאמנות.

18.06 ...
19.35 שירים עבריים.
20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 הלילה החמישי.
00.15 להאזין בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 קולבו – שבועון פופ.
20.05 קו ההתחלה – הקליטי שירים ראשונים.
21.05 מסע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

13.55 40 לאחר – סיפור היום בתשע.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

18.06 ...
19.50 פינה חמה לליבי.
20.05 בעיקר מוסיקה – המכללה המוסיקלית המשודרת. הזורים על מלודיה.
21.30 אוניברסיטה משודרת – מלכותו של הורדוס – הורדוס בצל של אנטוניוס.
23.55 שיחות חצות – עם יחיעם וזוד ערך ומתורגם ספרים.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו
20.05 צר־8
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז האת.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התכנית

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 הונה.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאפרי המערכת.
06.10 והתעמלות בוקר.
6.20 הודעות
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 „אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.04 בוזהרה לאושר.
07.07 שיר בבקר בבוקר.
09.05 מה כבר השעה.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 הדש הדיש והחורש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 זו רה יומי.
14.05 פרשה יומית.
15.05 שירים לתג.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.55 הודעות לחיילים.
19.00 מבזק ידיעות.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

לקראת שידור

„טופז". שישי בערב בטלוויזיה.

מבין סרטיו המאוחרים של **אלפרד היצ'קוק** זהו אולי הפחות מוצלח, אם כי ראוי לצפייה מחודשת ואולי אף להערכה חדשה. „טופז", מותחן ריגול על פי רב מכר מאת לאון יוריס היה, לפחות לגבי היצ'קוק, כשלון לאורך כל הדרך. האולפן שהפיק את הסרט לא אהב אותו, הקהל לא התלהב והמבקרים, כולל אוהדיו המושבעים של היצ'קוק, הביעו אכזבה.

האמת היא שגם להיצ'קוק עצמו היו ספקות. העלילה לא היתה הדוקה דיה, כללה יותר מדי אתרי התרחשות, יותר מדי דמויות וגם נושא פוליטי (המלחמה הקרה) שהיצ'קוק לא הרבה לעסוק בו. בשלב הסופי הוא גם נאלץ לצלם סוף חדש לסרט לאחר הקרנות הנסיון המוקדמות.

העלילה עוסקת בעריקתו של מרגל סובייטי בכיר למערב ובחשיפת מרגל רוסי בתוך שורות הביון הצרפתי, זאת בסמוך לפרשיית משבר הטילים בקובה. בניגוד לדרכו היצ'קוק לא השתמש כאן בכוכבים ידועים. התפקיד הראשי נמסר **לפרדריק סטאפורד**, שחקן אפרורי של סרטים מסוג ב'. לצידו הופיע צוות בינלאומי שכלל בין היתר את **מישל פיקולי ופיליפ נוארה** הצרפתים וכן את **ג'ון פורסייט** („שושלת") **וג'ון ורנון**.

בצד ההסתייגויות הרי מדובר עדיין בסרט של היצ'קוק ומגעו של המייסטר ניכר בסצנות לא מעטות, כמו למשל מרדף במפעל פורצלן בקופנהגן או האפיזודה הקובנית המבריקה הכוללת התייחסויות רבות מן „הציפורים" של היצ'קוק עצמו ועד לדימויים מהאמנות הנוצרית כמו „הפייטה".

דני ורט

סרטים

תל־אביב

אבנת: ההיתרת בבדול 9.40, 7.30, 5
אורלי: המאבק לחיים 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: ... בהלל 23.15
בן־יהודה: חיזור גורלי 9.30, 7, 4.30
...: בשירה עליך 9.30, 7.15
גת: הקיסר האחרון 9, 6
דיזנגוף 1: יאן דה פלורט 9.45, 7.15
11 1.30 ,4.30
דיזנגוף 2: הקווה ותהילה 9.45, 7.15
11 1.30 ,4.30
דיזנגוף 3: תל־אביב ברלין 9.45, 7.30
11,1.30 ,4.30
היכל ההוד 9.30, 7
הלסינקי: בשורת החיים 9.30, 7.15, 24 ספס
...: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): הזאב בבית 9.30, 7.30, 4.30
... בעקבות ההוד 23.45
חן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5, 2
חן 2: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.25
5.00
חן 4: הנסיכה מבבולי הילס
11, 2, 5, 7.25, 9.50
חן 5: מלון תוד המיטות 9.55, 7.30, 5
11, 2
לב 1: נערות שבורות – 10, 8, 5, 2
לב 2: מלאכים בשמי ברלין 9.50, 7.30
2, 5
לב 3: המשפחה 9.45, 2 מגזל הדבורים
7.20, 4.50
לב 4: סמטס 9.50, 7.30, 5, 2
ליבסה: ללא מוצא 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: ילדה גדולה ועורבים 9.30
7.30
מקסים: הבלתי משוחדים 9.30, 7
פאן ולסעדר אלנביב: הוכנות רחוב 9.40
5, 7.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור לרגל שיפוצים
סבוריה: סגור
סאר: יופיו של החטא 9.30, 7.15
פריה: חיי כלב (ספורים שספרתי לאמא)

צפון: מאנק 9.30, 7
שחף: עבבר הבארים
5, 7.15, 9.30
תמוז – רמת־אביב:
פרס בתוק 9.40, 7.30
23.45 התליון בשחור
תבלות: אריה 9.45, 7.30, 5
תל־אביבה: הכוטר כלוס אגבל'ס 9.30,
7.15, 5
הסינימטק הישראלי: קבצנים עליזים
7.00
14 ליולי 9.30

ירושלים

אדיסון: השוטר מלוס אנג'לס 9, 7, 5
אורנע: יום במלכודת 9, 6.45, 4.30
אורדון 1: מלון חוד המיטות 9.15, 7,
4.30
אור 2: סידורים אישיים 9.15, 7, 4.30
אור 3: הצ'יר 8.45, 6.45, 4.30
אור 4: יופיו של החטא 8.45, 6.30, 4.30
אור 5: זעקת הנשרים 8.45, 6.45, 4.30
22.45 שר הטבעות

12 ,2 ,4 ,7.15 ,9.30
23.30 מועדון הבחנה
אור גיל: הקיסר האחרון 8.30, 5.30
בית אגרון: 6 שים פס על הפס
8 רחובות להוהים
9.45 חנה האזוזיות
24.00 רחובות להוהים
מצדה: חיזור גורלי 9.30, 7.15, 4.30
מיטשל: עבבר הבדים 9.15, 7.00
סמדר: מלאכים בשמי ברלין 9.15, 7
עדן: אבא גנוב 9.00, 7, 5
רון: יאן דה פלורט 9.00, 7
הסינימטק ירושלים: מאנון 9.30, 7

חיפה

אורה: ריקוד מושחת 9.15, 7, 4.30
אורלי: טמפוס 9.00, 6.30
אכסדרה/אמפי: סגור
ארמון: סגור לרגל שיפוצים
עצמון 3: הבלתי משוחדים 9.10,
4.30 ,6.45
חן: יום במלכודת 9.15, 6.45,
4.30
עצמון 1: שגעון בחלל 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: תל־אביב ברלין 9.30, 6.45,
4.30
מאר: מעקב צמוד 9.15, 6.45, 4.15
קריקאורי: יופיו של החטא 9.15, 7
23.30 שבלול

קריות חיפה

סטרי: לבו של אנג'ל 9.15, 7
סביון: מעקב צמוד 9.15, 7
אורות: אהבה ללא מוצא 9.15, 7
בית העם: המאבק לחיים 9.15, 7
היובל: האהבה בהלוך הראשה 9.15, 7
כיגן: אבא גנוב 9.15, 7

אשדוד

צפורית: זאב ברלת 9.30, 7.30
אשדוד: מעקב צמוד 9.30, 7.30

אשקלון

אסתר: זעקת הנשרים 9.30, 7.30
כנגר: המקבדנו 9.30, 7.30
רוזה: מלון חוד המיטות 9.30, 7.30

רוז: חיזור גורלי 9.15, 7, 4.30
רב גת 1: הקיסר האחרון 8.30, 5
רב גת 2: החשוד 9.15, 7.00, 4.30

באר־שבע

היכל התרבות: 9.30 נערות עובדות
קו: קרוקודיל דנדי 4.30

עפולה

מטייהון: גברים גברים 9.00

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: השוטר מלוס אנג'לס 9.30, 7.15,
5.00
מלון דניאל: הפרוטוקול הרב"ע 9.30,
7.15
כוכב: השוטר מבברלי הילס 2 7 מטאל
ג'אקס 9.30
4.15 הידיד בת ההדים

חולון ■ בת־ים

ארמון: לאבד המתולים בסיוואנה 9.30,
7.15
מגדל: מעקב צמוד 9.30, 7.15

מתנ"ס קרית שרת: האלמנה השחורה
6.30, 9
אורנים: אבא גנוב 9.30, 7.15
ספורי: לה במבה 9.30, 7.15, 4.30
ריביה: ריקוד מושחת 9.30, 7.15
עצמאות: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: אבא גנוב 9.15, 7,
רון: יום במלכודת 9.15, 7
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
בית זיון: אבא גנוב 9.30, 7.30
אורן: מלתעות 4 9.30, 7.30, 5

נהריה ■ עכו

הוד: כשחר פראי 9, 7
רון: סגור
אור־כוכדיים: סגור

נתניה

סטוריה: הכללים מסיאנטר 9.15, 7, 5
אסתר: חיזור גורלי 9.30, 7
שרה: ללא מוצא 9.15, 7
רון: בוקר טוב בבבליה 9.30, 7.15

קרית אונו

מתנ"ס: סינדרלה והכלבלב הכחול 4.30
האלמנה השחורה 9.00, 6.30
כרמל: סגור

פתח־תקוה

שלום: בודד מול הקסרה 9.30, 7.15
היכל 1: חיזור גורלי 9.30, 7, 4.30
היכל 2: ללא מוצא 9.30, 7.15, 5
היכל 3: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5

קרית שמונה

שנהר: אבא גנוב 9, 7

ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: חיזור גורלי 9.30, 7, 4.30
ג.ג. רון 2: שגעון בחלל
9.30, 7.15, 5
נפתלי: ללא מוצא 9.30, 7.15
ראשון: סגור
בית העם: אבא גנוב 7.15, 5
חדר: יאן דה פלורט 9.30, 7
חן: יום במלכודת 9.15, 7

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מעקב צמוד 9.45, 7.25, 4.30
ארמון: סגור
לילה: יופיו של החטא 9.30, 7.15
הוד: עבבר הבדים 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: ריקוד מושחת 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: יום במלכודת 9.55, 7.25, 5
רב גן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.50,
5, 7.30
רב גן 4: ללא מוצא 9.55, 7.25, 5
סינמטרון: לבו של אנג'ל 9.30, 7.15